

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, EKONOMİSİ VE PLANLAMASI

ANA BİLİM DALI

**MODÜLER EĞİTİM SİSTEMİ'NİN ÇOKLU ZEKA KURAMI İLE UYGULANMASI:
OKULÖNCESİ EĞİTİM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUKET AKTUŇ

Lefkoşa

Mayıs-2011

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, EKONOMİSİ VE PLANLAMASI

ANA BİLİM DALI

**MODÜLER EĞİTİM SİSTEMİ'NİN ÇOKLU ZEKA SİSTEMİ İLE UYGULANMASI:
OKULÖNCESİ EĞİTİM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Buket Aktunç

Danışman:Yrd. Doç. Dr. Terin Adalı

Lefkoşa, Mayıs-2011

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Cem Birol

Danışman : Yard. Doc. Dr. Terin Adalı

Üye : Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

09/05/2011

İmza

Prof. Dr. Cem Birol
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Okullarımızda sıkça başvurulmuş ve bir anlamda klasikleşmiş öğretim yöntemlerinin, öğrenciler arasındaki ilgi ve yetenek farklılıklarını yeterince dikkate aldığı söylenemez. Bu yöntemlerle sürdürülen eğitim sonucunda, bütün öğrencilerden aynı derecede öğrenme beklenir. Birçok öğrenci için yaşantısıyla kaynaşık olmayan söz konusu yöntemler, kimi zaman derse karşı ilgiyi azaltmakta ve başarısızlık nedeni olmaktadır.

Oysa, son yıllarda bu konularda önemli gelişmeler olmuştur. Bunlardan biri, H. Gardner tarafından sistemleştirilen “Çoklu Zeka Kuramı”dır. Gardner (1985), her öğrencinin aynı ilgi ve yeteneklere sahip olmadığını, aynı yolla öğrenmediğini belirterek herkesin her şeyi farklı yollarla öğrenebileceğini vurgulamaktadır. O, bireysel yeteneklerin dikkatli bir şekilde değerlendirildiği, öğrenci ile öğretim programı alanlarının eşleştiği, birey merkezli okul konusunda öneriler sunmaktadır. Gardner, öğretmenlere, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate almaları konusunda ciddi önerilerde bulunmaktadır. Ancak, bu ve benzeri gelişmelerin ülkemiz okullarına zamanında ve yeterince yansıtıldığı söylenemez.

Bu çalışmada modüler eğitim sistemi ve çoklu zeka konularında bir okulöncesi eğitimi üzerinde çalışılmıştır.

KKTC’de bu alanda yapılmış olan çalışmaların azlığı çalışmanın ne kadar zor olduğunun kanıtıdır. Verilerin elde edilmesi, bunların tablolastırılarak karşılaştırılması gerçekten olağanüstü zaman ve emek gerektiren; fakat karşılaştırılan konunun, önemini görmek açısından olağanüstü önemli bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Günümüzde zeka anlayışı yüzyıl öncesine göre önemli gelişmeler kaydetmiş, gerçekten zeki olmanın ne anlama geldiği üzerinde pek çok bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Sonuç olarak IQ testlerinin zeka ölçümünde yetersiz kaldığı, bu testlerin ölçemediği fakat gerçekte pek çok zeka alanının potansiyel olarak var olduğu görülmektedir.

1983-90 yıllarında Psikolog Dr. Howard Gardner zeka kavramına farklı bir tanım getiren “Çoklu Zeka” teorisiyle zeka anlayışında önemli bir çığır açmaktadır. IQ testlerinin ölçemediği zeka alanlarıyla, pek çok başarıya imza atmış kişilerin de varlığı göz ardı edilmeksizin bu dar zeka tanımı geride bırakılmakta veya bu tanım genişletilerek, geliştirilmektedir.

Artık pek çok ülke “oklu Zeka” teorisini eēitim sistemi içine alarak uygulamaya başlamış ve eēitime yeni açılımlar, yeni bakış açıları getirmekte geç kalmamaya zen göstermektedir. Okul ncesi eēitim kurumları da bu bilinç içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir.

İçerisinde yaşadığımız zeka aēında okul öncesi dönemi çocuklarının eēitimine hizmet veren her bireyin aēın getirdiēi gereklilikleri yakalayarak bu alandaki gelişimleri izlemesi ve ocuēun gelişimine yenilikçi bir yaklaşımla destek vermesi neredeyse zorunlu bir hal almaktadır. Çünkü zeka gelişiminin temelleri bu dönemde atılarak ocuk yetişkinlikteki yaşam karmaşasına hazırlanmakta, bilgi ve beceri kazanmanın tadına varmakta, yaşama uyabilme gücünü kazamakta olduēu görülmektedir.

Türkiye’de Milli Eēitim Bakanlığı tarafından hazırlanan okul öncesi eēitim programlarıyla çeşitli zeka alanlarının gelişimini destekleyecek hedef ve hedef davranışlar belirlenmektedir. Bu doērultuda hazırlanan bu çalışmanın amacı okul öncesi eēitim kurumlarında görev yapan ēretmenlerin;

- *Çoklu zeka kuramıyla ilgili arayışlarına katkıda bulunmak,
- *Uyguladıkları günlük, aylık, yıllık planlarının çoklu zeka alanları göz önünde bulundurularak hazırlanması gerekliliēini hatırlatılmasına yardımcı olmak,
- *Çeşitli etkinliklerle çoklu zeka alanlarının nasıl destekleneceēine dair örnek formatlar sunmak,
- *Çoklu zeka kuramı uygulamalarında çeşitli kaynaklardan etkilenererek yapılabilecek yanılgıları önlemek ve bu konuda ēretmenlerin endişelerini gidermekte yardımcı olmak,
- *Ayrıca anne-babaları da bilgilendirerek çocuklarının zeka gelişimlerine yardımcı olabileceklerini vurgulamaktır.

Tezi tüm detaylarına kadar dikkatle okuyan ve düzeltmeler konusunda detaylı açıklamalar yapan, deēerli danışmanım, Yrd. Doç. Dr. Terin Adalı’ya ve deēerli Prof. Dr. Cem Birol’a sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmalarım süresince sık grřemediēim ama hep yanımda olduklarını bildiēim, ihtiyaç duyduēum anda bana moral ve destek veren sevgili akrabalarım ve bütün dostlarıma çok teşekkür ederim.

Son olarak, desteklerinden dolayı eşim, Hüseyin Aktunç’a teşekkür ederim.

Buket Aktunç

ÖZET

MODÜLER EĞİTİM SİSTEMİ'NİN ÇOKLU ZEKA KAVRAMI İLE UYGULANMASI: OKULÖNCESİ EĞİTİM

Yazar : Buket Aktunç

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans

Anabilim Dalı : Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Terin Adalı

Gelişmişlik düzeyinin kaliteli uzun bir eğitim sürecine bağlı olduğunu düşünen toplumlar eğitime erken yaşlarda başlama ve bu eğitimi sağlayacak okulöncesi kurumlarını yaygınlaştırma politikaları uygulamaktadır. Bireyin sonraki yaşamında göstereceği davranışların şekillendirilmesinde; temel kişilik özelliklerinin kazanılmasında; zihinsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesinde 0-6 yaşı içeren okul öncesi oldukça önemli ve kritik bir dönemdir. Bu denklemlerle, zorunlu öğretim çağına gelmemiş bireylerin planlanmış bir ortamda çok iyi tasarlanmış programlar çerçevesinde ve özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler aracılığıyla eğitilmeleri gerekir.

Ülkemizde, zorunlu eğitim kapsamı dışında, okul öncesi çocuklar için değişik kurumlar bulunmaktadır. Bunlardan biri de 60-72 ay çocuklarının eğitimi amacıyla açılan ilköğretim kurumlarına bağlı anasınıflarıdır. Amaç ve görevleri arasında bireyleri zorunlu eğitime hazırlamak da bulunan anasınıflarında gerçekleştirilen eğitimin kalitesi oldukça önemlidir.

Bu tez uygulamada işe koşulmak üzere hazırlanıp, düzenlenmiş olan "Modüler Eğitim Sistemi'nin Çoklu Zeka Kavramı ile Uygulanması: Okulöncesi Eğitim"de anasınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Biz eğitimcilerin öncelikle öğrencilerimizin yeteneklerinin farkında olmamız, bireysel farklılıklarını ve farklı öğrenme şekilleri olduğunu kabul etmemiz gerekir. Bu tez çalışması "Çoklu Zeka Kuramı"nın okulöncesi eğitimde uygulanabileceğine ilişkin somut etkinlikler içerir.

ABSTRACT

MODULAR TRAINING SYSTEM WITH MULTI-APPLICATION OF THE CONCEPT OF INTELLIGENCE: PRESCHOOL EDUCATION

Author : Buket Aktunç

Quality of Thesis : Master

Department : Education Management, Audit, Economics and Planning

Advisor : Yrd. Doç. Dr. Terin Adalı

Development level of quality for a long educational process is bound to think of community education, early onset, and this training will provide the preschool institutions for dissemination policies applied. Individual's later life to show the behavior shaping basic personality traits acquiring the cognitive, social, emotional and physical development in a healthy way to realizing with 0-6 years of pre-school is very important and critical time. This also compulsory school age have not reached the individuals scheduled in an environment very well designed program within the framework of a specially trained teachers through the training must be. In our country, compulsory education outside the scope of preschool children of different institutions exist.

In our country, outside the scope of compulsory education, pre-school institutions for children are different. One of those 60-72 months their children's education to the drop-down primary schools based nursery classes.

Objectives and tasks between the members of compulsory education to prepare also the nursery classes realized the quality of education is very important. This thesis, in practice, and retention to be prepared and edited the "Modular Training System Multiple Implementation of intelligence with the Concepts: Early Childhood Education "by the views of the kindergarten teachers was conducted to evaluate.

We are the first educators to be aware of the capabilities of our students, our individual differences and different ways of learning that we must accept. This thesis

"Multiple Intelligences Theory" in the implementation of preschool education activities include the concrete.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	II
ÖNSÖZ	III
ÖZET	V
SUMMARY	VI
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLolar	XI
ŞEKİLLER	XII
KISALTMALAR	XIII

BÖLÜM

1.GİRİŞ	1
1.1.Problem	1
1.2.Amaç	13
1.3.Önem	13
1.4.Sınırlılıklar	14
1.5.Sayıtlılar	14
1.6.Tanımlar	14
2.KAVRAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	16
2.1. KAVRAMSAL TEMELLER	16
2.1.1. Modüler Eğitim Sistemi	16
2.1.2. Çoklu Zeka Kavramı	17

2.1.3. Okulöncesi Eğitim	19
2.1.4. Zeka	20
2.1.5. Howard Gardner'ın Çoklu Zeka Türleri ve Özellikleri	20
2.1.6. Zekaya İlişkin Eski ve Yeni Anlayış	23
2.1.7. Çoklu Zeka Kuramının Yararları	25
2.1.8. Çoklu Zeka Teorisinin İlkeleri	25
2.1.9. Çoklu Zekada Kullanılan Öğretim Stratejileri	26
2.1.10. Çok Boyutlu Zeka ile Ders Planlama	29
2.1.11. Çok Boyutlu Zeka Kuramında Ölçme ve Değerlendirme	31
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	33
2.2.1. Dünyada Okulöncesi Eğitim ile İlgili Araştırmalar	33
2.2.2. Türkiyede Okulöncesi Eğitimi ile İlgili Araştırmalar	33
2.2.3. Çoklu Zeka Kuramı Uygulamaları ile İlgili Araştırmalar	34
3.YÖNTEM	38
3.1. Araştırmanın Modeli	38
3.2. Çalışma Grubu	38
3.3. Veri Toplama Araçları	39
3.4. Verilerin Çözümlemesi	39
3.5. Süre ve Olanaklar	40
4. BULGULAR ve YORUMLAR	42
4.1. Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri	42
4.1.1. Cinsiyet	42
4.1.2. Anne Eğitim Düzeyi	43

4.1.3. Baba Eğitim Düzeyi	44
4.2. Çalışma Grubunun Ön-test ve Son-test Karşılaştırılması	45
4.2.1. Çalışma Grubunun Modüler Eğitim Sisteminin Çoklu Zeka Kavramı ile Uygulanmasına Yönelik Ön-Test ve Son-Test Sonuçları	45
4.2.2. Çalışma Grubu Öğrencilerinin Yaş Değişkenlerine Göre Ön-test ve Son-test Başarı Sonuçları	48
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	51
5.1. Sonuçlar	51
5.2. Öneriler	54
KAYNAKÇA	56
EKLER	65
Ek – 1: Çalışma Grubunun Modüler Eğitim Sisteminin Çoklu Zeka Kavramı ile Uygulanmasına Yönelik Ön-Test ve Son-Test Sonuçları	65
Ek – 2: Çalışma Grubunun Modüler Eğitim Sisteminin Çoklu Zeka Kavramı ile Uygulanmasına Yönelik Anketi	69
Ek – 3: Çalışma Grubuna Uygulanan Çoklu Zeka Türüne Dayalı Etkinlikler	73
Ek – 4: Milli Eğitim Bakanlığı Anket Uygulama İzin Belgesi	104

TABLÖLAR

	Sayfa No
Tablo 1. Çok Boyutlu Zeka Kuramında Değerlendirme Teknikleri	32
Tablo 2. Ölçek Maddelerine Yönelik Puanlama ve Sınırlandırmalar	40
Tablo 3. Çalışma Süresi	41
Tablo 4. Çalışma Grubunun Cinsiyete Yönelik Dağılım	42
Tablo 5. Çalışma Grubunun Anne Eğitim Düzeyine Yönelik Dağılımı	43
Tablo 6. Çalışma Grubunun Baba Eğitim Düzeyine Yönelik Dağılımı	44
Tablo 7. Çalışma Grubunun Ön-test ve Son-test Başarı Ortalamaları	45
Tablo 8. Çalışma Grubunun Ön-test ve Son-test Paired Sample T-test	46
Tablo 9. Çalışma Grubu Yenicami Anaokulu'nun Yaş Değişkenine Göre Ön-test ve Son-test Başarı Puanları	49
Tablo 10. Çalışma Grubu Özel Yakın Doğu Koleji Anaokulu'nun Yaş Değişkenine Göre Ön-test ve Son-test Başarı Puanları	50

ŞEKİLLER

	Sayfa No
Şekil 1. Çoklu Zeka Türleri	23
Şekil 2. Çok Boyutlu Zeka Kuramında Planlama Sorunları	31

KISALTMALAR

AB	:Avrupa Birliği
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	:Yüksek Öğretim Kurumu
ÇZK	:Çoklu Zeka Kuramı

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve araştırmada kullanılan bazı kısaltmalar belirtilmiştir.

1.1. PROBLEM

Ortak özellikleri olmasına karşın insanlar birbirlerinden farklıdır. Yaş, kilo, boy, cinsiyet, ırk, sosyo-ekonomik durum, kültürel çevre değişkenleri açısından farklı olan bireyler bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri bakımından farklı özelliklere sahiptir. Her bir değişkenin birbirine etkisi sonucunda insanın kendine saygısı, güveni, kaygıları başka insanlardan farklı olarak gelişir. Bu değişkenlerin bileşiminden ortaya çıkan farklılıklar bireyselleştirilmiş öğretim gereksinimini doğurmaktadır. Bu kadar çok değişkenin etkisiyle beliren farklılıklara tam anlamıyla hizmet edebilmek olası değildir (Burden ve Byrd.,1994).

İyi bir öğretim programı öğrenciler arasındaki farklılıkları azaltmak yerine artırmaktadır. İyi bir öğretmen, öğretim programını uygularken öğrencilerin farklılıklarından kaynaklanan farklı öğrenme yollarına uygun davranmalıdır. Öğretmenin asıl iş görüşü de burada kendini göstermektedir. Öğretim sürecinin ilk aşaması olan tanı, öğrencilerin tüm özellikleri bakımından anlaşılmasını gerektirir. Eğitim süreci öğrenci özellikleri dikkate alındığı zaman ancak etkili ve verimli olabilmektedir.

Gardner (1985) her öğrencinin aynı ilgi ve yeteneklere sahip olmadığını, aynı yolla öğrenmediğini belirterek herkesin, her şeyi farklı yollarla öğrenebileceğini vurgulamaktadır. Bireysel yeteneklerin dikkatli bir şekilde değerlendirildiği, öğrenci ile öğretim programı alanlarının eşleştiği, birey merkezli okul konusunda öneriler sunmakta olan Gardner, öğretmenlere öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate almaları konusunda önerilerde bulunmaktadır.

Bireysel farklılıkları dikkate alma konusunda öğretmenlere öneriler (Gardner, 1985):

1. Her bir öğrencinin farklı olduğunu unutmayınız.
2. Öğrenci potansiyelini ortaya çıkarmak için zaman ve çaba harcayınız.
3. Öğrenci potansiyelini geliştiriniz.
4. Öğrencilerin geçmişteki başarılarını biliniz.
5. Öğrencinin düşünme yollarının farkına varınız.
6. Çeşitli ödevlerle kendilerini kanıtlamalarını sağlayınız ve sonuçları not ediniz.
7. Değerlendirmede ve not vermede farklı yollar kullanınız.
8. Gizli kalan potansiyeli ortaya çıkarmak amacıyla farklı öğrenme ortamları oluşturunuz.
9. Öğrencileri beklentilerin üzerine çıkarmaya yönlendiriniz.
10. Kendilerine özgü şeyler yapmalarını isteyiniz.

Öğrenciler, duyuşsal özellikleri bakımından da birbirlerinden farklıdırlar. Kendine saygı, güven, kendini yönlendirme, sevgi, işbirliği, zaman yönetimi gibi duyuşsal davranışlar en az bilişsel davranışlar kadar önemlidir. Ancak, duyuşsal davranışları oluşturmak, bilişsel davranışları oluşturmaktan daha zordur. Belki de bu nedenle öğretim programlarında duyuşsal alan hedefleri yeterince yer almamıştır (Bilen, 2001; Bacanlı, 1999).

Öğrencilerde duyuşsal davranışlar oluşturabilmeleri için öğretmenlere öneriler:

1. Öğrencilere adlarıyla hitap ediniz.
2. Öğrencileri oldukları gibi kabul ediniz.
3. Öğrencilerin duygularını biçimlendiren deneyimlerini biliniz.
4. Öğrencileri gözleyiniz, psikolojik durumlarını ve tepkilerini izleyiniz.
5. Belli sürelerde süreci izleyerek gözlemleyiniz.
6. Farklı koşullardaki farklılıkları gözlemleyiniz (Burden ve Byrd., 1994).

Fiziksel öğrenmelerde de öğrencilerin gereksinimleri farklılıklar göstermektedir. Endüstriyel sanatlar, bıçkı-dikiş, daktilo, bilgisayar, spor, sanat, laboratuvar, müzik aleti çalma vb. konuları öğrenmeye, bazı öğrenciler daha yatkın

iken, bazılarının ilgisini çekmek oldukça zor olmaktadır. Öğrencilerin duyu organlarındaki görme, duyma vb. farklılıkları bu ilginin düzeyini etkiler (Özbaş, 2010).

Öğretim programı çerçevesinde öğrencilerde psikomotor beceriler oluşturabilmeleri için öğretmenlere öneriler:

1. Öğrencilerin boy, kilo, renk vb. fiziksel özellikleri açılarından birbirlerinden farklı olduklarını unutmayınız.
2. Öğrencilerin, fiziksel performansını ve kendilerini ifade etme biçimlerini şekillendiren ön deneyimlerinden haberdar olunuz.
3. Öğrencilerin yaşlarının gerektirdiği normal fiziksel özellikleri biliniz ve öğrencilerdeki farklılıkları kaydediniz.
4. Hangi becerilerin ortaya çıktığını, hangilerinin kaybolduğunu belirleyecek performans testleri oluşturunuz.
5. Öğrencilerin farklı ortamlarda farklı fiziksel beceriler edindiğini gözlemleyiniz.
6. Öğrencilere, kendilerini fiziksel olarak anlatabilmeleri için olanak sağlayınız. (Burden ve Byrd., 1994).

Good ve Brophy (2000) yaptıkları araştırma sonucunda erkek çocukların sınıfta daha aktif ve iddialı, kız çocukların ise boyun eğen ve uyum göstermeye yatkın olduklarını belirtmektedirler. Öğretmenler toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirmek yerine, örneğin, kızları bilişsel alanda geliştirme yönünde, erkekleri uyum sağlama yönünde geliştirme çabaları göstermelidirler.

Öğretmenlere, sınıflarında cinsiyet ayrımını engellemeleri konusunda öneriler:

1. Erkek çocuklar ve kız çocuklar arasındaki farklar mutlak değildir. Bir ya da birkaç öğrencinin farklılık göstermesi bütün gruba genellenmemelidir.
2. Her iki gruba da eşit fırsatlar sununuz. Örneğin; kızları fen ve matematik alanlarını tanımaya, erkekleri artistik duyarlılığa yönlendiriniz.
3. Öğrencinin cinsiyet özelliğinin, diğer birçok özelliğinden yalnızca biri olduğunu unutmayınız.
4. Öğrenme ve başarı sınırlarını yükseltmede her iki cinsten öğrencileri yüreklendiriniz.

5. Öğrenme etkinlikleri süresince daha iyi etkileşim kurabilmeleri için, öğrencilerin bir arada çalışacakları düzenlemeler planlayınız.
6. Her tür öğretim etkinliğinde, örneğin tartışma yönetme, gözlemler yapma vb. her iki cinse eşit fırsatlar veriniz. (Burden ve Byrd., 1994).

Öğrenciler bölgesel, dini ya da başka kültürel özellikleri açısından da birbirlerinden farklı olabilmektedir. Öğrenciler değerleri, tutumları, inançları ve kuralları farklı olarak okula gelmektedir. Ancak, eğitim kurumları bu farklı kültürlerden gelen çocuklara aynı eğitim programının gerektirdiği davranışları kazandırmaktan sorumludur. Unutulmamalıdır ki hangi kültür grubundan gelirse gelsin her öğrenci okulda başarılı olmalıdır. Öğretmenler, her öğrenciyi bir birey olarak görmeli ve bunu öğrencilerle ilişkilerinin merkezine almalıdırlar. Kültürel farklılıkları toplumun zenginlikleri olarak kabul etmeli, onlara bir arada uyum içinde yaşamayı öğretecek önlemler alınmalıdır. Sınıf içi uygulamaların kültürel değerlerle çelişmemesine özen gösteren öğretmen, kültürler arası bilinç geliştirmede etkili olabilir (Demirel, 2005).

Öğrenciler yaratıcılık kapasitesi açısından da birbirlerinden farklılık göstermektedir. Anne, baba ve öğretmenler çocukların yaratıcı özelliklere sahip olmasını isterler, fakat bir yandan da onların kendi kontrollerinden çıkmasına dayanamazlar. Oysa, yaratıcı çocukların tepkileri sıradan çocukların tepkilerinden farklı olmaktadır. Yetişkinler kendilerine uyum gösteren çocukları ödüllendirmeye daha yatkındırlar. Böylece yaratıcılık ve farklılık baskı altına alınmaktadır. Yaratıcılığı destekleyen öğretmenler, sıradan olmayan yanıtları da sabırla dinlemeli, yaratıcılığı ödüllendirmeli, yaratıcılığı ortaya çıkarıcı öğrenme etkinlikleri planlamalı ve öğrenciye seçme olanağı sağlayan esnek öğrenme ortamları oluşturmak için çalışmaları gerektiği düşünülmektedir (İpek, 2003).

Bir sınıfta değişik özür gruplarından öğrenciler bulunduğunda, öğretmenin, bu özür gruplarına ve gruptakilerin özel öğretime ilişkin bilgilenmesi gerekmektedir. Üstün yetenekli öğrencilerin de özel öğretime gereksinim duydukları unutulmamalıdır. Özel olarak yönlendirilemeyen, kapasiteleri doyurulmayan üstün çocuklar kısa sürede sınıfta sorun yaratmaya başlar. Sınıfında üstün çocuklar bulunan öğretmenler onlar için farklı etkinlikler planlamalı, onları farklı kaynaklara yönlendirmeli, öğretimi esnek bir hız ve yapıda sunmalıdır (İpek, 2003).

Öğrencilerin tutum ve davranışsal olarak farklı olmasına neden olan bir diğer etken de içinde yaşadığı ortam ve durumdan kaynaklanan risk faktörüdür. Redick ve Vail (1991), yoksul gençleri, stresli gençleri, evsiz gençleri, taciz eden gençleri, akademik olarak yetersiz gençleri, yeme düzensizliği olan gençleri, cinsel olarak aktif gençleri, eşciselleri, hamileleri, genç anne babaları, suçluları, çete grubunda olan gençleri, okulu bırakan gençleri, zihinsel açıdan hasta gençleri ve yalnız yaşamakta olan gençleri bu grupta saymaktadırlar. Ayrıca kapasitesini geliştirmek için gerekli becerileri kazanamayan, kapasitesini kullanamayan, üretken olmayan, öğrenim gördüğü dili yeterince bilmeyen ve özel sorunları olanlar da risk grubu içinde yer alabilmektedir.

Sınıfında risk grubundan öğrenci bulunan öğretmenler; ilgili, empatik, sevgi dolu, saygılı, insancıl, sabırlı, olumlu kısacası iyi iletişim kurabilen bir yaklaşımda olmalıdırlar. Bu öğrencilerle birlikte gerçekçi hedefler oluşturulmalı, belirlenen becerinin oluşması için öğrenciye yeterli süre verilmeli, farklı materyaller ve yöntemler kullanılmalıdır. Öğretmenin adil ve tutarlı bir sınıf yöneticisi olması, özellikle bu gruptaki öğrencileri olumlu olarak etkimektedir (İpek, 2003).

Sıralanan bütün farklılıkları dikkate alarak, her bir öğrencinin bireysel özelliklerine uygun öğretim yapmanın zorluğu, hatta olanaksızlığı bilinmektedir. Özellikle sınıf mevcutlarının fazlalığı öğretimi bireyselleştirmenin önünde büyük bir engeldir. Bütün bu zorluklara karşın öğretmenler, öğrencilerin farklılıklarını ve benzerliklerini bilirlerse daha etkili öğretim yapma şansını yakalayabilirler. Öğrenciler birbirlerinden hem farklıdırlar hem de benzer özellikler taşırlar. Öğretmen bu benzerliklerden yararlanarak farklı yaklaşımlar izlemelidir (Başaran, 2001).

Kendisini oluşturan bireylerin büyük bir kısmının karmaşık problemleri çözebilmesini, hızla değişen koşullara uyum sağlayabilmesini, yüksek düzeylerde sözlü etkileşimde bulunabilmesini ve karmaşık nitelikteki yeni fikirleri oldukça çabuk öğrenebilmesini isteyen toplumlar; bu niteliklerin gelişimini daha ilk çocukluk yıllarından başlayarak hızlandırmak ve okul yıllarında da bu nitelikleri geliştirebilmek için planlı ve programlı eğitim uygulamaları ile ilgili girişimlerde bulunmak zorundadırlar (Bloom, 1995). Planlı ve programlı eğitim uygulamalarının ilk aşaması, bireysel özellikleri açısından öğrencileri tanımaktan geçtiği söylenebilir. Öğrenciyi

tanımada işe koşulacak çağdaş tanı yollarından yararlanmak için, Gardner'ın çoklu zeka kuramını bilmek ve bundan yararlanmak gerekmektedir.

Uzun yıllar tüm dünyada kabul edilen, yalnızca dil ve matematik yeteneklerini ölçen zeka testleri, Harvard Üniversitesi profesörlerinden Howard Gardner'ın çoklu zeka kuramı ile ciddi bir sarsıntı geçirmiştir. Gardner (1985), zekanın iki yetenek ile sınırlı olmadığını; müzikte, sporda, dansa, iletişimde, resimde, içsel değerlendirmeler yaparak kendini iyi tanımada başarılı olanların da zeki olduğunu belirtmektedir. Gardner'a (1985) göre; "zayıf ya da güçlü zeka yoktur, ancak farklı tiplerde zeka vardır. Her bireyde bu yedi tip zeka, farklı bileşimlerde bulunur. Her birey bir türüne fazla, diğerine daha fazla ve kalan türlerine orta düzeylerde sahip olabilir" görüşündedir.

Bireydeki zeka türlerinin kombinasyonu;

- Kaynaklara ya da kılavuzlara ulaşma,
- Tarihsel ve kültürel etkenler,
- Coğrafik etkenler,
- Ailesel etkenler,
- Yaşanan her türlü durumla ilgili etkenlere bağlı olarak yapılanır (Gardner, 1983).

Gardner (1983) zekayı "bir problemi çözme ya da farklı kültürel ortamlarda bir ürüne şekil verme yeteneği" olarak tanımlamaktadır. Biyolojik ve kültürel boyutlar, çoklu zeka kuramının temelini oluşturmaktadır. Her kültürün zeka türlerine verdiği değer, o kültürde yaşayanların değer verilen zeka türünü geliştirmelerini etkilemektedir. Toplumda kabul gören ve değer verilen davranışlar, bireyin motivasyonunu artırmakta ve bireyin bu tür davranışları geliştirmesine neden olmaktadır. Başarılı sporcuların, matematikçilerin, sanatçıların, din adamlarının bazı toplumlardan yetişmesi, toplumsal değerlerin bu zeka türlerine önem vermesiyle ilgili olarak yorumlanabilir.

Bir çok insan tüm zeka alanlarını üst düzeylere kadar geliştirebilmektedir. Bazıları ise, zeka alanlarını geliştirecek koşullara sahip olmamakta ve hemen her

sürecidir (Oğuzkan, 1997). Bu süreçte, aile bireyin eğitiminde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, toplumdaki gelişme ve değişmelere paralel olarak ailenin yapı ve fonksiyonlarında meydana gelen değişiklikler, aileyi tek başına çocuğun eğitimini başaramayacağı bir duruma getirmiştir. Bu noktada, okulöncesi eğitim kurumları ailelere eğitim desteği sağlayan temel kuruluşlar olarak yerlerini almıştır.

Okulöncesi eğitim kurumu çocuğun ailesi dışında karşılaştığı planlı, kurallı, denetimli eğitimin ilk basamağıdır. Zorunlu öğrenim çağına gelmemiş çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve bedensel gelişimini planlanmış etkinliklerle düzenli bir çevrede gerçekleştirmeye çalışan ve onları ilköğretime hazırlayan kurumlara okulöncesi eğitim kurumları denilmektedir (Fidan ve Erden, 1996).

Okulöncesi eğitim kurumu çocuk için yeni bir eğitim ortamı olduğundan çocuğun gelişimine pek çok olumlu etkisi vardır. Okulöncesi eğitim kurumunda geçirdiği yaşantılarla çocuk; paylaşmayı, işbirliği yapmayı, kendine güvenmeyi, kendini ifade etmeyi, planlı ve düzenli olmayı öğrenmektedir. Çocuk arkadaşlarıyla kurallara uygun olarak oynayabilme, rekabet edebilme, ilişkilerde yöntemleri kullanabilme becerilerini kazanmaktadır (Jersild, 1973). Bu nedenle, okulöncesi eğitim kurumu, çocuğa içinde yaşadığı toplumsal çevrenin temel kuralları ve alışkanlıklarını kazandırma, kişiler arası ilişkileri düzenleme, deneyimlerini zenginleştirme ve onu ilköğretime hazırlama açısından önemli bir eğitim basamağıdır (Üstünoğlu, 1990).

Bilimsel çalışmalar ve çağdaş eğitim uygulamaları; nitelikli, sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip bireylerin yetiştirilmesi için eğitime erken yaşlarda başlanılmasını zorunlu kılmaktadır. Son yıllarda ülkemizde, kadının çalışma hayatına atılması, annelerin okulöncesi eğitimin önemi konusunda bilinçlenmeleri gibi nedenlerle eğitime erken yaşlarda başlama talebi artmıştır (Gürkan, 1981). Böylece, bireyin temel davranışları kazandığı eğitim düzeyi olan okulöncesi eğitim, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de önemli bir eğitim kademesi haline gelmiştir. Bu olumlu gelişme, okulöncesi eğitim sorunlarının acilen çözülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Okulöncesi eğitim kurumları, hizmet verdikleri yaş gruplarına göre, kreş, anaokulları ve anasınıfları olmak üzere üç grupta toplanmaktadır. Ülkemizde, sayıca en hızlı yaygınlaşan ve yaygınlaşması bir eğitim politikası olarak kabul edilen tek okulöncesi eğitim kurumu anasınıflarıdır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006). İlköğretime en yakın olan yaş grubunu hedef alma, bireyin toplumsallaşmasını sağlama ve zorunlu eğitime hazırlama gibi özelliklere sahip olması ve yaygınlaştırılmasının eğitim politikası haline gelmiş olması, anasınıflarının üzerinde dikkatle durulmasını gerektirmektedir.

Eğitim sisteminin ilk basamağını oluşturan okulöncesi eğitimin niteliğini ve etkililiğini belirleyen öğelerden biri olan program tasarısının ülke ihtiyaçlarını karşılayabilmesi program değerlendirme ve geliştirme çabalarının etkililiğine bağlı olduğu bilinmektedir.

Ülkemizde 0-72 ay çocuklarının sağlıklı gelişmelerini desteklemek için, çerçeve program olarak hazırlanıp Milli Eğitim Bakanlığı'nca 21.09.1994 tarih ve 590 sayı ile 1994-1995 öğretim yılından itibaren denenip geliştirilmek üzere kabul edilen Anaokulu Program Tasarısı anasınıflarında da uygulanmaktadır. Bu nedenle, çocuğun gelişiminin en hızlı, en değişken olduğu dönem eğitimi kapsayan ve anasınıflarında uygulanmakta olan program tasarısının ve tasarının uygulanmasında ortaya çıkan eksiklikler ile aksaklıkların belirlenmesi tasarının geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Erken çocuklukta öğrenme çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu dönemde öğrenmenin temelini somut olarak edinilen tecrübeler oluşturmaktadır. Ancak her zaman her şeyi somut olarak görmek mümkün olamaz. Bu durumlarda soyut olan olay ve kavramları somutlaştıracak bazı yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgisayar da bu araçlardan birisidir.

Eğitimin temelinde yaşayarak öğrenmek, çocukların ilgi duyduğu konu ve gereçlerle çalışmalarını sağlamak yatar. Bilgisayar onlar için bu anlamda pek çok fırsat yaratmaktadır. Uygun şekilde sunulduğunda çocuklar eğlenirken öğrenebilirler. Bilgisayar teknolojisi bize, öğrenme hakkında yeni bir düşünme yöntemi sağlar. Bilgisayarı diğer öğretim yöntemlerinin yerini alan bir yöntem olarak düşünmemeli,

ancak onlara ek olan aktiviteler olarak algılamalıyız. Çocuklar bilgisayarla çalışırken bir makineyi kontrol ediyor olmanın zevkini ve güvenini tadarlar. Bilgisayarlarla çocuklar şaşılacak kadar çok şey yapabilirler. Daha okulöncesi dönemdeki bir çocuk tuşlara basarak ekrandaki bir görüntüyü sağa, sola, aşağı ve yukarı oynatabilir; ekranda çeşitli objeler, renkler ve rakamlar oluşturabilir; objeleri karşılaştırabilir ve eşleştirebilir; bazı zor bilmeceleri çözebilir. Ayrıca bilgisayarlar kısa süreli belleğin gelişmesinde önemli katkılarda bulunabilir. Araştırmacılara göre bilgisayar aynı zamanda çocuk için bir yazı tahtası, boyama kitabı, oyun aracı, iletişim aracı(hikaye, mesaj taşıyıcı vb.), müzik aleti, keşfedilecek minyatür bir dünya, sosyal ve duygusal gelişim için bir merkez olabilir. Bilgisayar aynı zamanda görme ve el becerilerini iyi bir şekilde koordine etmeyi öğretir, oyun oynama, resim çizme, kurgulama, taklit etme ve dilini kullanma gibi alanlarda da yardımcı olur (Sendov, 1987; Papert,1987; Pollaway ve diğerleri,1989).

Televizyon seyreden bir çocuğun pasifliğinden aksine, bilgisayar kullanan bir çocuk aktif olarak ekranda görünen görüntüyü hareketlendirme durumundadır. Ayrıca sınıftaki çocukların bilgisayarla uğraşırken birbirleriyle etkileşimi dikkat çekicidir. Bir ilgi odağı olan bilgisayarla çocuklar genelde ikili olarak ya da küçük gruplar halinde çalışabilirler. Bilgisayarın başındayken yapacakları işlemler konusunda sürekli konuşurlar ve bu sırada kendi aralarında bir bilgisayar dili oluştururlar (Clement, 2002).

Anasınıflar ilkokulun bir parçası olup, ilkokula başlamamış çocukları okul düzenine gelinceye kadar onları teşvik etme görevi vardır. Anasınıflarının görevi, sınıflarında yer alan bireysel olanaklarına uygun olarak tüm çocukları teşvik etmek ve gelişimsel gecikmelerini, sosyal, duyuşsal, motorik veya bilişsel alandaki engellerini ortadan kaldırmaktır (Turan, 2004).

Okulöncesi eğitiminin amaçları Milli Eğitimin genel amaç ve ilkelerine uygun olarak şunlardır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).:

1. Çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini, temel alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak.

2. Her fırsattan faydalanarak çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığının gelişmesine yardımcı olmak.
3. Atatürk, millet, vatan ve bayrak sevgisini kazandırmak.
4. Çocukların sorumluluk yüklenmelerini, dürüst, saygılı, nazik ve düzenli olmalarını sağlamak.
5. Çocuğun benlik kavramını geliştirmesine, kendini ifade etmesine, bağımsızlığını kazanmasına ve özdenetimini sağlamasına imkan tanımak

Duman (1996), bu ilkelere dayanarak okul öncesi eğitiminin amacını şu cümleyle açıklamaktadır: “Eğitim sistemimizin en alt kademesini oluşturan, zorunlu eğitim çağına gelmemiş olan çocukların eğitimini kapsayan okulöncesi eğitim, çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak; onları temel eğitime hazırlamak; şartları elverişsiz çevre ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak gibi önemli görevler üstlenmiş bulunmaktadır”. Bu açıklamada da görüldüğü gibi okulöncesi eğitiminin temel bir görevi de zorunlu öğretim çağında ilköğretime öğrencileri hazırlamaktır.

Okulöncesi eğitim programı, 0-72 aylık çocukların ev ve kurum ortamlarında bilişsel, duyuşsal-sosyal ve psikomotor yönden sağlıklı gelişmelerini desteklemek üzere hazırlanmıştır. 0-36 ay grubuna ait kurum “kreş” 37-60 ay yaş grubuna ait öğretim kurumu “anaokulu” 61-72 ay yaş grubuna ait olan kurum ise “anasınıfı” ismini alır ve programlarında bu isimlerle ifade edilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Bireysel öğrenme yaşantı ve yeteneklerinden hareketle anasınıflarındaki çocuklar, okulda başarılı öğrenme ile ilgili temel beceri ve yetenekleri edinmek zorunda olduğu görülmektedir. Her öğrenci tek tek aşağıdaki hususlar üzerinde eğitilmelidir (Tuğrul, 2005).:

- Okula olan güvenlerinin yapılanması ve sağlamlaştırılması,
- Öğrenmeye hazır bulunuşluğun teşvik edilmesi veya uyarılması,
- Kendi kendisini kontrol etme yeteneğinin geliştirilmesi,
- Bir diğeriyle ilişki kurma, oyun oynama veya çalışmaya hazır oluş ve yeteneklerin düzeltilmesi,

- Konsantrasyon ve dikkat etme yeteneklerinin genişletilmesi,
- Görev anlayışının takip edecek bir biçimde geliştirilmesi,
- Grup içerisinde konuşmaya hazır bulunuşluğun ve konuşma yeteneğinin teşvik edilmesi,
- Kaba ve ince motorik çalışmanın takip edecek bir biçimde yapılandırılması ve görsel, işitsel ve parmakla dokunma ile ilgili idrak etme ve farketme yeteneklerinin geliştirilmesi (Tuğrul, 2005).

Çalışmalar, anasınıflarında giderek okulöncesi öğrenme biçimlerinden ilkokullara özgü öğrenme biçimlerine doğru ilerler. Bu çalışmalar, çocuklara bir değeri ile ilgili davranım alanları içerisinde çocukların günlük gerçek yaşamın bir kısmını oluşturmayı ve yeni yaşam durumlarında onları yetenekli kılmayı amaçlar. Anaokulundaki-anasınıflarındaki çocuklar, farklı alanlarda gelişim eksiklikleri ve öğrenme güçlükleri gösterirler. Değişik çocukluk özellikleri sebebiyle özellikle farklı aile yapıları ve çevre şartları sebebiyle çocuklar için öğrenme şartları çok farklı değişiklikler göstermektedir. Bunun için anasınıfı öğrencisinin iyi tanınması gereksinimlerini karşılayacak yapıda programlarının geliştirilmesi gerekmektedir (Tuğrul, 2005).

Çocukların doğuştan gelen farklı özellikleri sebebiyle çocuklar için öğrenmenin çoklu zeka kuramına göre uygulanması gerçeğini birçok ülke benimsemiştir. Oysa ülkemizde okulöncesi eğitimde çocukların özelliklerine göre öğrenmelerinin sağlanması uygulanmamaktadır.

Dünyadaki eğitimde ve diğer alanlarda kullanılan çoklu zeka uygulamalarını göz ardı edemeyiz. Okulöncesi gibi önemli bir yaş grubunda çoklu zeka kuramlarına dayalı eğitim sistemini yaygınlaştırarak bunu hayatın her alanına yaymamız gerektiğinin kaçınılmaz olduğu görülmektedir.

Bu bağlamda araştırmanın problemini, okulöncesi'nde modüler eğitim sisteminin çoklu zeka kavramı ile uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri araştırmaktadır.

1.4. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma aşağıda belirtilen sınırlılıklar içerisinde yürütülmüştür.

1. Araştırmanın grubu Yenicami Anaokulu ve Yakın Doğu Koleji Anaokulu 4 yaş öğrencilerinden 48 kişi ile sınırlandırılmıştır.
2. Bu çalışmada veri toplama araçları, ön-test ve son-test anketi ile sınırlıdır.

1.5. SAYILTIAR

1. Modüler eğitim sisteminin çoklu zeka kavramı ile uygulanmasının gerçekleşebilecek nitelikte olup olmadığı konusunda en doğru bilgiler öğretmenlerden elde edilebileceği varsayılmıştır.
2. Ön-test ve Son-test anket forumlarının içtencilikle doldurulduğu kabul edilmiştir.
3. Kişisel bilgi formuda alınan bilgilerin araştırmacıya doğru bilgiler verdiği varsayılmıştır.

1.6. TANIMLAR

Eğitim: Davranışları değiştirme sanatı. Bir başka deyişle bireyde oluşmasını istediğimiz istendik davranışları oluşturma (Demirel, 2001).

Geleneksel Öğretim: Sınıf ortamında bulunan öğrencilerin tümüne gerçekleştirilen öğretmen merkezli öğretim süreci.

Çalışma Grubu: Yenicami ve Yakın Doğu Koleji Anaokulu 4 yaş grubu öğrencileri

Modüler Eğitim: Öğrenme üniteleri modüllere ayrılır. Öğretim modüller halinde öğrenciye aktarılır.

Çoklu Zeka: Potansiyeller ve kabiliyetler olarak adlandırılmaktadır. Çoklu zeka kavramında, 7 tip zeka bulunmaktadır. Bunlar; dilsel zeka, görsel zeka, matematik zekası, harekete dayalı (bedensel) zeka, müzik zekası, kişilerarası (sosyal) zeka, doğa zeka ve kişinin kendine dönük zekası olarak adlandırılmaktadır (Gardner, 1983).

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. KAVRAMSAL TEMELLER

Bu bölümde modüler eğitim sistemi, çoklu zeka kavramı ve okulöncesi eğitimi hakkında kavramsal bilgilere yer verilmiştir.

2.1.1. Modüler Eğitim Sistemi

Modül kavramını eğitimde daha farklı bir anlamda kullanmaktayız. Özellikle yeterliğe dayalı programlar ile beraber modül kavramının kullanıldığını görmekteyiz. Bu kapsamda modül, bir yazılı materyal olup ilgili yeterliğin tanımı, amaçları, bu amaçlara ulaşmak için yapılması gereken etkinlikleri ve ölçme araçlarını içermektedir. Modül, belirli bir becerinin karşılığında ölçülebilir bir öğretim hedefinin belirli bir parçasıdır. Terim aynı zamanda belirli bir bilgi ya da beceriyi konu alan bir kitapçığı anlatmak için de kullanılır (ILO, 1987: 33).

Modüler eğitim sistemi içerik düzenlenirken konular öbekler halinde düzenlenir. Bu öbeklerin ya da modüllerin birbiriyle ilişkili olması gerekmez. Bu programda öğretim sonucunda alınacak sonuçlar belirlidir. Öğrenme üniteleri modüllere ayrılır. Modüller arasında aşamalı bir bağ olması önemli değildir. Önemli olan her modülün anlamlı bir bütün oluşturmasıdır (Alkan, 1989).

Modüler programlar, modüllerden oluşmaktadır. Modül, başlangıcı ve sonu olan, kendi içinde bütünlük gösteren, bir sistem çerçevesinde düzenlenmiş öğretim yaşantılarından oluşmaktadır. Öğrencilerin belirli hedefe ulaşmasını sağlamaya dönük olarak her modül, birbiri ile uyumlu olarak çalışan belirli parçalardan oluşmaktadır (Alkan, 1989).

Bütün içeriğin tamamlanması demek, öğrencilerin belirlenen amaçlara tam olarak ulaşması demektir. Bunun anlamı, yeterliklere bağlı olarak ortaya konan davranışların tam başarıya dönük olması, başka bir ifadeyle etkili öğrenmenin

gerçekleşmesidir (Linda ve Dick, 1979: 13).

2.1.2. Çoklu Zeka Kavramı

Çoklu zeka kuramı Howard Gardner'ın (1983-1989), zeka kavramına getirdiği yeni, farklı bir görüştür.

Gardner(1985), beyin yapısı ve nöro-psikoloji üzerinde yaptığı bilimsel araştırmalar sonucu zekaya ilişkin geleneksel anlayışların eksikliklerini vurgulayarak yeni, farklı bir görüş açısı getirmiştir. Zekayı "beynin farklı bölümlerinde yer alan kendine özgü yetenekler ve beceriler bütünüdür, bunlar da birbirleriyle ilişkilidir" şeklinde tanımlar.

Gardner (1983)'a göre insan olmaktan ötürü gelişmiş olan yetenekler insandan insana farklılık göstermekte olduğundan bahsetmektedir.

Çoklu zeka teorisi, kişisel gelişim alanında ortaya atılmış önemli bir teoridir. Yaşam boyu gelişimi ve öğrenmeyi içerir. Bu teorinin eğitimde uygulanmasıyla, gelecekte yaşam boyu beyinlerini maksimum düzeyde aktif olarak kullanabilen, öğrenen, gelişime açık, ön yargıları, kalıpları bir kenara bırakarak düşünen, düşündükleri ile gerçek yaşam arasında köprüler kurabilen bireylerden oluşan toplumlar ortaya çıkacaktır.

Çoklu zeka teorisinin eğitim ve öğretimde kullanılmasıyla kişiler arası bireysel farklılıklara değer verilir ve bu farklılıkların gelişimi için ortamlar oluşturulur, farklılıklara göre öğrenme teknikleri uygulanarak eğitimin kalıcılığı desteklenir. Öğrenme güçlüklerinin yerini öğrenme farklılıkları alır. Bu kurama göre tüm zekaların yaşam boyu gelişme fırsatı vardır. İnsanlar güçlü olan zeka bölümlerini daha yoğun kullanır. Diğer zeka alanlarının gelişimi için harcadıkları çabalar da onların yaşamlarına zenginlik kazandırır (Gözütürk, 2006).

Harvard ve Boston Üniversitesi öğretim üyesi, psikoloji profesörü Howard Gardner (1983), "tek zeka tipi"ne karşı çıkarak "çoklu zeka" teorisini ortaya atıyor. Kaza ya da hastalık sonucu hasar görmüş beyinleri inceleyen Prof. Gardner, bir

bölümü hasar gördüğünde çoğu kez tümüyle sağlıklı kalacak şekilde birbirinden bağımsız çalışan ayrı ayrı yetenekler gözlemlemiştir.

İnsan beyninin farklı bölümlerden oluştuğu ve her bir bölümün özel işleve sahip olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Beyin hasarlarından doğan zeka bozuklukları üzerine elde edilen araştırma bulguları sonucunda, insanların beyinlerinin belli bir bölümü zarar gördüğünde bile, beynin kalan bölümü ile insanlar belli alanlarda performans gösterebiliyor, yaşamlarına devam edebildikleri görülmektedir.

Prof. Gardner (1983), bu çalışmaların sonunda zekayı yeniden tanımladı. Ona göre zeka, değişen dünyada yaşamak ve değişimlere uyum sağlamak amacıyla her insanda kendine özgü bulunan yetenekler ve beceriler bütünü, gerçek hayatta karşılaşılan problemlere etkili ve verimli çözümler üretebilme becerisi, yaşanan toplumda faydalı şeyler yapabilme kapasitesidir.

Her insan sahip olduğu farklı zeka türleriyle birlikte farklı bir öğrenme, problem çözme ve iletişim kurma yöntemine sahiptir. Prof. Gardner (1983), zekanın kişiye özgü olduğunu, standart tek bir zekanın olmadığını, onun için de değişik alanlarda “daha zeki” olanların varlığının bilinmesini öneriyor. İnsanın daha başarılı olduğu değişik alanlar bulunduğunu, çeşitli insanların bu değişik alanlarda zekaya dayalı büyük beceriler gösterdiğini belirtiyor. Bir alanda çok başarılı olan birisinin öteki alanlarda “sönük” olabileceğini ya da birkaç alanda “parlak zeka” gösteren kişilerin olabileceğini açıklıyor.

Çoklu zeka teorisinin ileri sürdüğü zeka anlayışında anahtar sözcük “çoklu”dur; yani, zeka çok yönlüdür. Ayrıca, bir bireyin doğuştan getirdiği zekası geliştirilebilir, geliştirilebilir ve değiştirilebilir. Dolayısıyla, çoklu zeka teorisi, bir insanın yetenek repertuarının, günümüzdeki birçok okulun da geleneksel olarak üstünde yoğunlaştığı üzere, birtakım sözel ve sayısal becerilerin çok ötesinde olduğunu vurgulamaktadır (Saban, 2004).

Gardner (1983), “çoklu zeka teorisi” ile zeka konusuna daha geniş bir görüş açısı kazandırarak insanların farklı şekillerde sahip oldukları yetenekleri, potansiyelleri veya kabiliyetleri “zeka alanları” olarak adlandırır.

Gardner (1983)'a göre yedi tip zeka doğuştan her çocukta değişik düzeylerde bulunuyor ve küçük yaşlardan başlayarak yaşam boyu bütün zeka tipleri geliştirilebiliyor. Yine Gardner, 7 tip zekayı, dilsel zeka, görsel zeka, matematik zekası, harekete dayalı (bedensel) zeka, müzik zekası, kişilerarası (sosyal) zeka ve kişinin kendine dönük zekası olarak adlandırıyor. Bunlara son olarak doğa zekası da eklenmiştir.

Geleneksel yapıdaki eğitim sistemleri, sözel ve sayısal alanlarda çok iyi gelişmemiş öğrencilerin sahip oldukları diğer yeteneklerini görmezden gelerek, küçümseyerek veya yok sayarak bu öğrencileri kolaylıkla " öğrenme özürü," " zeka özürü" veya " yavaş öğrenen" gibi olumsuz sıfatlarla etkileyebilmektedirler. Diğer taraftan, çoklu zeka teorisi, bütün çocukların sahip oldukları doğal ve gizil güçleri, potansiyelleri ve yetenekleri bulmayı ve onları geliştirmeyi vurgulayan bir eğitim felsefesi ortaya atmaktadır. Bu yönüyle bu teori , çocukların sahip oldukları iç yetileri, ilgileri ve istidatları hakkında anlayış geliştirmek ve tartışmak için eğitimcilere ortak bir dil sunmaktadır (Gardner, 1983).

2.1.3. Okulöncesi Eğitim

Okulöncesi dönem, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli, meraklı, hayal gücünün kuvvetli ve sorgulayıcı olduğu, yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı, kişiliğin temellerinin atıldığı dönemdir (Oğuzkan ve Oral, 1997; Demiriz, Karadağ ve Ulutaş, 2003). Okulöncesi dönem, insan yaşamının en duyarlı ve öğrenmeye en açık olduğu yıllardır. Bu sebepten çocuğun içinde bulunduğu ortamın hazırlanması ve çocuğun çeşitli sayı ve nitelikteki soruları ile karşı karşıya bırakılması, onun gelişimi açısından oldukça önemlidir (Ural, 1986).

Okulöncesi eğitim; ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocuklar (36-72 aylar) için zorunlu olmayan bir eğitim düzeyidir. Anaokulu, uygulama sınıfı ve mesleki sınıflarında verilir. MEB Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği'ne 36-72 ay arasındaki çocukların eğitimi amacıyla açılan okula anaokulu/uygulama sınıfı, 60-72 ay

çocuklarının eğitimi amacıyla açılan sınıflara ise anasınıfı denilmektedir. (Milli Eğitim Şurası, 1993).

Okulöncesi eğitim, küçük yaştaki bireylerin gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ortamlar sağlaması ve onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyerek, kendilerini toplumun içerisinde birer birey olarak ifade etmelerine fırsat vermesi ve ilköğretime hazırlaması açısından, onların bu gelişim süreçlerinin en önemli parçası olarak büyük önem kazanmaktadır (Milli Eğitim Şurası, 1993).

Üç yaşından itibaren başlayan okulöncesi dönem süreci, sistemli eğitimin ilk kademesini oluşturmaktadır. Çocuğun, gelişiminin getirdiği özelliklerine göre hazırlanan serbest bir ortam içerisinde uygulanan bir programla temel eğitime hazırlanması amaçlanmaktadır (Şahin, 1998).

2.1.4. Zeka

Zekanın günümüze kadar farklı tanımları yapılmıştır. Zeka; akıl yürütme, plan yapma, problem çözme, soyut düşünme, karmaşık fikirleri kavrama, çabuk ve deneyimlerden yararlanarak öğrenme yeteneklerini içeren zihinsel bir kapasitedir (Çokırkçı, 2004).

2.1.5. Howard Gardner'ın Çoklu Zeka Türleri ve Özellikleri

1. **Sözel/Dil Zeka** Dilin kullanılması ve üretilmesinden sorumlu olan zekadır. Dilin karmaşık yapılanmaları bu zekanın ürünüdür. Şiir, Hikaye anlatmak, gramer, mizah, mecaz gülümseme, soyut muhakeme, simgesel düşünme, kavramsal örüntüleme, okuma, yazma, Espriler yapma, konuşma. Bu zekanın başat olduğu kişiler şairler, oyun yazarları, hikaye anlatanlar, romancılar, komedyenler, hatipler.
2. **Mantık/Matematik Zeka:** Bilimsel düşünme ya da tümevarım muhakeme ve tümdengelim olarak adlandırdığımız düşünme biçimleri problem çözme, sorgulama, hesap yapma, deney yapma, bu zekanın kapsamı içindedir.

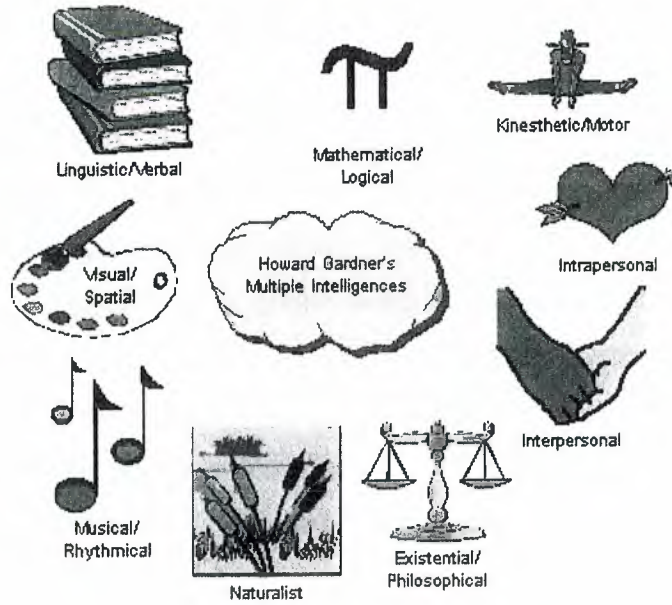
3. Görsel/Uzamsal Zeka: Boyama, çizme, heykel gibi görsel sanatlarla, kılavuzluk, harita yapımı, mimari, satranç, motif çizme, harita okuma, değişik açılardan nesneleri görselleştirme yeteneği gerektiren oyunlarla ilgilidir. Bu zekanın temel dayanak noktası, zihinsel imgelemeler yapma ve biçimler oluşturma yanında görme alanını tüm ayrıntıları ile algılayabilmedir. Mimarlarda, grafikerlerde, desinatörlerde, endüstriyel tasarımcılarda, ressam ve heykeltıraşlarda bu yeteneği gözlemlemek olasıdır.
4. Bedensel/Devim duyumsal (kinestetik) Zeka: Duygularını ifade etmek için bedenini kullanma yeteneği (dans ve beden dilini kullanma), spor karşılaşmaları, yeni bir ürün yaratma. Yaparak öğrenme uzun yıllardır eğitimde önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir. Bazı becerilerimizi bedenimizi kullanmadan sadece kuramsal olarak öğrenmemiz olası değildir. Örneğin; bisiklete binmek, yüzmek, egzersiz yapmak, paten kullanmak, daktilo kullanmak yada arabayı paralel park etmek Bu yetenek, aktörlerde, atletlerde, mim sanatçıları, profesyonel dansçılarda ve mucitlerde gözlemlenir.
5. Müzik/Ritim zeka: Ritim ve ses örüntülerini tanıma ve kullanma, çevredeki seslere, insan seslerine ve enstrüman seslerine duyarlı olma yeteneği olarak tanımlanabilir. Şarkı söyleme, tempo tutma, müzik dinleme, enstrüman çalma, çarpma tablosunu, ABC'yi hep belli bir ritimle öğrendiğimizi hatırlayacak olursak, müzik ve ritmin insan beyni üzerindeki etkisi her çeşit zekayı bilinçli olarak ayaklandırmada, oldukça büyüktür. Bu yeteneği, reklam sektöründe özellikle reklam cingıllarını hazırlayanlarda, profesyonel müzisyenlerde, müzik gruplar ve orkestra elemanlarında, bestekarlarda ve müzik öğretmenlerinde gözlemleyebiliriz.
6. Kişiler arası/Sosyal Zeka: Bu yeteneği, bireyin diğer bireylerle küme olarak, işbirliği içinde çalışma, sözlü ya da sözsüz iletişim kurma, aracılık etme, birilerinin duygularını anlama yeteneği olarak tanımlayabiliriz. Diğer insanların

farklılıklarını ayırt etme kapasitesi üzerine kurulmuş olan bir yetenektir. Örneğin; bireylerin ruh durumlarındaki değişiklikleri, mizacını, güdülerini ve niyetlerini fark etme. Bu yeteneği gelişkin olan kişiler, diğer kişilerin duygularını, korkularını , niyetlerini ve inançlarını anlayarak kolaylıkla empati geliştirebilir. Danışmanlarda, rehberlik uzmanlarında, öğretmenlerde terapistlerde politikacılar da bu yeteneğin oldukça gelişmiş olması gerekmektedir.

7. Kişisel Zeka: Bireyin benliğine yönelik bilgileri kapsar. Bunlar, duygularına, duygusal tepkilerinin çeşitliliğine, düşünme süreçlerine, kendini nasıl yansıttığına, inançsal konuları nasıl ele aldığına ilişkin bilgileri kapsamı içine alır Derin düşünce, Hayal kurma, hedef koyma, yalnız olma. Kişisel zeka bireyin kendisinden bir adım uzaklaşarak, bir gözlemci gibi kendisinin bilinç düzeyine bilinçli hale gelmesini sağlar. Bireyin bütünlüğünü ve benzersizliğini, evrenin ahengi içinde ki görev yer ve sorumluluklarını daha üst düzeyde anlamasına ve gelecekle ilgili görüşlerini bunları gerçekleştirme olasılıklarını içine alır. Bu zekanın, filozoflarda, psikiyatristlerde, ruhani liderlerde bilişsel örüntü araştırmacılarında gözlemlenebilir. Son iki yıldır Kişisel zeka ve sosyal zeka psikolog ve eğitim bilimciler tarafından Duygusal Zeka olarak ele alınmaktadır.

8. Doğa-Varoluşçu Zeka: Doğadaki nesneleri tanıma, anlama doğanın dengesini fark etme işleyişine müteşekkik olma yeteneklerini kapsar. Doğa zekası gelişkin olan bireyler tabiatta evlerindeymiş gibi rahat davranırlar. Çok çeşitli türleri sınıflandırabilirler. Bu alandaki en ünlü kişi şüphesiz Charles Darwin'dir. Yeni araştırmalara göre, bireylerin bu zekalarını kullanarak öğrenmeleri değişik devrelerde değişik biçimde olmaktadır. Sözel- dil zeka, Anaokulundan 3. Sınıfa dek öğrenmede güçlü olan bir alan. Sonra kullanımı azalıyor. Mantık-Matematik zeka 1.-4. Sınıf arasında daha güçlü. Görsel-Uzamsal zeka ve Bedensel zeka ilköğretimin birinci dönemi boyunca etkin. Bunun sonucu olarak ilköğretim birinci dönem (1-5. Sınıf) bilgiyi görsel, aktif öğrenme yolu ile iletmek en doğru yaklaşım olarak görülmektedir. İlköğretim ikinci devrede(6-8. Sınıflar) çocuklar, bedensel, görsel, müzik, sosyal zeka alanlarını kullanıyor.

Yalnız değil, birlikte çalışarak daha başarılı oluyorlar. Bu özellikler dikkate alınacak olursa, Gardner' a göre yaşamın ilk yedi yılında çocuklar çok çeşitli alanlarda deneyime güdülenmelidir. Sonraki yedi yılda (ortalama 7-14 yaş) çocuklar bazı temel beceriler, okuma- yazma ve kültürleriyle uyumlu bilgiler edinmelidir. Ancak, bir sanat dalında, bir fiziksel alanda ve derinliğine araştırmak istedikleri akademik bir konuda uzmanlaşma yoluna girmiş olmalı, Bir konuya hakim olma duygusunu, deneyimini yaşamalıdır. Bu dönemi izleyen Orta öğretim ve üniversite yılları yine bir genelleme devresidir. Bu devrede öğrenciler, çok çeşitli kitaplar, yayınlar, okumalı, çeşitli dersler almalı, öğretim programlarının tüm alanlarında etkinliklerde bulunmalıdırlar. Bu dönemi izleyen 21-28 yaş arası uzmanlaşmaya yönelik dönemdir. Yani yedi senelik aralıklarla salınım hareketi gibi yorumlana bilecek dönemler söz konusudur. Bu da gelişim psikolojisinden destek almaktadır (Demirel, 2001).

Şekil 1: Çoklu zeka türleri (Demirel, 2001).

2.1.6. Zekaya İlişkin Eski ve Yeni Anlayış

Eskiden zekanın doğuştan kazanıldığına, sabit olduğuna ve bu nedenle de asla değiştirilmediğine inanılmakta olduğu görülmekteydi. Zekanın niceliksel olarak ölçülebilir ve tek bir sayıya indirgenebilir olduğuna inanılmaktadır. Zekanın tekil olduğu düşünülür, zekanın gerçek hayattan soyutlanarak ölçüldüğüne

inanılmaktaydı. Zekanın, öğrencileri belli seviyelere göre sınıflandırmak ve onların gelecekteki başarılarını tahmin etmek için kullanıldığına inanılmaktaydı.

“Geleneksel “zeka” kavramı ile çocuklara sunabileceklerimizin sınırlarını daraltmaktadır. Okullar zeka göstergesi olarak sözel ve matematik yetenekler üzerinde yoğunlaşmıştır. Oysa psikologlar eğitim araştırmacıları yetenek ve zekanın, insanın pek çok özelliğini ve etkinliğini içine alan bir kavram olduğu konusunda inandırıcı kanıtlar ileri sürmektedirler. Her bireyin çeşitli yetenekleri ve bir zeka kapasitesi vardır. Öğretmenlerin görevi her öğrencinin kendine özgü güçlü yanlarını, daha az gelişmiş becerilerini güçlendirmek için kullanmalarına yardım etmek olmalıdır. Sadece tek yönü desteklenen bir öğrenciden yeterli verimi alamayacağımız ortadadır. Dersi öğretmenin veya ailenin isteği üzerine alması da kaçınılmazdır. Öğrencinin tek hedefi iyi not almak veya görevini yerine getirmektir. Oysa tercih edilen, öğrencinin derslere rağmen değil; dersler için okula gelmesini sağlamaktır (Başaran, 2004).

Zekaya ilişkin yeni anlayışta bir bireyin kalıtımla birlikte getirdiği zeka kapasitesi iyileştirilebilir, geliştirilebilir, değiştirilebilir. Zeka, herhangi bir performansta, üründe veya problem çözme sürecinde sergilendiğinden sayısal olarak hesaplanamaz. Zeka, çoğuldur ve çeşitli yollarla sergilenebilir. Zeka, gerçek hayat durumlarından veya koşullarından soyutlanamaz. Zeka, öğrencilerin sahip oldukları gizil güçlerini veya doğal potansiyellerini anlamak ve onların başarmak için uygulayabilecekleri farklı yolları keşfetmek için kullanılır. Zeka bir ya da daha fazla kültürel yapıda değeri olan bir ürüne şekil veren ya da sorunları çözme yeteneğidir (Gardner, 1985).

1904 yılında Fransız psikolog Alfred Binet ve bir grup arkadaşından, ilköğretim birinci sınıf kademesinde başarısız olma riski taşıyan öğrencilerin belirlenmesinde kullanılabilecek bir araç geliştirmeleri istenir. Onların bu yöndeki ortak çabaları, ilk zeka testlerini de doğurmuş olur. Bu testler, daha sonra zamanla geliştirilerek başta ABD olmak üzere birçok ülkede yaygın olarak kullanılmaya başlanır. Bunun sonucu olarak da, insan zekasının objektif olarak ölçülebileceği ve zeka seviyesinin de IQ puanı olarak bilinen tek bir sayıya indirgenebileceği görüşü günümüze değin birçok eğitimci arasında yaygınlaşarak kabul görmektedir (Tuğrul ve Duran, 2003).

Zekaya ilişkin olarak geliştirilen geleneksel yapıdaki bu anlayış ve IQ tarzı düşünme sonucu, insanlar genel olarak iki kategoriye ayrılır: Zeki olanlar ve zeki olmayanlar. IQ testleri de bir bireyin zeki kişiler arasında yer alıp almadığını belirleyen yegane kriter olarak kabul gördü. Yani, bir bireyin zeki olup olmaması konusunda IQ tek ve değişmez bir belirleyicidir. Dahası, geleneksel anlayışa göre, bireyler ya doğuştan zekidir ya da değildir ve onların bu durumunu değiştirebilmek için yapılabilecek hiçbir şey yoktur (Saban, 2004).

2.1.7. Çoklu Zeka Kuramının Yararları

- Bireysel farklılıklara değer verilmesini ve onların geliştirilmesini sağlar.
- Öğrenmenin daha güvenilir bir şekilde değerlendirilmesini sağlar.
- Öğrencilerin hatırlamasını, düşünmesini, problem çözmesini ve akademik başarısını artırır.
- Kişinin kendine güven duygusunu geliştirir.
- Bireyleri yaşama, iş hayatına ve sürekli öğrenmeye hazırlar.
- Tüm öğrencilere eşit öğrenme olanağı sağlar.
- Öğrenme yetersizlikleri yerine öğrenme farklılıklarını anlamayı sağlar.
- Eğitim programının bir parçası olarak kişisel ve sosyal gelişim sağlar.
- Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına olanak tanır (Yıldız, 2006).

2.1.8. Çoklu Zeka Teorisinin İlkeleri

- Tüm insanlar farklı miktarlarda 8 zeka türüne sahiptir. Şu anda bilinen zeka türlerinden farklı zekalar da olabilir.
- Zeka insandaki beyin ve zihin sistemlerinin birbiriyle etkileşimi sonucu ortaya çıkan çok yönlü bir olgudur.
- Zekaya çok yönlülük göstermesine rağmen kendi içinde bir bütündür.
- Her insan kendi zekasını artırma yeteneğine sahiptir.
- Zeka alanları genellikle bir arada belli bir uyum içinde çalışır.
- Bir insanın belli bir alanda zeki olabilmesinin pek çok yolu vardır.
- Kalıtım, aile, kültür, inançlar, yaşam deneyimleri zeka gelişimi üzerinde

etkilidir.

- İnsanlar çok farklı zeka türlerine sahiptir.
- Her insan aktif olarak kullandığı zekaları ile özel bir karışıma sahiptir. Her insanın kendine özgü bir zeka profili vardır.
- Zekaların her biri insanda farklı bir gelişim sürecine sahiptir.
- Bütün zekalar dinamiktir.
- İnsandaki zekalar tanımlanabilir ve geliştirilebilir.
- Her insan kendi zekasını geliştirmek ve tanımak fırsatına sahiptir.
- Her bir zekanın gelişimi kendi içinde değerlendirilmelidir.
- Her bir zeka hafıza, dikkat, algı ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir.
- Bir zekanın kullanımı esnasında diğer zekalardan da faydalanılabilir.
- Kişisel altyapı, kültür, kalıtım, inançlar zekaların gelişimi üzerinde etkiye sahiptir.
- Bütün zekalar, insanın kendini gerçekleştirme yolunda farklı ve özel kaynaklardır.
- İnsan gelişimini değerlendiren tüm bilimsel teoriler çoklu zeka teorisini desteklemektedir.
- Her insan, biri baskın olmak üzere bütün zeka türlerini kullanmaktadır.
- Okullar sadece dil ve mantık zekası üzerinde yoğunlaşmamalıdır.
- Her bir zeka hafıza, dikkat, algı ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir.
- Her birey farklı nedenlerde, farklı oranlarda ve farklı şekillerde öğrenir.
- Şu anda bilinen zeka türlerinden daha farklı zekalar olabilir.
- Yaşam matematiksel ve sözel etkinliklerle sınırlandırılmayacak kadar renkli ve zengindir. Unutulmaması gereken çok önemli bir nokta vardır. O da; insanların kesinlikle bir zeka bölümü ile etiketlenmemesi gerçeğidir. Çünkü çoklu zeka teorisinin en önemli ilkelerinden biri, zekaların sürekli bir gelişim dinamizmine sahip olduğudur (Yavuz, 2001).

2.1.9. Çoklu Zekada Kullanılan Öğretim Stratejileri

Çoklu zekada kullanılan öğretim stratejileri aşağıdaki gibi düzenlenerek uygulanmaktadır (Hamurcu, 2002).

1. Sözel/ Dil Zeka:

- Okuma,
- Sözcük dağarcığı
- Resmi (Hazırlıklı) konuşma,
- Günlük tutma,
- Yaratıcı yazma,
- Şiir,
- Münazara,
- Doğaçlamalı (Hazırlanmadan) konuşma,
- Fıkra / Şaka anlatma,
- Hikaye anlatma.

2. Mantık/ Matematik Zeka,

- Soyut semboller / formüller,
- Özetleme, Grafiksels örgütleme,
- Sayısal ardışıklama,
- Hesaplama,
- Şifre çözme,
- İlişkileri zorlama,
- Problem çözme,
- Örüntü oyunları,
- Kıyas yapmak.

3. Görsel/ Uzamsal Zeka:

- Rehberli imgelem,
- Etkin imgeleme,
- Renk şemaları,
- Örüntü, desen
- Boyama,
- Çizme,
- Zihinsel harita yapma,
- Heykel yapma,
- Resim yapma,
- Aynısı gibi yapma,

4. Bedensel Zeka:

- Folklor/ yaratıcı dans,
- Rol oynama,
- Fiziksel jestler,
- Drama,
- Savaş oyunları,
- Beden dili,
- Beden hareketleri,
- Mim,
- Spor Oyunları,
- Uydurma.

5. Müzikal/ Ritmik Zeka:

- Ritmik örüntüler,
- İnsan sesleri ve tonları,
- Müzik besteleme
- Vurmalı çalgı titreşimleri,
- Mırıldanma,
- Doğal çevresel sesler,
- Enstrüman sesleri,
- Şarkı söyleme,
- Tonlama örüntüleri,
- Müzik icracılığı.

6. Sosyal Zeka:

- Dönüt vermek,
- Diğer kişilerin duygularını sezmek,
- İşbirlikçi öğrenme stratejileri,
- Yüz yüze iletişim,
- Empati geliştirmek,
- Yap boz oynamak,
- Birlikte çalışma becerileri,
- Dönüt almak,

- Diğer kişilerin güdülerini sezme,
- Grup projeleri oluşturma.

7. Kişisel Zeka:

- Sesiz yansıtma yöntemleri,
- Biliş ötesi teknikler,
- Düşünme Stratejileri,
- Duygulanma süreçleri,
- Kendini tanıma süreçleri,
- Dikkatli olma alıştırmaları,
- Üst düzey muhakeme becerileri,
- Odaklama/ Yoğunlaşma becerileri,
- Bilinci uyanık tutma alıştırmaları,
- Bağımsız çalışmalar/ projeler.

8. Doğa Zeka:

- Hayvanlarla/ Bitkilerle ilgilenme,
- Türleri sınıflandırma/ Organik/ organik olmayan diye ayırma,
- Doğayı gözlemleme,
- Doğal örüntüleri tanıma,
- Doğa ile ilişkiye girme/ alan gezileri,
- Duyuları ayaklandırma deneyleri,
- Koruma çalışmaları,
- Çevresel geriye bildirim,
- Doğal simulasyon çalışmaları,
- Arketip örüntüleri tanıma
- Taşınabilir laboratuvar çalışmaları

2.1.10. Çok Boyutlu Zeka İle Ders Planlama

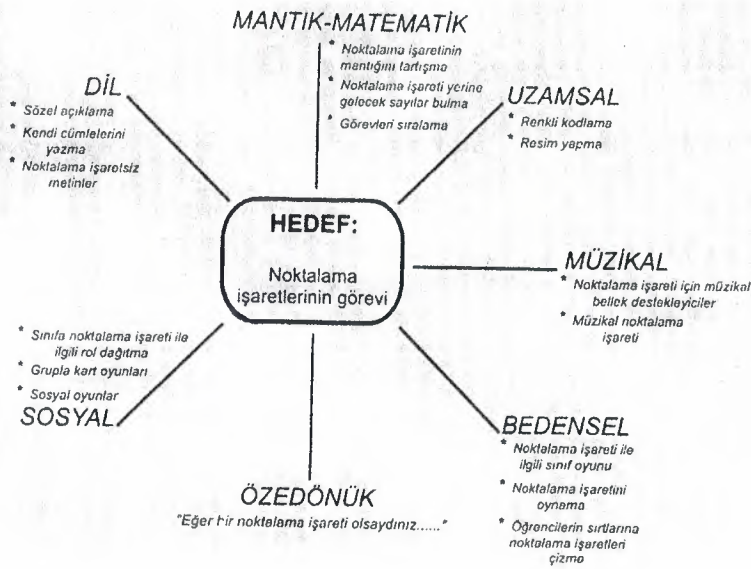
Çok boyutlu zeka kuramına dayalı olarak ders planı hazırlarken aşağıdaki kurallara uyulmalıdır (Demirel,2007):.

- Özel hedef ya da konunun belirlenmesi: Bu aşamada yıllık ya da bireysel

öğretim planlarında olduğu gibi eğitim programı için hedef belirleme söz konusudur. Hedefin açık, anlaşılır ve net olması gerekir.

- Anahtar çok boyutlu zeka sorularının sorulması: Hedefi gerçekleştirmek üzere zeka türlerinin nasıl kullanılabileceğini belirlemek için her bir zeka ile ilgili sorular sorulur. Olasılıkların düşünülmesi: Hedefe ulaşmada her bir zeka ile ilgili olarak neler yapılabileceği düşünülerek sınıfta hangi yöntem, teknik ve öğretim materyallerinin kullanılabileceği tasarlanır.
- Beyin fırtınası: Çok boyutlu zeka planlama sayfaları kullanılarak her bir zeka için kullanılabilecek öğretim yaklaşımları, beyin fırtınası kuralınca akla gelen her şey yazılarak listelenir. Her bir zeka için 20-30 fikir bulunmaya çalışılır. Öğretmenlerin yapacağı grup çalışmaları daha güdüleyici olabilir.
- Uygun etkinliklerin seçilmesi: Planlama sayfası tamamlandığında eğitim hedefine uygun yaklaşımlar daire içine alınarak seçilir. Tamamlanmış bir çok boyutlu zeka planlama sayfası şekil 2'de görülmektedir.
- Aşamalı-sıralı ders planının hazırlanması: Seçilen yaklaşımlar kullanılarak hedef ile ilgili ders ya da ünite planı düzenlenir. Planlama 1-2 haftalık da yapılabilir. Planın uygulanması: Gerekli materyaller hazırlandıktan sonra plan uygulanır. Uygulama sırasında olabilecek değişikliklere göre gerekli düzeltmeler yapılabilir. Buna benzer olarak öğretimde zeka alanlarını kullanmak üzere öğrenme merkezleri de kurulabilir. Edinbrough Üniversitesi Miller araştırma-öğrenme merkezinde 7-8 yaş grubu öğrencileri için içinde sözcük oyunları, pek çok kitap, sözlük ve görsel materyaller bulunan dil merkezi hazırlanmıştır. Buna benzer olarak mantıksal/matematiksel zeka merkezinde deney araçları, legolar, dişli takımları ve matematik-fen ile ilgili araç-gereçler; müziksel zeka merkezinde teyp, kasetler, cd'ler, öğretmen eşliğinde kullanılacak org, nota kağıtları, basit enstrümanlar; bedensel zeka merkezinde öğrencilerin müzikle hareket edebilecekleri bir ortamda kuklalar, dramalar için kostümler; sessiz bir köşede özedönük merkezinde öğrencilerin

dış ortamdan soyutlanarak yalnız çalışabilmeleri için kulaklıklar; sosyal zeka merkezinde satranç, mastermind gibi oyunlar, birlikte oynanabilecek oyuncaklar; uzamsal zeka (sanat) merkezinde çok renkli kağıt ve kartonlar, boyalar, yapıştırıcı, makas, renkli tebeşir, kil, pamuk, iplik, boncuk gibi malzemeler bulunmaktadır. Bu şekilde merkezlerin hazırlanması zaman ve maddi olanaklar gerektirmektedir; ancak bu merkezlerde kullanılacak malzemeler çok pahalı ve bulunmaz maddeler değildir. Pek çoğu sınıf ortamında halihazırda kullanılan materyallerdir ve aile işbirliği ile de elde edilebilirler (Demirel, 2007).

Şekil 2. Çok boyutlu zeka kuramında planlama sorunları (Demirel, 2007).

2.1.11. Çok Boyutlu Zeka Kuramında Ölçme ve Değerlendirme

Öğrencilerde çok boyutlu zekayı sına "özgün sına" yaklaşımı ile başarılabılır. Bu tip sına öğrenci edimlerinin değişik yollar ile belgelenmesine dayalıdır. Bunlar; vaka kayıtları, öğrenciye ait örnek çalışmaların konulduğu dosyalar, ses kasetleri, video bantları, fotoğraflar, öğrenci günlükleri, öğrencinin kendi kayıtları, sosyogramlar, basılı testler, standart testlerin informal kullanımı, öğrenci ile yapılan görüşmeler, ölçüt dayanaklı değerlendirmeler, kontrol listeleri, sınıf haritaları ve takvim kayıtlarıdır. Öğretmen, öğrenci ve velilerin de katıldığı bu tür ölçme-değerlendirmeye ilişkin teknikler çizelge 1’de verilmiştir (Campbell, 1996).

Tablo 1. Çok boyutlu zeka kuramında değerlendirme teknikleri

Öğretmen Değerlendirmesi	Öğrenci Değerlendirmesi	Veli Değerlendirmesi
Gelişim dosyaları	Gelişim dosyaları	Gelişim dosyaları
Yaşanmış olay raporları	Yaşadığı olayları vaka raporlarını değerlendirme	Sınıfta yapılan gözlemler
Görüşmeler	Kendini yansıtırıcı değerlendirme	Çocukla hedef saptama
Belirli ölçütlerle çoklu ortamı değerlendirme	Kendi ya da yaşıtlarından birinin projesini değerlendirme	Projelerin video bantlarını izleme
Öğrenciyi izlerken zekalarına ilişkin not tutma	İlgi envanterleri	Formal ve informal düzenlenen konferansları izleme
Kontrol listeleri	Yaşıtlarını değerlendirme	Sınıfta ve okulda yapılan toplantılara katılma
Öğretmenin hazırladığı testler	Öğretmenin değerlendirilmesi	Programın gözden geçirilmesi
Basılı testler	Kendini yansıtan değerlendirme	Telefon görüşmeleri
Alınan karneler	Dersin değerlendirilmesi	Yazılı öneriler/görüşler

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde Dünyada ve Türkiye’de okulöncesi eğitim ve çoklu zeka kuramı ile ilgili araştırmalara kısaca yer verilmiştir.

2.2.1. Dünyada Okulöncesi Eğitim İle İlgili Araştırmalar

Okulöncesi eğitimin fırsat eşitliğine katkı vermesi başta olmak üzere sağlamış olduğu faydalar açıkça görülmektedir. Bununla beraber, tarihsel olarak, okulöncesi eğitim ebeveynleri çalışan ailelerin çocukları için bir bakım hizmeti olarak algılanmıştır. Ancak son zamanlarda, uzun vadede hem sosyal hem de bilişsel olmak

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde Dünyada ve Türkiye’de okulöncesi eğitim ve çoklu zeka kuramı ile ilgili araştırmalara kısaca yer verilmiştir.

2.2.1. Dünyada Okulöncesi Eğitim İle İlgili Araştırmalar

Okulöncesi eğitimin fırsat eşitliğine katkı vermesi başta olmak üzere sağlamış olduğu faydalar açıkça görülmektedir. Bununla beraber, tarihsel olarak, okulöncesi eğitim ebeveynleri çalışan ailelerin çocukları için bir bakım hizmeti olarak algılanmıştır. Ancak son zamanlarda, uzun vadede hem sosyal hem de bilişsel olmak üzere önemli faydalar sağlayan okulöncesi eğitimin önemi artık birçok ülkede yaygın olarak kavranmıştır.

Birçok gelişmiş ülke, okulöncesi eğitim hizmetini ücretsiz sağlamakta veya en azından dezavantajlı kesimlerden ücret almamaktadırlar. Örneğin, Belçika’da 2,5 yaşından, Fransa’da ise 3 yaşından itibaren tüm çocukların okulöncesi eğitime ücretsiz olarak katılma imkanı bulunmaktadır. İsveç’te ise 4 ve 5 yaşında okulöncesi eğitim ücretsiz olarak sağlanmaktadır. Macaristan’da okulöncesi eğitim 3-7 yaşını kapsamakta olup, son yıl zorunludur. Macaristan’da okulöncesine devam edilen süre 3,3 yıl olup Avrupa’daki en yüksek ortalamadır. (<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/Overview/ByCountry>).

Yapılan araştırmalarda, okulöncesi eğitimin ücretli olduğu ülkelerde ailelerin gelir düzeylerinin okulöncesi eğitime katılımın temel belirleyicisi olduğu ortaya konulmuştur (Chiswick ve DebBurnam, 2004).

2.2.2. Türkiyede Okulöncesi Eğitim İle İlgili Araştırmalar

Ülkemizde uzun yıllar ‘çocuk bakıcılığı’ ve çalışan annelerin çocuklarını verdikleri ‘yuva’lar olarak algılanmıştır (Çağlar,1999). Türkiye’de okulöncesi eğitim; isteğe bağlı olarak, ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların

eğitimini kapsamaktadır. Okulöncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okuluna bağlı anasınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfı olarak da açılabilmektedir. Okulöncesi eğitimin amacı MEB.'in genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, çocukların beden, zihin, duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onların ilköğretime hazırlanmasını, şartları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme zemini temin edilmesini, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamaktır (Gedikoğlu, 2005).

Türkiye'de son 10 yılda okulöncesi eğitimdeki öğrenci sayısı yaklaşık olarak dört kat artış göstermiştir. Bununla beraber 2008-2009 eğitim öğretim dönemi itibarıyla Türkiye genelinde yüzde 34 olan okullaşma oranı birçok gelişmiş ülkede yüzde 90'lar civarında olan oranının oldukça gerisinde kalmaktadır. Türkiye, Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri arasında okulöncesi eğitimde yüzde 16'lık oranla son sırada yer alıyor (Gedikoğlu, 2005).

2.2.3. Çoklu Zeka Kuramı Uygulamaları ile İlgili Araştırmalar

Kahraman (2006) tarafından yapılan araştırmada Fen Bilimlerinde Çoklu Zekâ uygulamalarının öğrenci başarısına etkileri araştırılmıştır. İzmir, Özel Gelişim ilköğretim okulunda çoklu zekâ kuramı'na dayalı eğitimde, diğer derslerin yanında Fen Bilgisi dersinde de ilginin son derece arttığı saptanmıştır.

Hoerr (2006) yazdığı makalede; Eğitimde Çoklu Zekâ Kuramı'nı kullanan Amerika'daki 41 okulun müdürleriyle konuşulduğunda bu müdürlerin %78'i kuramın uygulanmasıyla birlikte öğrencilerin başarı oranlarında %63'lük artış olduğunu belirtiyor. %78'i okulların öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin başarılarında gelişme olduğunu söylemektedir. Yine bu 41 müdürden ailelerin okulla dayanışmasının %80 oranında arttığı, %81 oranında ise öğrenci disiplin problemlerinde iyileşme olduğunu söylemektedir. Çoklu zekâ kuramına odaklanmalarından ötürü öğrencilerin öğrenmeyi daha eğlenceli, okulu da daha az sıkıcı bulduklarını saptadıklarını belirtmektedirler.

Başaran (2004)'nın yaptığı bir makalede etkili öğrenme ile çoklu zekâ kuramı ilişkisini araştırarak Çoklu zekâ kuramı'nın okullarda uygulanmasının önemine değinmiştir. Bu bağlamda, okullarımızda artık öğrenciyi, öğrenme sürecine aktif olarak katan ve sürekli olarak öğrenmesini sağlayan diğer bir deyişle, öğrenmeyi öğreten, yeni yöntemlere gereksinim olduğunu vurgulamaktadır. Bu anlayışa uygun H.Gardner'in Çoklu Zekâ Kuramının zekâ, etkili öğrenme, düşünme stili ilişkisi ve uygulamaya yönelik yönleri incelenmekte ve çoklu zekâ ile öğrenci performanslarının değerlendirilmesinin deneyim yolu ile gelişebileceği ileri sürülmektedir.

Köroğlu ve Yeşildere (2004) İlköğretim yedinci sınıf matematik dersi tamsayılar ünitesinde çoklu zekâ teorisi tabanlı öğretimin öğrenci başarısına etkisini araştırmak üzere bir çalışma yapmışlardır. Çalışma, tamsayıların öğretiminde kontrol grubu ile gerçekleştirilen yapılandırılmış düz anlatım yöntemi ile deney grubu ile gerçekleştirilen çoklu zekâ teorisine dayalı öğretimin öğrenci başarısına olan etkileri, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Hâkimiyet-i Milliye ilköğretim okulu 7.sınıfların tam sayılar ünitesi ile ilgili araştırma ekim 2002-aralık 2002 tarihleri arasında bilgi seviyeleri birbirine yakın iki sınıfta yapılmıştır. Öğrencilerle bir buçuk aylık bir çalışma gerçekleştirildikten sonra, kontrol ve deney gruplarının tamsayılar ünitesindeki başarıları, geliştirilen tamsayılar bilgi ölçeği ile karşılaştırıldı. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda çoklu zekâ teorisine dayalı matematik öğretiminin öğrenci başarısı üzerine etkisi olduğu ve kontrol ve deney gruplarının başarıları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Demirel ve Şahinel (1999) tarafından yapılan bir diğer çalışmada, düşünme becerileri ve çoklu zekâ kuramı tabanlı Türkçe dersi öğretim programı ile tümleşik dil becerilerinin geliştirilmesi modelinin sınıf ortamında uygulanmasının geleneksel yöntemle göre erişime ve öğrencinin duyuşsal tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Düşünme becerileri ve Çoklu Zekâ Kuramı tabanlı Türkçe dersi öğretim programı ile tümleşik dil becerilerinin geliştirilmesi modelinin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin toplam erişimleri ile geleneksel yöntemin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin toplam erişimleri arasında modelin uygulandığı sınıf lehine anlamlı bir fark olması, yeni modelin mevcut programdan daha etkin olduğunu göstermektedir.

• Düşünme becerileri ve Çoklu Zekâ Kuramı tabanlı Türkçe dersi öğretim programı ile tümleşik dil becerilerinin geliştirilmesi modeline ilişkin öğrenci görüşleri, uygulanan etkinliklerin daha zevkli ve eğlenceli olduğu yönünde odaklaşmaktadır. Bu bağlamda yeni modele ilişkin etkinliklerin daha önceki etkinliklerden daha farklı olduğunu belirtmişlerdir.

Tarman (1999) tarafından yapılan çalışmada, çoklu zekâ kuramı'ndan program geliştirme sürecinde nasıl yararlanılabileceği üzerinde durulmuştur. Tarman yaptığı çalışma sonucunda elde ettiği verileri göz önüne alarak çoklu zekâ kuramı'na göre hedef belirlemede; klasik hedef yazma ilkelerinin hiç kullanılmadığı, hedeflerin, "öğrencilerin konuyu sekiz zekâ türünde öğrenmeleri" şeklinde ifade edildiği ve davranışa temel oluşturan hedef alanlarının yerini çeşitli zekâ türlerinin aldığı, eğitim durumlarını belirlemede; tamamı öğrenci merkezli olmak üzere, her bir zekâ türünde yapılacak etkinliklerin sıralandığı ve sınama durumlarını belirlemede; klasik testler ve ölçme yaklaşımı yerine, "değerlendirmenin" bireyin yetenekleri ve potansiyeli ile ilgili bilgi edinmek, bireye faydalı dönütler sağlamak ve çevresindeki topluluğa yararlı veriler vermek olarak ortaya çıktığını belirtmiştir.

Demirel ve arkadaşları (1998) tarafından yapılan çalışmada ÇZK'na göre düzenlenen bir öğretimin ne denli etkili olduğunu belirlemek amaçlanmış ve bu amaç dâhilinde Ankara Özel Tevfik Fikret Lisesi İlköğretim Okulu 4.sınıfları arasından seçilen bir örneklem üzerinde çalışma yürütülmüştür. Yapılan araştırmada ÇZK'nın sınıf ortamında uygulanmasının geleneksel yöntemle göre erişkiye, öğrenci tutumuna etkisi ve öğrenci gelişimine katkısının olumlu yönde olduğu saptanmıştır.

Çoşkungönüllü (1998)'nün Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Yüksek Lisans Tezi olarak hazırladığı bir çalışmadır. Çoşkungönüllü yaptığı bu çalışmada çoklu zekâ kuramı'nın, beşinci sınıfların matematik erişisine etkisi olup olmadığını araştırmıştır. Ayrıca, çoklu zekâ kuramı'nın, beşinci sınıfların matematiğe yönelik tutumlarında oluşturulması muhtemel değişimler de bu çalışma ile gözlenmiştir. Bu kapsamda, çoklu zekâ kuramı ile matematik dersi işleyen öğretmen ve öğrencilerin görüşleri yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin birlikte çalışma, grupla etkinlikler gerçekleştirmeyi daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Bu da

gösteriyor ki çoklu zeka kuramında, Sosyal zeka kavramının matemetik erişisine etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Allen (1997) tarafından yapılan araştırma, Çoklu zekâ kuramı'nın üstün yetenekli çocukların öğretimindeki etkililiğinin belirlenmesi amacını taşımaktadır. Araştırmanın ilk verileri göstermiştir ki, çoklu zekâ kuramı'nın sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan çocukların bu yolla başarılı oldukları görülmüştür.

Çoklu zekâ kuramı üzerine yurt dışında yapılan çalışmalardan biri Campbell (1989) tarafından yirmi yedi üçüncü sınıf öğrencisi üzerinde yürütülen bir araştırmadır. Bu çalışma kapsamında araştırmacı tarafından farklı öğretim yaklaşımlarıyla hazırlanan yedi farklı ders planı ve öğrencilerin bir okul gününde ortalama 1,5–2 saat geçirdikleri yedi farklı merkez hazırlanmıştır. Öğrenciler etkinliklerini bu yedi merkezde gerçekleştirmektedirler. Hazırlanan bu merkezler; Okuma Merkezi, Yapı Merkezi, Matematik Merkezi, Müzik Merkezi, Sanat(Uzamsal) Merkezi, Birlikte Çalışma Merkezi, Kişisel Çalışma Merkezi. Yirmi yedi üçüncü sınıf öğrencisi üzerinde yapılan bu çalışma sonucunda aşağıdaki hipotezler doğrulanmıştır.

- Bütün öğrencilerin işbirliğine dayalı çalışma becerileri gelişmektedir.
- Hareketler ve müzikle birlikte çalışmak bilgilerin kalıcılığına yardımcı olmaktadır.
- Öğretmenlerin rolü değişmektedir ve öğretmenler daha az yönetici olmaya başlamaktadırlar.
- Öğrencilerin kendilerini yönetmeleri, bağımsızlık ve sorumluluk duyguları ders yılı sonunda artış göstermektedir.
- Öğrencilerin davranışlarında anlamlı iyileşmeler gerçekleşmektedir.
- Öğrencilerin çoklu modelle çalışmaları, en az üç ya da beş zekâ alanını kullanmaları, sunum becerilerini artırmaktadır.
- Aileler öğrencilerin davranışlarının sıklıkla düzeldiğini ifade etmektedirler.
- Çoğu öğrencinin liderlik yeteneği ortaya çıkmaktadır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve uygulama, verilerin çözümü ve yorumlanması, süre ve olanaklara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu çalışmada, okulöncesi eğitimde modüler eğitim sisteminin çoklu zeka kavramı ile uygulanmasının gerektirdiği yeterliliklere sahip insanı yetiştirmedeki yeterliliği sorgulanmış, toplumun tüm kesimlerinde nitelikli bir eğitim hizmetine erişim için okulöncesinden başlayarak modüler eğitim sisteminin çoklu zeka ile uygulanmasından ne şekilde yararlanılabileceğine ilişkin politika ve stratejiler belirlenmiştir. Mevcut durumun tespitinde ve politika ve stratejilerin belirlenmesinde, eğitimin okulöncesinden başladığı ve yaşam boyu sürdüğü göz önünde bulundurularak örgün olmayan eğitim ortamlarında ele alınmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, okulöncesi eğitimde modüler eğitim sisteminin çoklu zeka kavramı ile uygulanmasına örnek oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin kendi yeteneklerini tanımalarını; velilerin, çocuklarının yeteneklerini tanımalarını; öğretmenlerin, öğrencilerinin yeteneklerini tanımalarını; velilerin ve öğretmenlerin, çoklu zeka kuramı hakkında bilgilenmelerini; öğretmenlerin, öğrenci yeteneklerini dikkate alan öğretim yöntemlerini öğrenmelerini ve uygulamalarını amaçlamaktadır.

Araştırma deneysel bir çalışma olup ön-test ve son-test araştırma modeline göre desteklenmiştir.

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın evrenini 2010-11 öğretim yılında Lefkoşa ilçesi sınırları içerisindeki orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki okulöncesi kurumlara devam eden

devlet ve özel anaokulların 4 yaş grubundan çocuklar oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise araştırmanın yapılmasını kabul edip, buna izin veren devlete bağlı Yenicami Anaokulundan 24 öğrenci ile Yakın Doğu Koleji Anaokulundan 24 öğrencidir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veriler iki bölümden oluşan anketlerden elde edilmiştir. Anketin birinci bölümünde öğrencinin ve ailesine ait bilgiler, ikinci bölümünde ise çoklu zeka türleri ile ilgili maddeler yer almaktadır.

Çoklu zekayı geliştirici masallar ve etkinliklerin hazırlanılması sırasında, 4 yaş çocuklarının sorumluluk alabileceği etkinliklerin belirlenmesi ile ilgili yazılı kaynaklar, yapılmış olan araştırmalar ve uzman görüşleri esas alınmıştır. Görüşmeler, mart ve mayıs 2010 tarihlerinde yapılmıştır. Sınıf içinde (bir ders saati) katılımlar yapılmış, bu süre sonunda sınıf içinde öğrencilere zekayı geliştirici masal ve etkinlikler uygulanmıştır.

Ayrıca 2 gün aralıkla 15 hafta boyunca uygulanan 7 etkinlik sonucunda (Her etkinlik için anketler 2 kere uygulanmıştır.) anket maddelerinin güvenilirlik katsayılarının yüksek olarak çıktığı saptandı. Toplamda çocukları modüler eğitim sistemi ve çoklu zeka sistemi konularında ölçen 74 sorudan oluşan 5'li Likert Tipi bir anket oluşturulmuştur.

3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 17 (Statistical Packet For Windows 17) istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir

Çoklu zeka teorisinin kendine özgü analiz yöntemlerine uygun olarak benzerlik ve farklılıklar analiz edilmiştir.

Daha sonra istatistiksel veriler çizelgeler oluşturularak açıklanmış ve yorumlanmıştır. Toplanan verilerin analizinde, örneklem için t-testi kullanılmıştır. Çalışma grubunun ön-test ve son-test sonuçlarına yönelik puan farklarının anlamlılığını analiz etmek için paired sample t-test kullanılmıştır.

Aşağıdaki tabloda beşli likert tipi ölçek kullanılan bu araştırmada ölçek maddeleri için kabul edilen puanlama ve sınırlandırmalar belirtilmiştir.

Tablo 2. Ölçek maddelerine yönelik puanlama ve sınırlandırmalar

Ağırlık (Puan)	Sınırlar	Yüzde aralığı	
1	1.00 - 1.79	% ... - % 36	Hiçbir zaman
2	1.80 – 2.59	% 36.01 - % 52	Ortadan az
3	2.60 – 3.39	% 52.01 - % 68	Orta sıklıkla
4	3.40 – 4.19	% 68.01 - % 84	Ortadan çok
5	4.20 – 5.00	% 84.01 - % 100	Her zaman

Araştırmaya katılan deneklere 5 (her zaman), 4 (ortadan çok), 3 (orta sıklıkla), 2 (ortadan az), 1 (hiçbir zaman) puanları SPSS programı ile çözümlenmiş veriler yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), frekans (f) ve standart sapma (SS) olarak tablolarda verilmiştir.

3.5. SÜRE ve OLANAKLAR

Bu araştırma Şubat 2010'da araştırma önerisinin hazırlanmasıyla başlanmıştır. Bu süre içerisinde yapılan çalışmalar Tablo 3 'de verilmiştir. Araştırma süresince bir çok araştırma yapılmıştır.

Tablo 3. Çalışma süresi

Yapılan işler	Süre
Literatür Taraması	Sürekli
Araştırma Önerisinin Hazırlanması	2 Ay
Veri Toplama Aracının Hazırlanması	2 Hafta
Uygulama	15 Hafta
Verilerin Analizi	3 Hafta
Araştırma Raporunun Yazılması	4 Ay
Eğitim Bilimcilere Araştırma Raporunun Okutulup, Eleştiriler Doğrultusunda Düzeltilmesi	4 Hafta

BÖLÜM 4

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve alt amaçlara ait bulgulara ilişkin sonuçlar ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. ÇALIŞMA GRUBUNUN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde çalışma grubu olan Devlete bağlı Yenicami Anaokulu ve Özel Yakın Doğu Koleji Anaokulu 4 yaş grubu öğrencilerinin demografik özelliklerine yer verilmiştir.

4.1.1. Cinsiyet

Tablo 4'da çalışma grubu öğrencilerinin cinsiyetlerinin frekans (F) ve yüzdelik (%) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 4. Çalışma grubunun cinsiyete yönelik dağılımı

Cinsiyet	Devlet Okulu		Özel Okul	
	F	%	F	%
Kız	13	54.2	10	41.7
Erkek	11	45.8	14	58.3
Toplam	24	100.0	24	100.0

Tablo 4'de görüldüğü gibi, çalışma grubu öğrencilerinden, Yenicami Anaokuluna giden öğrencilerin %54,2'si (13 kişi) kız, %45,8'i (11 kişi) ise erkek öğrenciden oluşurken, Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrencilerinden %41,7'si (10 kişi) kız, %58,3'ü (14 kişi) erkek öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunun kız ve erkek öğrenci sayıları normal bir dağılım gösterdiğinden cinsiyete yönelik görüşler arasında

bir fark olup olmadığı ileride inceleme altına alınacaktır.

4.1.2. Anne Eğitim Düzeyi

Tablo 5’de çalışma grubu öğrencilerinin anne eğitim düzeyi frekans (F) ve yüzdelik (%) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. Çalışma grubunun anne eğitim düzeyine yönelik dağılımı

Anne Eğitim Düzeyi	Devlet Okulu		Özel Okul	
	F	%	F	%
İlkokul	17	70.8	2	8.3
Lise	2	8.4	8	33.3
Yüksek Okul	5	20.8	14	58.3
Toplam	24	100.0	24	100.0

Tablo 5’de görüldüğü gibi, çalışma grubu Yenicami Anaokulu öğrenci annelerinden, %70,8’inin (17 kişi) ilkokul mezunu, %8,4’ün lise mezunu (2 kişi), %20,8’in (5 kişi) yüksek okul mezunu olurken, Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrenci annelerinden %8,3’ü (2 kişi) ilkokul mezunu, %33,3’ü lise mezunu (8 kişi), %58,3’ü (14 kişi) yüksek okul mezunu görülmektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde, devlet okuluna giden öğrencilerin anne eğitim düzeyleri ilkokul seviyesinde iken, özel okul öğrenci annelerinin eğitim durumları yüksek okul seviyesinde olduğu görülmektedir. Bunun sebeplerinden biri, özel okul ücretli bir okuldur ve bu okulun maliyetini karşılayabilmek için aile gelirinin iyi olması gerekmektedir. Ailenin yüksek okul mezunu olması maddi geliri daha iyi bir iş sahibi olmasını sağlayacaktır. Bu da ailenin çocuklarını özel okula yollama imkanlarını artıracaktır. Bir diğer sebep ise KTC özel okullarının daha kaliteli bir eğitim verdiği inancından kaynaklanması olabilir.

Çalışma grubu öğrencilerinin anne eğitim düzeylerinin normal bir dağılım

4.2. ÇALIŞMA GRUBU ÖĞRENCİLERİN ÖN-TEST ve

SON –TEST

KARŞILAŞTIRILMASI

Bu bölümde devlet ve özel anaokulu öğrencilerinin ön-test ve son-test sonuçlarına yer verilmiştir.

4.2.1. Çalışma Grubu Öğrencilerinin Modüler Eğitim Sisteminin Çoklu Zeka Kavramı ile Uygulanmasına Yönelik Ön-test ve Son-test Sonuçları

Tablo 7’de Devlete ve Özele bağlı anaokul öğrencilerinin ön-test ve son-test başarı ortalamaları verilmiştir. Tablo 8’de ise başarı puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla uygulanan paired sample t-test sonuçlarıyla ilgili veriler verilmiştir.

Tablo 7. Çalışma grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test başarı ortalamaları sonuçları

Ortalamalar	Devlet Okulu	Özel Okul
	$\bar{X}$	$\bar{X}$
Ön-test	271.54	285.54
Son-test	315.54	326.62
Artış Miktarı	44.00	41.00

Çalışma grubu öğrencilerinden devlete bağlı Yenicami Anaokuluna giden öğrencilerin ön-test ile son-test arasındaki başarı artış miktarı $\bar{X}=44,00$ iken, özel okul olan Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrencilerinin ön-test ve son-test arasındaki başarı artış miktarı $\bar{X}=41,00$ olmuştur.

Bu sonuçlar incelendiğinde puanlar arasında bir farkın olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlılık düzeyini ortaya çıkartmak amacı ile tablo 8’de paired sample t-test sonuçlarına bakılacaktır.

Tablo 8. Çalışma Grubu Öğrencilerinin ön-test ve son-test paired sample t-test

		X	N	SS	t	df	P	Açıklama
Devlet Okulu	Ön-test	271.54	24	33.67102				
	Son-test	315.54	24	24.35780	16.541	23	.000	P<.05 Fark anlamlı
Özel Okul	Ön-test	285.54	24	42.14053				
	Son-test	326.62	24	28.01834	12.644	23	.000	P<.05 Fark anlamlı

Tablo 8’de görüldüğü gibi devlet okulu ve özel okul öğrencilerinin ön-test ve son-test paired sample t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Devlet okulunun etkinlikler öncesi ön-test puanları ortalaması $\bar{X}=271,54$ iken, etkinlikler sonrası son-test puanları ortalaması $\bar{X}=315,54$ olmuştur. Özel okulda ise, etkinlikler öncesi ön-test puanları ortalaması $\bar{X}=285,54$ iken, etkinlikler sonrası son-test puanları ortalaması $\bar{X}=326,62$ olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde devlet okulu başarı puanları ortalaması artış miktarının ($\bar{X}=44,00$), özel okul başarı puanları ortalama artış miktarından ($\bar{X}=41,00$) daha fazla olduğu göz önüne alındığında, özel okulun çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklere hazırbulunuşluluğu devlet okulunkine göre daha yüksek olduğu ön-test sonuçlarına bakıldığında ortaya çıktığı görülmektedir.

Devlet okulundaki ailelerin eğitim düzeyi, özel okuldaki ailelerin eğitim düzeyinden daha düşük olduğu için öğrencilerin bu uygulamadaki etkinliklerde daha büyük bir ilerleme kaydettikleri gözlemlenmiştir. Çoklu Zeka kuramında da en önemli faktörlerden biri, öğrencinin zeka alanına göre eğitim vermenin başarısını artıracaktır. Bilinçli ailelerde ilginin yüksek tutulması ile öğrencinin eğitiminde aldığı ilgi farkı az olduğunda uygulanan yöntemde ki başarı farkın çok olduğu devlet okullarından daha azdır.

Her iki okulun öğrencilerinin son-test ortalaması dikkate alındığında uygulanan

etkinliklerin amacına ulaştığı ve 4 yaş grubu öğrencileri üzerinde istendik davranışların olumlu yönde artış gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Ön-test sonuçlarının genel ortalaması incelendiğinde öğrencilere uygulanan ön-testte “Kısmen olumlu” düzeyinde bir sonuc elde edilmiştir. Son-test sonuçları da gösteriyor ki çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerin uygulanması sonucu, öğrenmelerinin “Tamamen olumlu” olduğu öğretmen görüşlerinden yola çıkarak saptanmıştır.

Etkinlikler uygulanmadan önce yapılan ön-test sonuçları ile çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerin uygulanması sonrasında yapılan son-test karşılaştırılmasında öne olumlu değişikliklerden bazıları seçilmiş ve seçilen anket maddeleri ve yorumları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- 1- Sözel-dilsel zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “Resimlerden çok yazılar dikkatini çeker” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği görülmüştür.
- 2- Mantıksal- matematiksel zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “basit toplama işlemleri akıldan yapar” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği yine öğretmeni tarafından görülmüştür.
- 3- Görsel ve uzamsal zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “harita tablo türü materyalleri daha kolay algılar ” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği yine öğretmeni tarafından görülmüştür.
- 4- Müziksel-ritmik zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “beslenme saatinde müzik dinlemek” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği

görülmüştür.

- 5- Bedensel-kinetiksel zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “meramını anlatırken vücut hareketini kullanır” sorusuna “oldukça uygun” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “tamamen uygun” davranış sergilediği görülmüştür.
- 6- Doğa zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “doğaya karşı duyarsız olanlara kızar” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği görülmüştür.
- 7- Kişiler arası zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “etkinliklerin vazgeçilmez elemanıdır” sorusuna “kısmen uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği görülmüştür.
- 8- İçsel zeka etkinliklerinin uygulanmadan önceki öğrenci davranışları göz önüne alındığında, “basit toplama işlemleri akıldan yapar” sorusuna “çok az uygundur” görüşü öğretmen tarafından görülürken, etkinliğin uygulanmasından sonra aynı soruda “oldukça uygun” davranış sergilediği görülmüştür.

4.2.2. Çalışma Grubu Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Ön-test ve Son-test Başarı Sonuçları

Tablo 9 ve 10’da yaş değişkenine göre Devlete ve Özele bağlı anaokul öğrencilerinin ön-test ve son-test başarı puanlarının cinsiyete göre ortalama ve standart sapma değerleri ve anova sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 9. Çalışma Grubu Yenicami Anaokulu Öğrencilerinin yaş değişkenine göre ön-test ve son-test başarı puanları

Devlet Okulu		$\bar{X}$	N	Sd	df	f	p
Ön-test	Kız	269.61	13	28.75	1-22	0.08	0.768
	Erkek	273.81	11	40.05			
Son-test	Kız	317.15	13	19.61	1-22	0.11	0.733
	Erkek	313.63	11	29.92			

Cinsiyete göre Tablo 4'de yapılan analiz sonucunda erkek ve kız sayılarının normal dağılım göstermesi, ön-test ve son-teste katılan erkek ve kız öğrencilerin başarı durumlarını değerlendirmek amacıyla çok değişkenli ANOVA testi uygulanmıştır.

Devlet okullunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin öntest ile sontest toplam başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($P>.05$). Elde edilen bulgular sonucunda deney grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test başarıları cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık göstermemektedir.

Tablo 10. Çalışma Grubu Özel Yakın Doğu Koleji Anaokulu Öğrencilerinin yaş değişkenine göre ön-test ve son-test başarı puanları

Özel Okul		$\bar{X}$	N	Sd	df	f	p
Ön-test	Kız	296.10	10	22.59	1-22	1.08	0.310
	Erkek	278.00	14	51.39			
Son-test	Kız	332.30	10	12.70	1-22	0.69	0.414
	Erkek	322.57	14	35.13			

Cinsiyete göre Tablo 4'de yapılan analiz sonucunda erkek ve kız sayılarının normal dağılım göstermesi, ön-test ve son-teste katılan erkek ve kız öğrencilerin başarı durumlarını değerlendirmek amacıyla çok değişkenli ANOVA testi uygulanmıştır.

Özel okulda yer alan kız ve erkek öğrencilerin öntest ile sontest toplam başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($P>.05$). Elde edilen bulgular sonucunda deney grubu öğrencilerinin ön-test ve son-test başarıları cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık göstermemektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. SONUÇLAR

Bu çalışmada tek grupta denekler bulunmaktadır. Bu deneklere uygulanan çoklu zeka kuramı içerisinde yer alan 8 çeşit zekaya uygun etkinlikler öncesinde ve sonrasında toplam 73 maddelik anket 24 öğrencinin öğretmeni tarafından gözlenerek doldurulmuştur. Ankette, 10 tane Sözel/Dilsel Zeka sorusu, 7 tane Mantık/Matematiksel Zeka sorusu, 8 tane Görsel/Uzamsal zeka sorusu, 10 tane Müziksel/Ritmiksel Zeka sorusu, 10 tane Bedensel/Kinetiksel Zeka sorusu, 9 tane Doğa Zeka sorusu, 9 tane Kişiler Arası Zeka sorusu, 9 tane İçsel Zeka sorusu bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında çalışma grubunda yer alan deneklerin demografik özellikleri incelendiğinde, Yenicami Anaokuluna giden öğrencilerin %54,2'si (13 kişi) kız, %45,8'i (11 kişi) ise erkek öğrenciden oluşurken, Özel Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrencilerinden %41,7'si (10 kişi) kız, %58,3'ü (14 kişi) erkek öğrenciden oluştuğu görülmektedir. Deneklerin aile eğitim düzeylerine bakıldığında, Yenicami Anaokulu öğrenci annelerinden, %70,8'inin (17 kişi) ilkokul mezunu, %8,4'ünün lise mezunu (2 kişi), %20,8'inin (5 kişi) yüksek okul mezunu olurken, Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrenci annelerinden %8,3'ü (2 kişi) ilkokul mezunu, %33,3'ü lise mezunu (8 kişi), %58,3'ü (14 kişi) yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyine baktığımızda ise, Yenicami Anaokulu öğrenci babalarından, %50'si (12 kişi) ilkokul mezunu, %4,2'si lise mezunu (1 kişi), %45,8'inin (5 kişi) yüksek okul mezunu olurken, Yakın Doğu Koleji Anaokulu öğrenci babalarından %12,5'i (3 kişi) ilkokul mezunu, %25,0'ı lise mezunu (6 kişi), %62,5'i (15 kişi) yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir. Eğitimin ilk zamanlarda çekirdek ailede başladığı göz önüne

alındığında, anne ve babanın gösterdikleri olumlu veya olumsuz davranışlar çocuğa örnek olmaktadır ve çocuklarının bunları görerek öğrendiği varsayımı ile ailenin eğitiminin önemli olduğu düşünülmektedir. Anne ve baba çoklu zeka kuramından haberdar olmaları geçirdikleri öğrenim düzeyleriyle ilişkili olduğu düşünüldüğünde, ailenin çoklu zeka kuramından haberdar olmaları, çocuklarının hangi tip zekaya uygun davranışlar sergilediğini bilmeleri, ve bu bilinçle çocuğun öğrenmeleri üzerinde okul öncesi dönemde etkili olabilecekleri düşünülmektedir.

Araştırmada 73 soruluk ön-test ve son-test için bir anket, öğretmen gözlemlerine dayalı olarak 24 öğrenci için ayrı ayrı doldurulmuştur. Ön-testte, çoklu zeka kuramına dair hiçbir etkinlik uygulanmadan elde edinilen öğretmen görüşü alınmıştır. Sonuca göre öğretmenin, ankette bulunan 73 sorunun genel ortalaması olan “kısmen olumlu” olur düzeyi okul öncesi eğitimde çoklu zeka kuramına dayalı bir modüler eğitimin düzenlenmesinin uygunluğundan emin olmadıkları yani kararsız oldukları görülmektedir. Etkinliklerin uygulanmasından sonra yapılan son-testte ise, görüşlerin tamamen değiştiğini, yeni görüşlerin “tamamen olumlu” olduğu görülmüştür.

Edinilen son-test verilerine göre yapılan analizde, hem devlete bağlı okulda hemde özel okulda öğretmenin okulöncesi eğitimde çoklu zeka kuramına dayalı modüler bir eğitim verilmesinin “tamamen olumlu” olacağı görüşü ortaya çıkmaktadır.

Son test ortamları incelendiğinde, öğrencilerin sözel-dilsel zeka gelişiminin çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerin uygulanmasından sonra gözle görülür düzeyde arttığı görülmüştür. Sözel-dilsel zeka etkinlikleri sonrası yapılan son-testte öne çıkan maddelerden birisi de “öğrendiği yeni kelimeleri kullanmayı sever” sorusu olmuştur. Etkinlikler sonrası öğrencilerin yeni kelimeleri kullanmayı sevdikleri (Devlet okulu: $x=4,75$, Özel okul $x=4,75$) sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda çoklu zeka etkinliklerinin bir parçası olan sözel-dilsel zeka etkinlikleri çocuğun bu tip zekasını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Mantıksal ve matematiksel zeka etkinliklerinden sonra öğrencilerin sayıları saymaktan daha çok hoşlandığı (Devlet okulu: $x=4,91$, Özel okul $x=4,91$) görülmüştür. Bu da gösteriyor ki çocuğun bu zekasının, çoklu zeka kuramına

dayalı etkinlikler ile birlikte daha iyi geliştiği düşünülebilir. Görsel ve uzamsal zeka etkinliklerinden sonra ise çocuğun renklere karşı daha duyarlı olduğu (Devlet okulu: $x=4,79$, Özel okul: $x=4,70$) görülmüştür. Çocuk bu etkinlikler sonrası renklere karşı daha ilgili olması, görsel-uzamsal zekalarının geliştiğinin bir parçası olabilir.

Müziksel-ritmiksel zeka etkinliklerinden sonra öğrencilerin, şarkı melodilerini bir sonraki derste rahatlıkla hatırladığı (Devlet okulu: $x=4,70$, Özel okul: $x=4,75$) ortaya çıkan diğer bir sonuçtur. Öğrenciler başta melodiler ile ilgilenmediği sadece sözleriyle ilgilendiği, uygulama sonrası ise melodilerin öğrencilerin akıllarında kalması çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerin yararlı olduğu söylenebilir.

Bedensel-kinestetik zeka etkinliklerinden sonra öğrencilerin el becerilerinin geliştiği (Devlet okulu: $x=4,50$, Özel okul: $x=4,66$) gözlemlenmiştir. Ayrıca doğa etkinliklerinden sonra öğrencinin mevsim ve iklim olaylarına karşı ilgisinin arttığı (Devlet okulu: $x=4,29$, Özel okul: $x=4,58$) ortaya çıkan sonuçlardan bir diğeridir.

Kişiler arası zeka etkinliklerinden sonra öğrencilerin aralarında bişeyler paylaşma isteklerinin (Devlet okulu: $x=4,83$, Özel okul: $x=4,79$) arttığı saptanmıştır. Son olarak içsel zeka etkinlikleri incelendiğinde, çocuklar yaptıkları işlerin bilincinde olduğu (Devlet okulu: $x=4,62$, Özel okul: $x=4,75$) sonucu ortaya çıkmıştır. Bu da gösteriyor ki öğrenciler ne öğrendiklerinin farkında olduğu bununla birlikte öğrenmelerinin de kalıcılığının daha etkili olduğu düşünülmektedir.

Tüm bu sonuçlar incelendiğinde deneklerin öntest ile sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıktığı görülmektedir.

Genel sonuçlara bakmak amacı ile Devlet anaokulu ile özel anaokul kıyaslandığında ise, özel anaokulun çoklu zeka kuramına dayalı etkinliklerden haberdar olduğu ancak bunu eğitime tam yansıtamadıkları sonucuna varılırken, devlet okulunun ise özel okula kıyasla hazırbulunuşluluğunun daha düşük olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçla özel okulların devlet okullarına kıyasla, çoklu zeka kuramına dayalı bir modüler eğitim altyapısını kolaylıkla tamamlayabileceği düşünülmektedir.

5.2. ÖNERİLER

Bu araştırmanın sonuçlarına ilişkin, bu alanda çalışmalar yapmak isteyen araştırmacılara ve eğitim sisteminin gelişimine yönelik geliştirilen öneriler aşağıda yer almaktadır:

- 1) Bu Çalışma, okul öncesi 4 yaş grubu çocuklara uygulanarak, öğrenciler üzerindeki değişimleri öğretmenleri tarafından izlenilmiş ve bu izlenimler hazırlanan forumlara aktarılmıştır. Çoklu zeka kuramına uygun etkinlikler uygulanmadan önce yapılan ön-test sonucunda, öğretmenlerin çoklu zeka kuramından yararlanmadığı bir eğitim sistemi sürdürdükleri gözlenmektedir. Oysa çoklu zeka kuramının çocuğun gelişimi ve öğrenme sürecinde önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Buradan yola çıkarak, okulöncesi eğitimde öğretmenlerimizin çoklu zekaya uygun etkinlikler düzenleyerek çocuklarda istedik davranışları gerçekleştirmeleri sağlanabilir.
- 2) MEB, Okulöncesi dönemdeki eğitim sistemi için çoklu zeka kuramını içeren modüler eğitim sistemi paketleri uygulanmalı bunun için komiteler oluşturulması önerilmektedir.
- 3) MEB, Devlet ve Özel ana okullarındaki öğrencilerin sosyal, ekonomik ve kültürel farklılıklarını çoklu zeka kuramına dayalı eğitim sisteminin tasarımında mutlak suretle dikkate almalıdır.
- 4) MEB, çoklu zeka kuramına dayalı modüler eğitim sistemi konusunda okul yönetimi ve öğretmenleri bilgilendirmek amacı ile meslek içi eğitim programlı hazırlamalı.
- 5) Hem yönetime, hem öğretmenlere, bilgilendirme seminerleri bu konuda uzman kişiler ve uzman kuruluşlar (üniversiteler) tarafından düzenlenebilir.
- 6) Çoklu zeka kuramının 8 tip zeka türü olduğu ve bunların birinin veya birkaçının çocukta doğuştan var olduğunu ve bunun okulöncesi dönemde tespit edilip açığa çıkarılmasında öğretmenler kadar velilerinde (anne-baba) etkin olması

gerekliiği bilinmektedir. Ancak çoklu zeka kuramı ile ilgili ailelerin gerekli bilgiye sahip olamamaları olası bir durumdur. Bu durumda, ailelerin çoklu zeka kuramı ile ilgili bilgilenmelerini sağlamak için çeşitli seminerler yada programlar okul yönetimi tarafından düzenlenerek bilgilenmeleri sağlanabilir.

- 7) Bu araştırma sadece 4 yaş grubu üzerinde yapılmıştır. Ancak 3 ve 5 yaş grubuna da uygulanmalıdır. Yapılacak çalışmadan çıkacak sonuçların da önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu yaş gruplarına yönelikte araştırmalar yapılması önerilmektedir.
- 8) Modüler eğitim sisteminde, analiz ve tasarım çalışması bir bütün olarak yapılacak araştırmaların sonuçları da dikkate değer olacağı düşünülmektedir.
- 9) Gardner'ın çoklu zeka kuramının uygulandığı her modülde yaş farkı göstermeksizin öğrenciyi gruplandırmalı ve öyle değerlendirme yapılmalı. Bunun öğrencinin başarısını göstermesinde etkisi olması beklenmektedir.
- 10) Bu araştırma konusu ile ilgili çalışmalar artırılabilir. Bu alanda yeterli araştırmalar yapılmadığı ilgili araştırmalar kısmında ortaya çıkmaktadır. Bir çok çalışmaya daha ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ALLEN, D.,1997, **The Effectiveness of Multiple Intelligence In a Gifted Social Studies Classroom**, Multiple Intelligence, Georgia College and State University, 238s.
- Alkan, C. (1989), **“Modüler Programlama ve Türkiye’de Uygulama.”** Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Sayı 2.
- Başbay, A. (2000). **“Çoklu Zekâ Kuramı’na Göre Eğitim Programları ve Sınıf İçi Etkinliklerin İncelenmesi”** ;Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Başar, H. (2001). **“Sınıf Yönetimi”**, Ankara: Pegema Yayıncılık. 5.baskı. Ocak 2001.
- Başaran, I. (2004). **“Etkili Öğrenme ve Çoklu Zeka Kuramı: Bir İnceleme”**, Ege Eğitim Dergisi (5) 1, ss.5–12
- Başaran, N. (2006). **“Okulöncesi Eğitimde Bilim ve Matematik Etkinlikleri”**. Çoluk Çocuk Dergisi. s. 64 (9.11.2006): 12, 13.
- Bloom, B.S. (1995). **“İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme”**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul
- Burden, P.R. , Byrd. D.M (1998). **“Methods for Effective Teaching”**, Second

Demirel, Ö.(1999). **“Eğitimde Program Geliştirme”** , Ankara: Pegem Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2002). **“Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı”**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2005). **“Eğitimde Yeni Yönelimler”**, Ankara: Pegem A Yayıncılık, Cantekin Matbaacılık.

Demirel, Ö. (2007). **“Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı.”** Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö., Z. Kaya [Ed.]. (2001). **“Öğretmenlik Mesleğine Giriş”**, Ankara: Pegem A Yayıncılık

Demirel ve Diğerleri. (1998). **“İlköğretimde Çoklu Zeka Kuramı’nın Uygulaması”**,7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Cilt 1,Konya, ss.531–546

Demirel, Ö., Şahinel, S. (1999). **“Çoklu Zeka Kuramı ve Düşünme Becerileri İle İlköğretim 4. Sınıf Türkçe Dersinde Dil Becerilerinin Geliştirilmesi”**, Dil Dergisi 80.sayı, ss. 19–31

Duman, B. (1996). **“İlköğretim 1.Kademe Türkçe Program Uygulama ve Yeterlilik Düzeyinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”** Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

European Commision. "**Achieving the Lisbon Goal: The Contibution of VET**".

(çevrimiçi),ec.europa.eu/education/policies/2010/studies/maastricht_en.pdf

adresinden 13 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.

FİDAN, N., M. Erden. (1996), "**Eğitime Giriş**", Ankara :Alkım Yayınevi.

Gardner, H. (1983). "**Multiple Intelligence: The Theory in Practice**". N.Y.: Basic Books,HarperCollins.

Gardner, H. (1985). "**Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligence**",N.Y.: BasicBooks,HarperCollinsPub.

Gardner, H. (1997), "**Multiple Intelligences as a partner in school improvement**", Educational Leadership,55(1),ss. 20-21

Gardner, H. (1999). "**Intelligences Reframed: Multiple Intelligences for the 21. Century**". Basic Books, New York, 288s.

Gardner, H.(2004). "**Zihin Çerçevesleri Çoklu Zekâ Kuramı**". Alfa Yayıncılık, Haziran 2004: 237-240, 411-426.

Gedikoğlu, T. (2005). "**Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi; Sorunları ve Çözüm Önerileri**" , Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, Haziran 2005, ss. 66-80.

Good, T. L. & Brophy, J. E. (2000). **"Looking in Classroom"** (8. Edition). New York :Longman.

Gözütok, F. Dilek. (2001). **"Başkent Üniversitesi Kolej Ayşeabla Okullarında Çoklu Zekâ Kuramı Uygulaması"**, Siyasal Yayıncılık, 2001: 1-6, 25.

Gürkan, T.(1981). **"Türkiye'de Okulöncesi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi ve Gelistirilmesi"**, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara, 1981, 204

Hamurcu, H. (2002). **"Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Öğrenme Stratejileri"**, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (23), 127-134.

HOERR. T.(2006), **"Learning Strategies"**, <http://www.newhorizons.org/strategies/mi/hoerr2.htm> adresinden 06.07.2010 tarihinde alınmıştır.

İpek, C. (2003). **"Sınıf Ortamında Öğretmen"**, Sınıf Yönetimi, Ankara: Mikro Yayıncılık.

İLO, (1987). (İnternational Labour Organization), **"Mesleki Eğitim: Seçilmiş Açıklamalı Terimler"**, Ankara, 1987.

Jersild, A.(1973). **"Çocuk Psikolojisi, Çeviren"**: Gülseren Günçe. Cilt:1, Ankara, Atatürk Eğitim Fakültesi Yayınları,

KAHRAMAN,Ö.(2006). “**Fen Bilimlerinde Çoklu Zeka Uygulamaları**”,

[http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/b_kitabi/PDF/Ogretmen Yetistirme/ Islik/t267d.pdf](http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/b_kitabi/PDF/Ogretmen_Yetistirme/Islik/t267d.pdf) adresinden 17.08.2010 tarihinde alınmiştir.

Karadağ, A. (2006). “**Okul Öncesi’nde Çoklu Zeka**”, Kök Yayıncılık, Ocak 2006: 7-9, 66-67.

KÖROĞLU, H ve YEŞİLDERE, S., 2004, “**Yedinci Sınıf Matematik Dersi Tamsayılar Ünitesinde Çoklu Zekâ Teorisi Tabanlı Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi**”, G.Ü, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(2), ss.24–41

Linda, H., And Dick, H.(1979). “**A Competency-Based**” (Individualized Instructions) Approach to The Basic Course in a Small Public University: (ERİC Digest No: 181518): San Antonio, U.S.A, 1979.

Milli Eğitim Bakanlığı (2006), “**36–72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı**”,Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Milli Eğitim Şurası(4). (1993), Raporlar, Görüşmeler, Kararlar, 27-29 Eylül, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 230.

Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (1997), “**Okulöncesi Eğitimi**”, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Özbaş, M. (2010). "İlköğretim Okullarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri",

Eğitim ve Bilim / Education and Science, Cilt 35, Sayı 156, 2010.

Öztürk, H. (2005). "NLP ve Çoklu Zeka Uygulamalarıyla Öğrenmenin Büyüsü",

Hayat Yayıncılık, 2005: 13-38.

Saban, A.(2004). "Çoklu Zekâ Teorisi ve Eğitim", Nobel, Ankara, s.64.

Sendolr, J.G., M.W. Alexander, A.J. Lewis (1987). "Curriculum Planning For Better Teaching And Learning".

Şahin, F. (1998), "Okulöncesinde fen bilgisi öğretim", İstanbul: Beta Bas. Yay. Dağıtım.

TALU, N. (1999). "Çoklu Zeka Kuramı'na Göre Eğitim Programları ve Sınıf İçi Etkinliklerin İncelenmesi",Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tarman, S.(1999), "Program Geliştirme Sürecinde Çoklu Zeka Kuramı'nın Yeri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tuğrul, B. ve Duran, E. (2003). "Her Çocuk Başarılı Olmak İçin Bir Şansa Sahiptir:Zekanın Çok Boyutluluğu Çoklu Zeka Kuramı". Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2003,(24):224-233.

Tuğrul, B. (2005). “Çocuk Gelişiminde Anaokulu Eğitiminin Önemi”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Sayı:62, 2005, 1-3.

Turan, F.(2004). “Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği ve Programının Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:162, 2004, 1.

The Database on Education Systems. Eurydice”. [http://www.eurydice.org/ portal/](http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/Overview/ByCountry) adresinden 18 Şubat 2010 tarihinde alınmıştır.

Ural, M. (1986), “Ülkemizde okulöncesi eğitimin yeri ve önemi”, 4. Ya-Pa Okulöncesi Eğitim ve Yaygınlaştırılması Semineri. (s.13–19). Ankara: Ya-Pa Yayınları.

Üstünoğlu, Ü. (1990), “Okulöncesi öğretmenlerinin uzaktan öğretim yöntemiyle yetiştirilmesine yönelik program modeli”, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(1):136-138.

Vail, A., ve Redick, S. (1993). “Predictors of Teacher Leadership Performance of Vocational and Nonvocational Teachers”, Journal of Vocational Education, 18(1), pp. 51-76.

Yavuz, K. E. (2001). “Eğitim - Öğretimde Çoklu Zeka Teorisi ve Uygulamaları”, Özel Ceceli Okulları Yayınları, Eğitim Dizisi-1, Ankara.

Yıldız, H.T. (2006). **“Masalların Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi”**.
Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Konya

EKLER

EK-1

Çalışma grubunun ön-test ve son-test sonuçları

YENİCAMİ ANAOKULU	Ön-test	Son-Test	Fark	Artış Yüzdesi
SÖZEL/DİLSEL ZEKA				
*Resimlerden çok yazılar dikkatini çeker.	3,0833	3,9583	0.875	%22
*İsimler, yerler, tarihleri hatırlar.	3,6667	4,3750	0.708	%16
*Kitapta gördüğü kelimeler tanıdık gelir.	3,2917	4,1250	0.833	%20
*Kelimeleri doğru şekilde söyler.	4,0833	4,7083	0.625	%13
*Bilmecelerden, kelime oyunlarından hoşlanır.	4,1667	4,5833	0.416	%9
*Dinleyerek daha iyi öğrenir.	4,0000	4,5833	0.583	%13
*Yaşına göre kelime bilgisi iyidir.	4,2500	4,7917	0.541	%11
*Çizgi çalışması yapmaktan hoşlanır.	4,3750	4,7500	0.375	%8
*Öğrendiği yeni kelimeleri kullanmayı sever.	4,5000	4,7500	0.250	%5
*Masal anlatımında başarılıdır.	3,6667	4,2500	0.583	%14
MANTIKSAL/MATEMATİKSEL ZEKA				
*Makinelerin nasıl çalıştığına dair sorular sorar.	3,8333	4,4167	0.583	%13
*Basit işlemlerini toplama işlemlerini akıldan hesaplar.	2,7500	3,6667	0.916	%25
*Deneylerden ve yeni denemeler yapmaktan hoşlanır.	3,6667	4,2917	0.625	%15
*Sayıları saymaktan hoşlanır.	4,6250	4,9167	0.291	%6
*Bilgisayar oyunlarından hoşlanır.	4,2083	4,5833	0.375	%8
*Arkadaşlarına oranla daha soyut (hayali) düşünebilir.	3,4167	4,2917	0.875	%20
*Sebep-sonuç (neden, niçin) ilişkilerinden zevk alır	4,1667	4,7083	0.541	%12
GÖRSEL VE UZAMSAL ZEKA				
*Renklere karşı çok duyarlıdır.	4,6250	4,7917	0.166	%3
*Harita, tablo türü materyalleri daha kolay algılar.	3,2917	4,0000	0.708	%18
*Arkadaşlarına oranla daha fazla hayal kurar.	3,2500	4,1667	0.916	%22
*Resim yapmayı ve boyamayı çok sever.	4,6250	4,8333	0.208	%4
*Yap-boz, lego gibi oyunlardan hoşlanır.	4,1250	4,4583	0.333	%7
*Daha önce gittiği yerleri kolayca hatırlar.	4,6667	4,9583	0.291	%6
*Rüyalarını çok net ve ayrıntılı hatırlar.	3,2500	4,0000	0.750	%19
*Resimli kitapları daha çok sever.	4,7917	4,9167	0.125	%3
*Kitaplarını, defterlerini, diğer materyalleri çizer.	3,0000	3,7917	0.791	%21
MÜZİKSEL/RİTMİK ZEKA				
*Şarkıların melodilerini rahatlıkla hatırlar.	4,0833	4,7083	0.625	%13
*Güzel şarkı söyler.	3,6250	4,3333	0.708	%16
*Müzik aleti çalar ya da çalmayı çok ister.	3,5833	4,2917	0.708	%17
*Müzik dersini çok sever.	3,9583	4,6667	0.708	%15

*Ritmik konuşur ya da hareket eder.	3,6667	4,3333	0.660	%15
*Farkında olmadan mırıldanır.	3,6667	4,3333	0.666	%15
*Şarkı söylerken eliyle ya da ayağıyla ritim tutar.	3,9167	4,5000	0.583	%13
*Çevredeki sesler çok dikkatini çeker.	4,2917	4,7500	0.458	%10
*Beslenme saatinde müzik dinlemek hoşuna gider.	2,9167	3,7917	0.875	%23
*Öğrendiği şarkıları paylaşmayı sever.	4,4167	4,7500	0.333	%7

BEDENSEL/KİNESTETİK ZEKA

*Koşmayı, zıplamayı çok sever.	4,7083	4,9167	0.208	%4
*Oturduğu yerde duramaz, kımıldanır.	4,0417	4,4583	0.416	%9
*Düşüncelerini yüz hareketleriyle/davranışla ifade eder	4,0417	4,4167	0.375	%8
*Bir şeyi dinlemek yerine yaparak öğrenmeyi sever.	4,1250	4,6250	0.500	%11
*Merak ettiği şeyleri eline alarak incelemek ister.	4,2500	4,7083	0.458	%10
*Boş vakitlerini dışarıda geçirmek ister.	3,7500	4,3750	0.625	%14
*Arkadaşlarıyla fiziksel oyunlar oynamayı tercih eder.	3,8333	4,4583	0.625	%14
*El becerileri gelişmiştir.	4,0000	4,5000	0.500	%11
*Meramını anlatırken vücut hareketlerini kullanır.	3,8333	4,5417	0.708	%16
*İnsanlara ve eşyalara dokunmaktan hoşlanır.	3,9167	4,5000	0.583	%13

DOĞA ZEKASI

*Hayvanlara karşı çok meraklıdır.	4,0833	4,5833	0.500	%11
*Doğaya karşı duyarsız olanlara kızar.	3,2917	4,0833	0.791	%19
*Evde hayvan besler ya da beslemeyi çok ister.	3,8333	4,4583	0.625	%14
*Bahçede toprakla, bitkilerle oynamayı çok sever.	4,3333	4,8333	0.500	%10
*Bitki beslemeyi sever.	3,6250	4,3333	0.708	%16
*Çevre kirliliğine karşı çok duyarlıdır.	3,5417	4,1667	0.625	%15
*Bitki ya da hayvanlarla ilgili belgesellere ilgi duyar.	3,9167	4,3333	0.416	%10
*Mevsimlerle ve iklim olaylarıyla çok ilgilidir.	3,4167	4,2917	0.875	%20
*Değişik meyve ve sebzelerle karşı ilgilidir.	3,5417	4,0833	0.541	%13

KİŞİLERARASI ZEKA

*Arkadaşlarıyla oynamaktan hoşlanır.	4,6667	4,8750	0.208	%4
*Çevresinde bir lider olarak görülür.	2,9583	3,7500	0.791	%21
*Sorunu olan arkadaşlarını neşelendirir.	2,8750	3,7917	0.916	%24
*Arkadaşları onun fikirlerine önem verir.	3,2917	4,0000	0.708	%18
*Etkinliklerin vazgeçilmez elemanıdır.	3,0417	4,0000	0.958	%24
*Arkadaşlarına bir şeyler anlatmaktan hoşlanır.	4,2083	4,7917	0.583	%12
*Arkadaşlarını sık sık arar.	3,0833	4,0000	0.916	%23
*Çevresindekiler onunla arkadaşlık kurmak ister.	3,7500	4,5000	0.750	%17
*İnsanlara selam verir.	3,7083	4,3750	0.666	%15

İÇSEL ZEKA

*Bağımsız olmayı sever.	3,5000	4,1250	0.625	%15
*Yalnız çalışmayı daha çok sever.	3,0417	3,7500	0.708	%19
*Yalnız oynamayı sever.	2,5417	3,2917	0.750	%23
*Yaptığı işleri arkadaşlarıyla paylaşmayı sevmez.	2,2500	2,9167	0.667	%23

*Yaptığı işlerin bilincindedir.	3,9583	4,6250	0,667	%14
*Pek kimseye soru sormaz.	1,9583	3,7917	1,833	%48
*Kendini beğenir.	2,7917	3,4583	6,666	%19
*Yoğun olarak uğraştığı bir ilgi alanı, hobisi vardır.	3,0000	3,7083	7,083	%19
*Yardım istemeden kendi başına ürünler ortaya koyar.	3,3333	4,0000	6,667	%17

YAKIN DOĞU KOLEJİ ANAOKULU

SÖZEL/DİLSEL ZEKA

*Resimlerden çok yazılar dikkatini çeker.	2.8333	3.8333	1,000	%26
*İsimler, yerler, tarihleri hatırlar.	4.0000	4.5417	0,542	%12
*Kitapta gördüğü kelimeler tanıdık gelir.	3.2500	4.0417	0,792	%20
*Kelimeleri doğru şekilde söyler.	4.2917	4.6667	0,375	%8
*Bilmecelerden, kelime oyunlarından hoşlanır.	3.9583	4.4167	0,458	%10
*Dinleyerek daha iyi öğrenir.	4.2917	4.8333	0,542	%11
*Yaşına göre kelime bilgisi iyidir.	4.2917	4.7083	0,417	%9
*Çizgi çalışması yapmaktan hoşlanır.	4.1250	4.7500	0,625	%13
*Öğrendiği yeni kelimeleri kullanmayı sever.	4.2083	4.7500	0,542	%11
*Masal anlatımında başarılıdır.	4.0417	4.6667	0,625	%13

MANTIKSAL/MATEMATİKSEL ZEKA

*Makinelerin nasıl çalıştığına dair sorular sorar.	4.0417	4.7500	0,708	%15
*Basitleşmelerini toplama işlemlerini akıldan hesaplar.	3.2083	3.8750	0,667	%17
*Deneylerden ve yeni denemeler yapmaktan hoşlanır.	3.8750	4.3333	0,458	%11
*Sayıları saymaktan hoşlanır.	4.5833	4.9167	0,333	%7
*Bilgisayar oyunlarından hoşlanır.	4.5833	4.9167	0,333	%7
*Arkadaşlarına oranla daha soyut (hayali) düşünebilir.	3.5833	4.3333	0,750	%17
*Sebeup-sonuç (neden, niçin) ilişkilerinden zevk alır	4.0417	4.5000	0,458	%10

GÖRSEL VE UZAMSAL ZEKA

*Renklere karşı çok duyarlıdır.	4.0833	4.7083	0,625	%13
*Harita, tablo türü materyalleri daha kolay algılar.	3.4583	4.2500	0,792	%19
*Arkadaşlarına oranla daha fazla hayal kurar.	3.0833	3.9583	0,875	%22
*Resim yapmayı ve boyamayı çok sever.	4.5000	4.9167	0,417	%8
*Yap-boz, lego gibi oyunlardan hoşlanır.	4.4583	4.8333	0,375	%8
*Daha önce gittiği yerleri kolayca hatırlar.	4.7083	4.9167	0,208	%4
*Rüyalarını çok net ve ayrıntılı hatırlar.	3.7500	4.3750	0,625	%14
*Resimli kitapları daha çok sever.	4.7500	4.9167	0,167	%3
*Kitaplarını, defterlerini, diğer materyalleri çizer.	3.5417	4.2083	0,667	%16

MÜZİKSEL/RİTMİK ZEKA

*Şarkıların melodilerini rahatlıkla hatırlar.	4.3750	4.7500	0,375	8
*Güzel şarkı söyler.	4.0000	4.5417	0,542	12
*Müzik aleti çalar ya da çalmayı çok ister.	3.5833	4.3750	0,792	18
*Müzik dersini çok sever.	4.4167	4.8333	0,417	9
*Ritmik konuşur ya da hareket eder.	4.0417	4.5833	0,542	12
*Farkında olmadan mırıldanır.	3.6667	4.3750	0,708	16
*Şarkı söylerken eliyle ya da ayağıyla ritim tutar.	4.0417	4.6667	0,625	13
*Çevredeki sesler çok dikkatini çeker.	3.9583	4.6667	0,708	15
*Beslenme saatinde müzik dinlemek hoşuna gider.	3.4167	4.1667	0,750	18
*Öğrendiği şarkıları paylaşmayı sever.	4.3750	4.4167	0,042	1

BEDENSEL/KİNESTETİK

Lütfen gözlem formunda yer alan her ifadenin sizin için ne derece uygun olup olmadığını aşağıdaki beşli dereceleme ölçeği üzerinde belirtiniz. Bunun için uygun gördüğünüz rakamın altına X işareti koymanız yeterlidir. Her bir rakamın ifade ettiği anlam aşağıda verilmiştir.

1= Hiç uygun değil

2= Çok az uygun

3= Kısmen uygun

4= Oldukça uygun

5= Tamamen uygun

SÖZEL/DİLSEL ZEKA	1	2	3	4	5
*Resimlerden çok yazılar dikkatini çeker.					
*İsimler, yerler, tarihleri hatırlar.					
*Kitapta gördüğü kelimeler tanıdık gelir.					
*Kelimeleri doğru şekilde söyler.					
*Bilmecelerden, kelime oyunlarından hoşlanır.					
*Dinleyerek daha iyi öğrenir.					
*Yaşına göre kelime bilgisi iyidir.					
*Çizgi çalışması yapmaktan hoşlanır.					
*Öğrendiği yeni kelimeleri kullanmayı sever.					
*Masal anlatımında başarılıdır.					

MANTIKSAL/MATEMATİKSEL ZEKA	1	2	3	4	5
*Makinelerin nasıl çalıştığına dair sorular sorar.					
*Basit işlemlerini toplama işlemlerini akıldan hesaplar.					
*Deneylerden ve yeni denemeler yapmaktan hoşlanır.					
*Sayıları saymaktan hoşlanır.					
*Bilgisayar oyunlarından hoşlanır.					
*Arkadaşlarına oranla daha soyut (hayali) düşünebilir.					
*Sebeup-sonuç (neden, niçin) ilişkilerini kurmaktan zevk alır.					

GÖRSEL VE UZAMSAL ZEKA	1	2	3	4	5
*Renklere karşı çok duyarlıdır.					
*Harita, tablo türü materyalleri daha kolay algılar.					
*Arkadaşlarına oranla daha fazla hayal kurar.					
*Resim yapmayı ve boyamayı çok sever.					
*Yap-boz, lego gibi oyunlardan hoşlanır.					
*Daha önce gittiği yerleri kolayca hatırlar.					
*Rüyalarını çok net ve ayrıntılı hatırlar.					
*Resimli kitapları daha çok sever.					
*Kitaplarını, defterlerini, diğer materyalleri çizer.					

MÜZİKSEL/RİTMİK ZEKA	1	2	3	4	5
*Şarkıların melodilerini rahatlıkla hatırlar.					

*Güzel şarkı söyler.					
*Müzik aleti çalar ya da çalmayı çok ister.					
*Müzik dersini çok sever.					
*Ritmik konuşur ya da hareket eder.					
*Farkında olmadan mırıldanır.					
*Şarkı söylerken eliyle ya da ayağıyla ritim tutar.					
*Çevredeki sesler çok dikkatini çeker.					
*Beslenme saatinde müzik dinlemek hoşuna gider.					
*Öğrendiği şarkıları paylaşmayı sever.					

BEDENSEL/KİNESTETİK ZEKA	1	2	3	4	5
*Koşmayı, zıplamayı çok sever.					
*Oturduğu yerde duramaz, kımıldanır.					
*Düşüncelerini yüz hareketleriyle ve davranışlarla daha rahat ifade eder.					
*Bir şeyi dinlemek yerine yaparak öğrenmeyi sever.					
*Merak ettiği şeyleri eline alarak incelemek ister.					
*Boş vakitlerini dışarıda geçirmek ister.					
*Arkadaşlarıyla fiziksel oyunlar oynamayı tercih eder.					
*El becerileri gelişmiştir.					
*Meramını anlatırken vücut hareketlerini kullanır.					
*İnsanlara ve eşyalara dokunmaktan hoşlanır.					

DOĞA ZEKASI	1	2	3	4	5
*Hayvanlara karşı çok meraklıdır.					
*Doğaya karşı duyarsız olanlara kızar.					
*Evde hayvan besler ya da beslemeyi çok ister.					
*Bahçede toprakla, bitkilerle oynamayı çok sever.					
*Bitki beslemeyi sever.					
*Çevre kirliliğine karşı çok duyarlıdır.					
*Bitki ya da hayvanlarla ilgili belgesellere ilgi duyar.					
*Mevsimlerle ve iklim olaylarıyla çok ilgilidir.					
*Değişik meyve ve sebzelere karşı ilgilidir.					

KİŞİLERARASI ZEKA	1	2	3	4	5
*Arkadaşlarıyla oynamaktan hoşlanır.					
*Çevresinde bir lider olarak görülür.					
*Sorunu olan arkadaşlarını neşelendirir.					
*Arkadaşları onun fikirlerine önem verir.					
*Etkinliklerin vazgeçilmez elemanıdır.					
*Arkadaşlarına bir şeyler anlatmaktan hoşlanır.					
*Arkadaşlarını sık sık arar.					
*Çevresindekiler onunla arkadaşlık kurmak ister.					
*İnsanlara selam verir.					

İÇSEL ZEKA	1	2	3	4	5
*Bağımsız olmayı sever.					
*Yalnız çalışmayı daha çok sever.					
*Yalnız oynamayı sever.					

*Yaptığı işleri arkadaşlarıyla paylaşmayı sevmez.					
*Yaptığı işlerin bilincindedir.					
*Pek kimseye soru sormaz.					
*Kendini beğenir.					
*Yoğun olarak uğraştığı bir ilgi alanı, hobisi vardır.					
*Yardım istemeden kendi başına ürünler ortaya koyar.					

EK-3

Çalışmada kullanılan etkinlikler.

Sözel-Dilsel Zeka

Yardım Etmek Güzeldir

Merhaba! Benim kim olduğumu biliyor musunuz? Acaba ben "Miyavvv!" diye ses çıkaran bir kedi olabilir miyim? Ya da pıtır pıtır koşan bir keseli sıçan! Yo... Yoo... Ben ne bir kediyim ne de bir keseli sıçan... Ben bir rakunum... Ra-kun! Toplayıcı toparım; meyve, sebze, kestane... Sonra da topladıklarımı yuvama götürürüm. Böylece kış aylarında, misafirlerimi güzelce ağırlamaya yetecek kadar yiyeceğim bulunur.

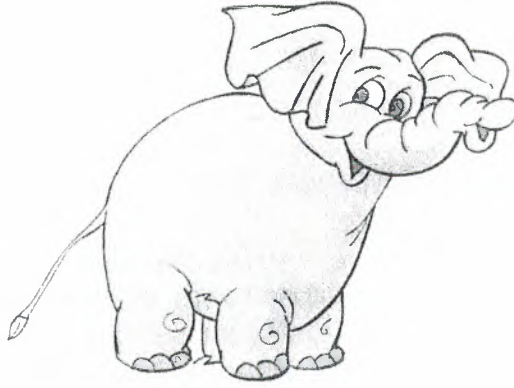
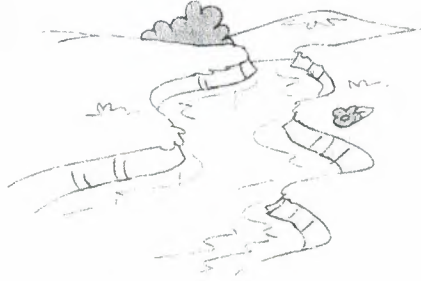
Ben misafiri çok severim. Dostlarıma önem veririm ve herkese yardım ederim. Bakın bir gün başıma ne geldi: Yiyecek aramak için gezintiye çıkmıştım. Aniden şiddetli bir şimşek çaktı. Her yer gündüz gibi aydınladı. Heyecandan üzerimdeki tüyler diken diken kabardı. Şimşegin ardından kuvvetli bir gökgürültüsü duydum. Sonra da bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başladı. Yağmur suları sel olup aktı. Su o kadar hızla akıyordu ki önüne gelen her şeyi sürüklüyordu. Ben de sürüklenmemek için bir ağacın dalına sıkı sıkı tutundum. Bu sırada bir ağlama sesi duydum. Dönüp bakınca, yavru bir tarla faresinin akıntıda sürüklendiğini gördüm. Yavrucuk "İmdaaat!... Kurtarın beni!" diye bağıyordu. Çok hızlı davranmalıydım. Yanımdan geçerken ona elimi uzatmalı ve onu sıkıca yakalamalıydım. Ama birden "Ya benim tutunduğum dal kırılırsa? O zaman ben de sele kapılırım." diye düşündüm. Yavrucuğu kurtarmam için hayatımı tehlikeye atmam gerekiyordu. Ona yardım edip etmemeye hemen karar vermeliydim. Yanımdan geçmek üzereydi. Büyük bir cesaretle elimi uzattım. Onu yakalamayı başardım. Elimden kaçırmamalıydım. Su ikimizi de sürüklemeye çalışıyordu. Elim ıslak olduğu için küçük farenin elimden kayıp gitmesinden korkuyordum. Gücüm gittikçe tükeniyordu. Sonunda dayanamadım; elim ağaçtan yavaşça kaydı. Artık ikimiz de suyun içindeydik. Yavrucuğun kalbi heyecandan pıt pıt atıyordu. Su bizi hızla sürüklüyordu. Galiba artık kurtulamayacağız diye düşünüyordum ki önümüzde birden halat gibi bir cisim çıkıverdi. Birlikte ona sıkı sıkı tutunduk. O anda "Hey küçük afacanlar, kuyruğumu koparacaksınız!" diye güçlü bir ses duyduk. Bu arkadaşım filin sesiydi. Evet ya! Ondan başka kim bu akıntıya dayanabilirdi ki!

Arkadaşım fil, bizi hortumuyla sıkıca tutarak sırtına oturttu. Onun bizi boğulmaktan nasıl kurtardığını unutamıyorum.

Yağmur suları çekildiğinde heyecenla sağa sola koşan bir tarla faresi gördük. Zavallı annecik, "Yavrum! Yavrumu gören var mı?" diye önüne gelene soruyordu. Arkadaşım fil, yavru fareyi hortumu ile sırtından alarak annesinin önüne bıraktı. Doğrusu anne farenin mutluluğu görülmeye değerdi. Anne ile yavru kucaklaşıp, sevinç içinde zıp zıp zıpladılar. Biz de arkadaşım fille birbirimize mutlulukla bakıp gülümsedik.

İşte bu!... Yardım etmek çok güzel bir şey. Kendimi iyi hissetmeme sebep oluyor...

1. Etkinlik

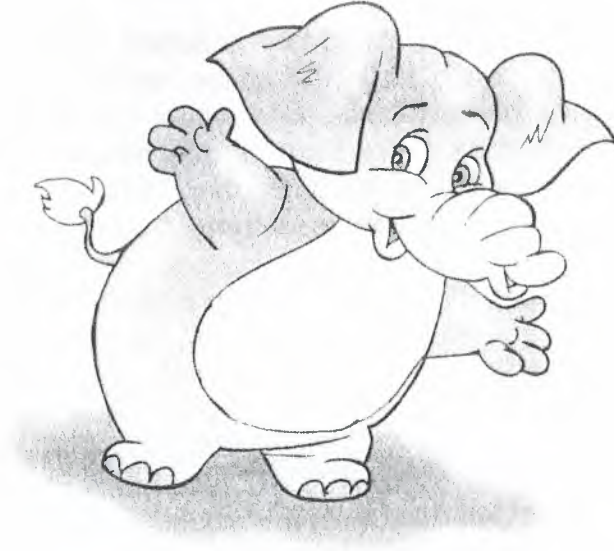

Yönerge: Yukarıdaki resimleri inceleyelim. Resimde gördüğümüz varlıkların isimlerini söyleyelim.

İçinde bu varlıkların isimlerinin geçtiği üç cümle kuralım.

2. Etkinlik

Benim adım
 Arkadaşlarımla çok
 Yardım etmeyi
 Yardım edince kendimi çok.....)

Yönerge: Fil arkadaşın yerinde olsaydın neler söylerdin? Cümleleri tamamla mısın?

Benim Gözlerim Olur Musun?

Oyun oynayan kedilerin neşesi, Mırnav kedicigi uykusundan uyandırdı.

“Miyavvvvv!” diyerek dili ile ağzını yaladı. “Karnım ne kadar da acıkmış.” Sonra yerinden kalkıp diğer kedilerin yanına doğru yürüdü. Tam o sırada sert bir çarpışma yaşandı. Çarpıştığı kedi, “Hey! Dikkat etsene, kör müsün?” diyerek Mırnav’a çıkıştı.

Mırnav, “Evet, körüm” diye cevap verdi. “Göremiyorum; bunu anlamak çok mu zor?” Fakat çarpıştığı kedi onu duymadı bile. Oradan çoktan uzaklaşmıştı. Mırnav kedicik olduğu yere kıvrılıp oturdu. “Beni kimse anlamıyor, kimse bana yardım etmiyor” diyerek gözyaşı döktü.

Günler günleri kovaladı. Mırnav kedicik yapayalnızdı. Bir gün ateşli bir hastalığa yakalandı. Alını boncuk boncuk terliyordu. Yatağında üzüntü ile “Keşke şimdi yanımda ateşimi dindirecek, beni teselli edecek biri olsa” diye mırıldandı. Tam o sırada yanağında bir sıcaklık hissetti. Biri onun gözyaşlarını sıcak patisiyle siliyordu. Sevgi dolu bir ses, “Sen üzülme, ne olur. Ben sana yardım ederim.” dedi.

Mırnav, “Sen kimsin?” diye merakla sordu.

“Ben seni uzaktan izleyen bir Pisiciğim.” dedi sesin sahibi. “Öyle üzgün görünüyorsun ki sana yardım etmek istedim. Haydi şimdi söyle, senin için ne yapabilirim?”

Mırnav ateşler içinde yanıyordu. “Şimdi soğuk bir şeyler olsa...” diye geçirdi içinden. Sonra birden heyecanla zıpladı: “Evet kar! Bana kar getirebilir misin? Onun biraz olsun ateşimi düşüreceğini zannediyorum.”

Pisicik yaz mevsiminde kar bulmanın çok zor olduğunu biliyordu. Biraz düşündü. Çok yüksek bir dağ gördüğünü hatırladı. Belki üzerinde hâlâ kar bulunabilirdi. “Senin için deneyeceğim. Beni burada bekle” deyip hemen yola koyuldu.

Dağın yamacına ulaşınca hızla tırmanmaya başladı. Bin bir güçlkle dağın tepesine kadar çıktı. İşte! Dağın zirvesi karla kaplıydı. “Yaşasın!” diye bağırarak zıpladı.

Sonra hemen işe koyuldu. Patisiyle epeyce kar topladı. Topladığı karı bir kaba biriktirdi ve koşar adımlarla dağdan aşağı indi. Çok yorulmuştu. Fakat dinlenerek vakit kaybetmek istemedi. Çünkü karlar eriyebilirdi. Hemen Mırnav’ın yanına gitti. Karla dolu kabı Mırnav’ın önüne boşalttı. Sonra kediciği karın üzerine çıkardı. “Şimdi karların üzerinde yürüyorsun kedicik” dedi. “Onu hissedebiliyor musun?”

“Evet! Evet!...” diye bağırды Mırnav kedicik. “Hem de çok iyi hissediyorum. Oh!... Ateşim biraz olsun dindi.”

Mırnav kedicik nihayet biraz serinleyebilmişti. “Teşekkür ederim. Benim için bunu yapmış olman çok güzel.” dedi.

Pisicik, “Bana ihtiyaç duyduğun her an senin yanında olacağım. Ben senin dostunum.” diyerek Mırnav’ın burnunun üzerine bir öpücük kondurdu.

Mırnav, “Dostluk nedir?” diye sordu.

“Dostluk, arkadaşını düşünmektir.” dedi Pisicik.

Mırnav kedicik “Peki, ben senin dostun muyum?” diye sordu.

Pisicik, “Buna sen karar ver.” dedi.

Kedcık içli bir şekilde “Miyavvvv!...” diyerek başını Pisicik’in sırtına sürdü. Onlar artık yakın iki dost olmuşlardı.

1. Etkinlik

Yönerge: Mırnav kediciğın gözleri görmüyormuş. Pisicik’in yerinde olsaydın ona nasıl yardım ederdin? Anlatır mısın?

2. Etkinlik

Yönerge: Mırnav kedicik çileğın görüntüsünü çok merak ediyormuş. Ona anlatması için bir türlü Pisicik’e ulaşamamış. Sen çileğın nasıl bir meyve olduğunu ona anlatabilir misin? Bulduğun çözüm yollarını resmederek ailenle paylaşır mısın?

Mantıksal-Matematiksel Zeka

Sahibini Arayan Ev

Ormanın en güzel yerinde, şırıl şırıl akan derenin kenarında, sarmaşıkların arasında, şirin mi şirin güzel mi güzel bir ev vardı. Fakat henüz bu evin bir sahibi yoktu. Ormanda yaşayan bütün hayvanlar bu eve sahip olmayı çok istiyordu. Ama bir türlü hangi hayvanın bu evde oturmaya layık olduğuna karar veremiyorlardı. Bu konuya bir an önce çözüm bulunmalıydı. Bir gün ormanın kralı aslan, bütün hayvanları topladı; “Bu böyle olmayacak. Bu gidişle ev bir türlü sahibini bulamayacak. En iyisi aramızda bir yarışma düzenleyelim. Bu evde oturmaya en layık olan hayvana beraber karar verelim” dedi.

Yarışmanın kuralları belirlendi. Jüri olacak hayvanlar seçildi. Yarışma şöyleydi: “Eve sahip olmak isteyen hayvanlar bir hafta boyunca evde oturacaklar. Jüri olarak seçilen hayvanları evlerinde misafir edecekler. Misafirlerini en güzel ağırlayan hayvan ailesi, evin gerçek sahibi olacak.”

Eve önce ceylan ailesi yerleşti. Jüri olan hayvanlar hep beraber ceylan ailesini ziyarete gittiler.

Ceylan ailesi misafirleri çok güzel ağırladı. Fakat bir tek hataları yarışmayı kaybetmelerine yetti. Geldiklerinde misafirlerine "hoş geldiniz" demeyi unutmuşlardı.

Daha sonra eve sincap ailesi yerleşti. Onların ev sahipliği de fena sayılmazdı. Fakat ceylan ailesi gibi onlar da bir hata yaptılar. Misafirlere "Nasılsınız?" diye sormadılar.

Sıra ayı ailesine geldi. Onlar, misafirlerini güler yüzle karşıladılar. Misafirlerinin hallerini hatırlarını sordular. Fakat misafirlerine ikram edilecek hiçbir şey hazırlamadıkları için yarışmayı kazanamadılar.

Yılan ailesi de maalesef güler yüzlü değildi.

Daha sonra sıra tavşan ailesine geldi... Tavşanlar misafirlerini ağırlarken çok dikkatliydi. Misafirler gelmeden önce evlerini topladılar. Onlara ikram etmek için yiyecekler hazırladılar. Misafirlerini güler yüzle karşıladılar. Onlara "hoş geldiniz; nasılsınız?" diye sordular. Misafirler onların yanında kendilerini çok rahat ve mutlu hissettiler.

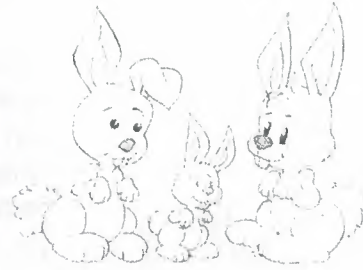
"Hey!... Tavşan ailesi, biz sizden çok memnun kaldık. Umarız yarışmayı siz kazanırsınız da bu ev sizin olur. Biz de size sık sık gelebiliriz." dediler.

Hele minik tavşan Ponpon'un ayakkabıları düzeltmesi ve paltoları almasına hayran kaldılar. Evden ayrıldıktan sonra ormandaki diğer hayvanlara tavşan ailesinin kendilerini nasıl güzel ağırladığını anlattılar.

Sonunda, ormandaki bütün hayvanlar oy birliği ile tavşan ailesini yarışmanın birincisi seçtiler.

Tavşan ailesi uzun yıllar o evde mutlu bir hayat yaşadı. Tabi ki misafirleri ile birlikte...

1. Etkinlik

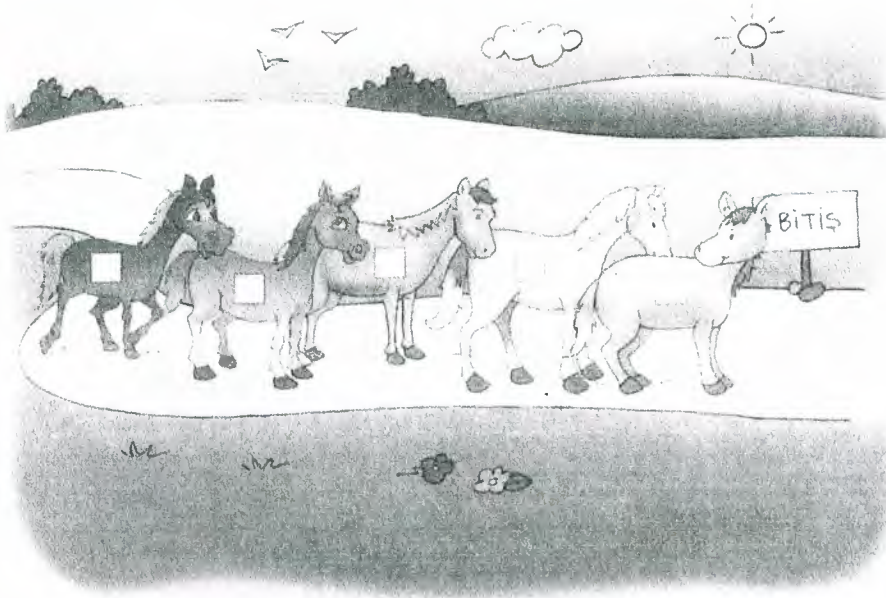
Arabacı çok geçmeden bu atları da pazara götürdü. Bu defa 3 atını satıp yerine yalnızca 2 at satın alabildi. Yeni atlarıyla birlikte geri dönerken daha önce 5 atını sattığı adamı gördü.

Adamcağız 5 güzel atın başını bir bir okşuyor, onlara güzel sözler söylüyordu. Ot yediriyor, bir yandan da elindeki bezle terleyen atların sırtını siliyordu. Sonra "Haydi güzel atlarım, epeyce dinledik; şimdi çalışma zamanı" dedi adam. Arabasına atladı. 5 at birden hızla koşmaya başladı. Atlar eski sahiplerinin önünden rüzgâr gibi geçerek gözden kayboldular...

Yeni aldığı 2 atıyla onları izleyen arabacı, o an yaptığı hatayı anladı. O günden sonra atlarına hiç kötü davranmadı. Onlara hep güzel sözler söyledi. Atlar da güçleri yettiğince çalıştı ve sahiplerini çok sevdiler.

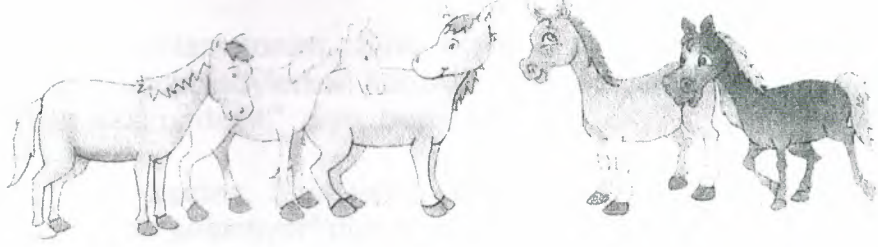
Arabacının başına gelenler kısa sürede duyuldu. Dilden dile anlatıldı. Arabacının köyünde, atına kötü davranan kimse kalmadı. Köyün sokakları atların çıkardığı takırak takırak nal sesleri ve neşeli kişnemelerle doldu...

1. Etkinlik

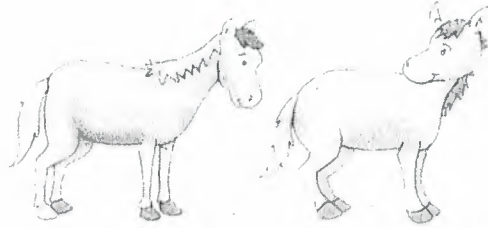

Yönerge: 5 adet at kendi aralarında yarışma düzenlemişler. Yarışın bitişindeki sıralamaya göre atların kaçınıcı olduklarını üzerlerine yazar mısın?

2. Etkinlik

Atlar hep beraber otlakta otuyor. Say bakalım otlakta kaç tane at otuyor?

Bazı atların sahibi gelip onları ahıra götürmüş. Otlakta yalnızca 2 at kalmış. Sahiplerinin kaç tane atı götürdüğünü yazar mısın?

Görsel-Mekansal Zeka

Bak Şu Konuşanlara!

Şirin adında tatlı mı tatlı bir kız çocuğu varmış. Şirin, evlerinin yanındaki güzel bir anaokuluna gidiyormuş. Okulunu çok seviyormuş. Fakat Şirin'in önemli bir problemi varmış. Sabah erken kalkmak ona çok zor geliyormuş. Bu yüzden okula gitmemek için ailesine türlü türlü bahaneler uyduruyormuş.

Yine bir sabah annesinin güzel sesiyle uyanmış. "Bugün ne yapsam da okula gitmesem" diye düşünmeye başlamış. "Annem beni hasta zannederse okula göndermeye kıyamaz. Ben de bütün gün uyurum" diyerek gözlerini sıkı sıkı kapatmış. Annesi yanına gelmiş "Hadi benim tatlı kızım uyan, okula gitme vakti geldi" demiş.

Şirin, "Anne... Ben çok hastayım. Karnım da ağrıyor, bugün okula gitmesem..." diyerek sızlanmış. Rolünü öyle güzel yapıyormuş ki annesi gerçekten hasta olduğuna inanmış. "Tamam kızım. Bugün dinlen, yarın gidersin." demiş.

Şirin, yorgani hızla üstüne çekip kıkır kıkır gülmüş. "Annem rol yaptığımı anlamadı" diye düşünürken uyuya kalmış...

Rüyasında biri, “Acil durum, acil durum, hemen toplanalım!” diye sesleniyormuş. Şirin merakla sesin geldiği yöne koşmuş. Ses kalbinden geliyormuş!

“Bu... bu benim kalbim. Kalbim konuşuyor.” demiş hayretle.

Kalp, göz, yanak, burun, el, ağız... Hepsi bir araya toplanmış, konuşuyorlarmış. Şaşkınlığı daha da artan Şirin onlara kulak vermiş. Söze ilk önce göz başlamış:

“Arkadaşlar anlamıyorum. Şirin bizim sesimizi neden duymuyor? Bugün annesine hasta olduğunu söylerken kapaklarımı kocaman kocaman açtım. “Dur dur! Böyle söylemen doğru değil!” diye bağırdım ama bir türlü sesimi duyuramadım” demiş.

“Haklısın göz kardeş, Şirin yalan söyleyince ben de utancımdan kıpkırmızı oluyorum ama beni de anlamıyor” diye söze devam etmiş yanak.

“Ben de çok ateşleniyorum ve terliyorum beni de anlamıyor” demiş el.

Kalp de, “Arkadaşlar hepimiz Şirin’in yalan söylemesinden rahatsızız. İnanın ben de çok daralıyorum ve böyle zamanlarda hızlı hızlı atıyorum. Bunun yanı sıra sizin yaşadığınız rahatsızlıkları da hissediyorum. Ben diyorum ki Şirin’e bir ders verelim. Görevlerimizi kısa süreliğine yavaşlatalım ve hasta olalım.” demiş. Şirin telaşla bağırarak: “Lütfen durun! Ben sadece şaka yapmıştım. Sizin bu kadar üzölüp zarar gördüğünüzü bilmiyordum. Beni affedin ve hasta olmayın. Söz veriyorum, şaka da olsa bir daha hiç yalan söylemeyeceğim.”

Şirin, organlarına böyle yalvarırken ter içinde uyanmış. Hemen annesinin yanına koşmuş.

“Anneciğim bugün okula gitmemek için ben sana yalan söyledim.” demiş. “Aslında hasta değilim. Çok özür dilerim. Söz veriyorum bir daha hiç yalan söylemeyeceğim.” Sonra annesine sarılmış, “Hadi anneciğim hazırlanıp okula gidelim” demiş heyecanla.

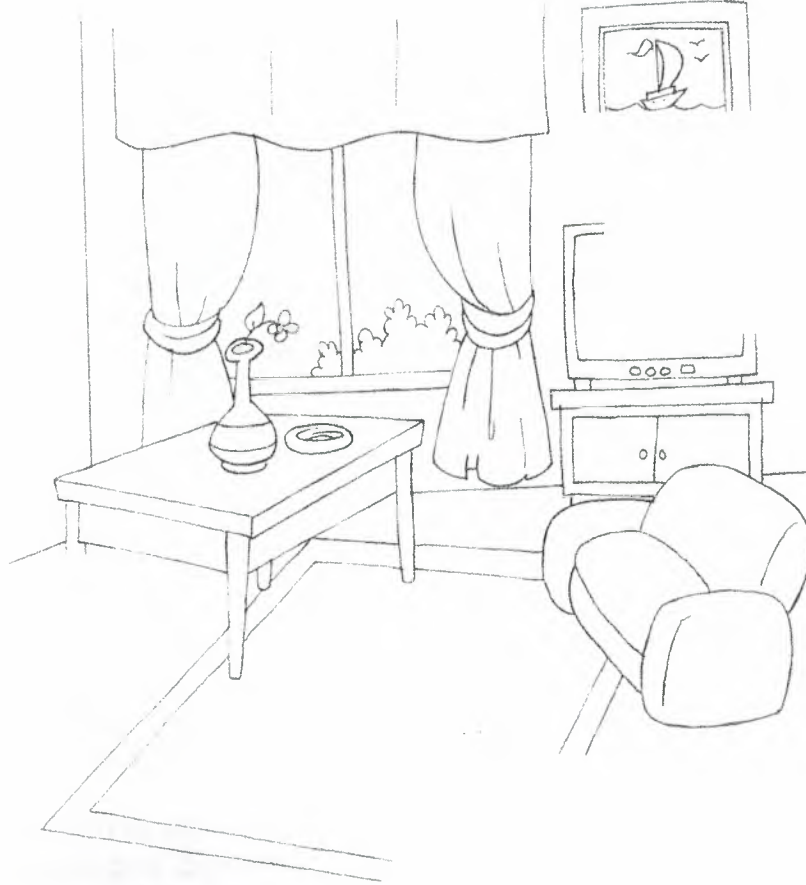
Annesi Şirin’i affetmiş. Birlikte okulun yolunu tutmuşlar... O gün Şirin, okulda çok eğlenmiş, çok güzel şeyler öğrenmiş. Mutlulukla evine dönmüş. Gece olup yatağına uzandığında vücudunu dinlemiş, bütün organlarının vazifelerini huzurla yaptığını hissetmiş. Derin ve sakin bir uykuya dalmış...

Etkinlik

Yönerge: Ressamımız bir resim çizmiş ama boyamayı unutmuş. Üstelik dört tane de hata yapmış. Resmi boyayıp hataları işaretleyerek ressamımıza yardımcı olur musun?

1. Etkinlik

Yönerge: Yukarıdaki resimde bazı nesneler yarım kalmış. Onları tamamladıktan sonra isimlerini söyleyip, resmi boyar mısın?

Kanguru Zıp Zıp'ın Okul Macerası

Zıp Zıp çok meraklı bir kanguruydu. Yeni şeyler öğrenmeyi çok sever ve bunun için bir sürü soru sorardı. Ormandaki herkes kangurunun bu huyunu bilir, elinden geldiğince ona yardım ederlerdi.

Zıp Zıp bir gün yolda bir taş gördü. Bu kapkara bir taştı. Bu taşın ne olduğunu çok merak etti. Öğrenebilmek için doğru annesinin yanına gitti. Fakat annesi bilemedi. Zıp Zıp babasının yanına koştu. Ne yazık ki babası da bilemedi. Ona ormanın en yaşlı ve bilgili hayvanı olan file sormasını söyledi. Ama o da Zıp Zıp'a yardım edemedi. Çünkü ilk defa böyle bir taş görüyordu.

Zıp Zıp'ın canı çok sıkılmıştı. Bu taşın ne olduğunu öyle merak ediyordu ki!...

Taşı eline aldı, bir ağacın altına oturdu. Hem taşı inceliyor, hem de onunla konuşuyordu: "Kara taşım, senin adını, ne işe yaradığını, bir türlü öğrenemedim. Oysa bunu çok istiyorum."

Taş birden hareketlendi ve yuvarlanmaya başladı. Taş gidiyor, Zıp Zıp da arkasından koşuyordu. Kara taş gitti... gitti... gitti... Bir kapının önünde durdu.

Zıp Zıp kara taşın önünde durduğu kapıyı çaldı. Birinin "Giriniz!" dediğini duydu. Yavaşça kapıyı açtı ve içeriye girdi. Burası çok ilginç bir yerdi. Eve hiç benzemiyordu. İçeride tahtadan pek çok masa ve sandalye diziliydi.

Güler yüzlü, sevimli mi sevimli bir koyun, "Hoş geldin" dedi. "Bir sorun mu var?"

Zıp Zıp ne diyeceğini bilemedi. Sadece, "Burası neresi?" diyebildi.

Koyun, "Burası okul" dedi.

Zıp Zıp, "Okul mu? Okul ne demek?" diye sordu.

"Okul yeni bilgiler öğrenilen yer demek."

"Peki ya siz kimsiniz?" dedi Zıp Zıp.

"Ben de öğretmenim."

"Peki, öğretmen ne demek?"

"Yeni bilgiler öğreten kişi demek."

Zıp Zıp çok heyecanlandı. "Yaşasın! Burası tam bana göre bir yer! Merak ettiğim her şeyi size sorup öğrenebilirim." dedi.

Öğretmen, Zıp Zıp'ın bu heyecanına gülümseyerek karşılık verdi. Zıp Zıp birden kara taşı hatırladı. Koşa koşa onu kapının önünden aldı ve öğretmenin yanına geldi. Taşı ona doğru uzatarak, "Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu.

Öğretmen, taşı biraz inceledikten sonra, "Kömür" dedi. "Kömür mü! Kömür de ne demek?"

"Kömür, yanan bir taş cinsidir."

Zıp Zıp daha da heyecanlandı: "Taş hiç yanar mı?"

Öğretmen "Bazı taşlar yanar" dedi ve kömürün nasıl yandığını Zıp Zıp'a gösterdi. Zıp Zıp "Teşekkür ederim öğretmenim" diyerek ormana doğru koştu. Eve varır varmaz başından geçenleri annesiyle babasına anlattı; "Ben okula gitmek istiyorum" dedi. İkisi de buna çok sevindiler. "Tabi" dediler. "Okula gitmeni biz de çok isteriz."

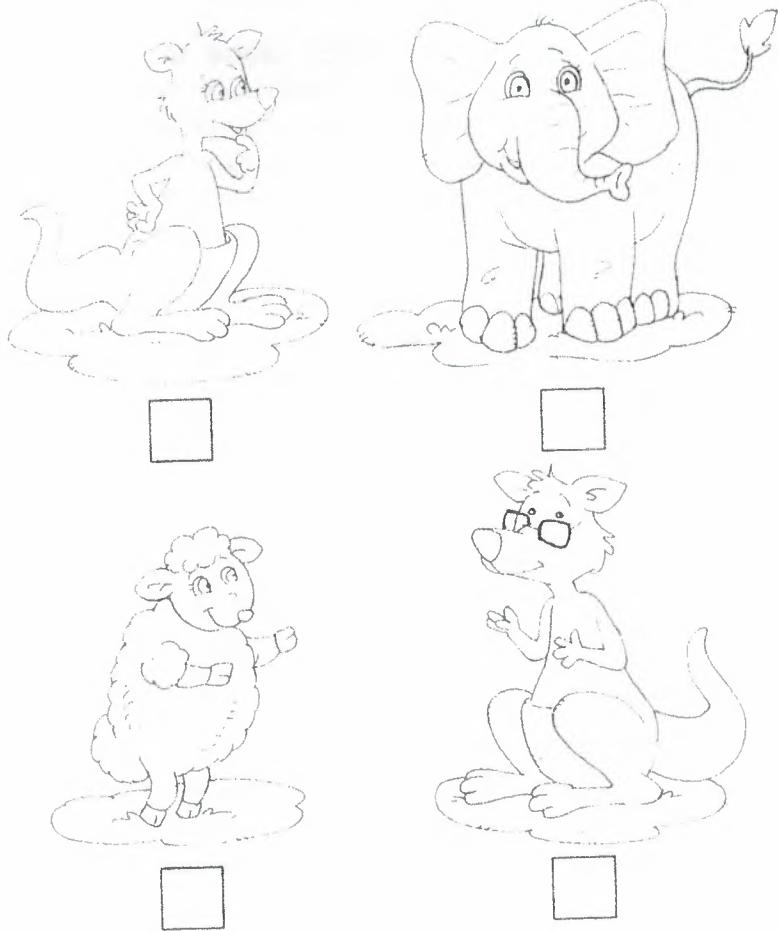
Meraklı Zıp Zıp'ın öğrenme merakı orman halkının işine yaradı. Zıp Zıp'tan kömürün nasıl yandığını öğrendiler. Daha çok kömür bulup yakarak bütün kış ısındılar. Zıp Zıp ise okulda yeni şeyler öğrenmeye devam etti.

1. Etkinlik

Yönerge: Noktaları birleştirir misin? Ortaya çıkan resmi boyar mısın?

2. Etkinlik

Yukarıdaki resimlerin içini boyar mısın? Zıp Zıp'ın kimlerin yanına gittiğini öyküdeki sırasına uygun şekilde numaralandırır mısın?

Müziksel-Ritmik Zeka

Kaniş ve Minnoş'un Yardımseverliği

Zeynep ve ailesi, masmavi bir gölün kenarında, ağaçların arasındaki bir evde yaşıyorlardı. Zeynep'in Minnoş adında bir kedisi, Kaniş adında bir de köpeği vardı. Zeynep akşama kadar onlarla oyunlar oynardı. Onların bakımlarıyla da kendisi ilgilenirdi. Minnoş en çok sütü severdi. Kaniş ise ete bayılırdı.

Minnoş karnı acıkınca Zeynep'in ayaklarına kuyruğu ile sürtünerek, "Miyavvvvv! Miyaavvv!" diye miyavlırdı. Zeynep'in yemek tasına koyduğu sütü dili ile şapur şapur içerek hemen bitirirdi.

Kaniş ise karnı acıktığında "Hov! Hov!..." diye bağırır, sabırsızca toprağı eşelerdi. Zeynep ona yemek verince de oyunlar yaparak onu eğlendirirdi.

Zeynep köpeği ve kedisi ile beraber gölün kenarında yürüyüş yapmayı çok seviyordu. Günlerden bir gün her zamanki gibi Kaniş ve Minnoş'u yanına alarak yola çıktı. Mevsim kıştı. Gölün bazı yerleri buz tutmuştu. İnsanlar tepelerde birikmiş olan karların üzerinde neşe ile kayak yapıyorlardı.

Zeynep birden gölün kenarında iki su samuru yavrusunun kayaların arasına sıkışmış olduğunu fark etti. Yavru samurlar kocaman kayanın arasından "Jykkkkk! Jykkkkk!" diye bağırarak yardım istiyorlardı. Zavalıcıklar soğuktan donmak üzereydiler.

Zeynep hemen eve koştu. Babasını yardıma çağırdı. Babası ile birlikte yavruların yanına döndüler. Yavruların sıkıştığı kayaya ip bağladılar. Hep birlikte ipi çekmeye başladılar. Fakat kaya o kadar ağırdı ki yerinden kıpırdamadı. Yavru su samurları yalvaran gözlerle onlara bakıyor, "Jiiyk... Jiiyk..." diye bağırıyorlardı. Kaniş "Hov... Hov... Hov..." diye havlayıp ormana doğru koştu. Zeynep "Galiba Kaniş'in bir planı var!" dedi. "Bekleyelim bakalım ne yapacak?"

Çok zaman geçmeden Kaniş koş a koş a ormandan geri geldi. Arkasında da birçok hayvan vardı.

Ördekler, "vak vak vak..." İnekler "Mö mö mö..." Atlar "İhihihi..." Koyunlar "Me... Me... Me..." diye bağırarak Kaniş'in peşinden koşuyorlardı. Gölün kenarına gelince Kaniş, ağızıyla ipi tutup hayvanların başına geçti. Bazı hayvanlar da ipe dişleri ile asıldılar ve hep birlikte ipi çekmeye başladılar. Sonunda kayayı yerinden oynatmayı başardılar. Yavru su samurları sıkıştıkları yerden kurtuldu. Yavruların tir tir titrediğini gören bir kanguru, yavruları cebine alıp ısıttı.

Tam o sırada anne su samuru gelerek diğer hayvanların kendi yavrularına yardım ettiğini gördü. Gölün üzerinde dans ederek, kendince onlara teşekkür etti. Zeynep köpeği Kaniş'e sevgiyle sarıldı.

Günler günleri kovaladı. Kaniş ve Minnoş bir gün evlerinin bahçesine bırakılmış birçok balık buldular. Ertesi gün ve daha ertesi gün de bilinmeyen birileri bahçelerine balık bırakmaya devam etti. Kaniş ve Minnoş balıkları afiyetle yiyor, bu balıkları onlara kimin bıraktığını çok merak ediyorlardı. Bir sabah saklanarak beklediler. Balıkları bırakanların iki küçük su samuru olduğunu görünce saklandıkları yerden çıktılar. Kaniş ve Minnoş'u gören su samurları neşeli bir şekilde "Jiiyk, jiiyk!" diye bağırıyorlardı.

Kaniş ve Minnoş su samurlarının kendilerine teşekkür etmek için böyle yaptıklarını anladılar. O günden sonra Kaniş, Minnoş ve su samurları çok iyi dost oldular.

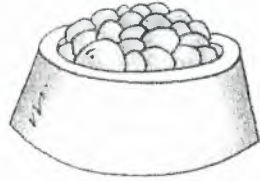
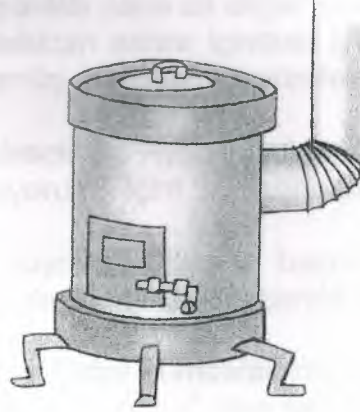
1. Etkinlik

Hav hav diye söylerim
 Neredir benim kemiğim
 Kapı önünde beklerim
 Hırsızları gözlerim.

Yönerge: Sence bu şiiri yukarıdaki hayvanlardan hangisi söylüyor olabilir? Şiirde en çok tekrar edilen sesleri söyler misin?

2. Etkinlik

Ben minik biryım
Nerededir benimım
.....nın önünde beklerim
.....leri gözlerim

Yönerge: Resimdeki varlıkları şiirin boş bırakılan yerlerine yerleştirelim.

Tutumlu Kumbara

Kumbaralar ülkesinde yaşayan kumbaralar “Şingir mıngır, şingir mıngır” diye ses çıkararak yolda yürüyorlarmış. Kumbaralardan biri arkadaşlarına “Bakın” demiş “Bugün sesim ne kadar gür: Şingir şingir... Şingir şingir...”

Diğer kumbara “Yok yok!...” demiş. “Benim sesim senden daha gür; bak dinle: “Şakır şukur, şakır şukur...”

Üçüncü kumbara "Hiç birinizin sesi benimki kadar gür değil" demiş. "Şıkır da şıkır, şıkır da şıkır"

İmrenerek onları dinleyen Ali'nin kumbarası olduğu yerde zıplamış: "Hop hop..." Ama içinden yalnızca "tın!... tın!..." diye bir ses duyulmuş...

Diğer kumbaralar ona dönüp alaycı bir sesle, "Hey kumbaralık! Galiba sen de hiç para yok!..." demişler. Şangırdaya şangırdaya yollarına devam etmişler...

Ali'nin kumbarası arkalarından üzgün üzgün bakmış. "Keşke benim sahibim de onların sahibi kadar cömert olsaydı." diye düşünmüş. Yoluna devam etmiş... Derken yerde pırıl pırıl parlayan bozuk paralar görmüş. İçindeki kötü ses, "Hemen şunları içine koy da bir sürü paran olsun." demiş.

İyi ses ise "Hayır hayır sakın ha! Bu paralar sana ait değil!" diyerek itiraz etmiş. Ali'nin kumbarası bir süre kararsızlık yaşadktan sonra içindeki iyi sesi dinlemeye karar vermiş ve üzgün üzgün evine dönmüş. Dolabın üzerindeki yerine çıkmış, oturmuş. Bir süre sonra da uyuyakalmış...

Uyandığında üzerinde bir ağırlık hissetmiş. Ayağa kalkınca içinden şangur şungur sesler geldiğini duymuş. "İnanamıyorum! İçim bir sürü para ile dolmuş!" diyerek sevinmiş. "Acaba bu nasıl oldu?"

O sırada radyoda çalan şarkıyı duymuş: "Bugün bayram. Erken yatın çocuklar..." Meğerse o gün bayrammış. Ali de aldığı bütün harçlıkları kumbarasına atmış.

Ali'nin kumbarası keyifle dışarı çıkmış. Diğer kumbaraların yanından hoplaya zıplaya geçmiş. Onun da "şakır da şukur şakır da şukur" diye ses çıkardığını duyan kumbaralar çok şaşırılmışlar...

Ali'nin kumbarası biraz dolaştıktan sonra tekrar eve dönmüş. Çıkıp yine dolabın üzerine oturmuş. Bu sırada Ali, babasıyla konuşuyormuş: "Babacığım ben kumbaramdaki paraları fakir komşumuza vermek istiyorum."

Ali'nin sözlerini duyan kumbara "Nasıl yani?" demiş. "Bu çocuk neler söylüyor böyle? Benim paralarımı başkalarına mı verecek? Olamaz! Bunu yapamaz!" Üzerinde oturduğu dolaba sımsıkı tutunmuş. Fakat bu işe yaramamış. Ali, onu alıp cebine atıvermiş...

Ali az sonra fakir ailenin evine girmiş. Büyüklerin elini tek tek öpüp onlarla bayramlaşmış. Sonra cebinden kumbarasını çıkarıp anahtarıyla açmış ve kumbaranın içinden çıkan bütün parayı evin çocuğuna vermiş.

İçi boşalan kumbara çok üzgünmüş. Yerde mutsuz mutsuz yatıyormuş.

Derken küçük bir el, onu olduğu yerden kaldırmış. Kumbara yükselmiş yükselmiş ve "Şap..." diye bir ses duymuş. Bu bir öpücük sesiymiş. Fakir ailenin küçük çocuğuymuş onu öpen.

Ali'nin kumbarası "Bu ses, duyduğum bütün şangırtılardan daha güzel." diye düşünmüş. "Yaşasın!" diye bağırarak. "En büyük mutluluk yardım etmekmiş."

O günden sonra Ali'nin kumbarası, içinden az ses çıksa bile hiç üzülmemiş...

1. Etkinlik

Çocuklar:

Doğadaki nesneler birbirinden farklı sesler çıkarır. Mesela benim içimdeki paralar "şangır şungur" eder. Aşağıdaki nesnelerin nasıl ses çıkardığını taklit eder misin?

Dökülen su, birbirine vurulan taş, katlanan kağıt

2. Etkinlik

Yönerge: Seninle bir oyun oynayalım. Bu oyun iki kişi ile oynanır. İşte oyun başlıyor...

Oyunculardan birinin gözünü bağlayın. Gözü açık olan diğer oyuncu eşyalarla değişik sesler çıkartsın. Bakalım gözü bağlı olan oyuncu eşyaları seslerinden tanıyabilecek mi?

Kişiler Arası/Sosyal Zeka

Zürafa Boynu Uzun

Ormanda hareketli bir gün yaşanıyordu. Çünkü bugün meydanda Pazar kuruluyordu. Birer ikişer bütün hayvanlar ürettikleri malları satmak için pazara getirmişti.

Fil, yuvarlak yuvarlak simitler yapmış onları hortumuna dizerek gelene geçene tanıtıyordu.

Sincap "Bakın bakın! Cevizlerin tadına bakın" diyerek cevizlerini satmaya çalışıyordu.

Tavşan, tezgahına tazecik havuçlardan dizmişti. Bir yandan çıtır çıtır yiyor, bir yandan da "Havuuu! Havuuu! diye bağıırıyordu.

Zürafa Boynu Uzun da topladığı yemyeşil taze otları satmak istiyordu. Fakat daha "Yeşiiii!" diye bağıırır bağıırmaz yanakları kıpkırmızı oluyordu. Oysa bu otları özenle toplamış, en lezzetli ve şifalı bitkileri bir araya getirerek güzel güzel demetler oluşturmıştu.

Satıcı hayvanlar ürünlerinin güzelliklerini övgüyle anlatıyorlardı. Pazaryerinde, "Dünya tatlısı bunlar!...", "Hadi denemesi bedava!...", "Alan pişman olmayacak!..." sesleri birbirine karışıyordu.

Akşam olmak üzereydi. Zürafa Boynu Uzun çok üzgündü. Otlarının hiç birini satamamıştı. Zürafa bin bir emekle topladığı, özenle dizdiği otlarına bakarak derin bir iç çekti. "Of! Of!... Keşke utangaç olayıp, otlarımı tanıtacak bir şeyler yapabilseydim." dedi.

Fil ve Tavşan Topkuyruk ürünlerinin tamamını satmış olmanın sevincini birbirleri ile paylaştılar. Neşeli bir şekilde Zürafa Boynu Uzun'un yanına geldiler. Boynu Uzun öyle üzgündü ki onları fark edemedi bile.

Fil ve tavşan, Zürafa Boynu Uzun'a, "Neyin var?" diye sordular "Çok üzgün görünüyorsun."

Zürafa Boynu Uzun ağlamaklı bir sesle cevap verdi: "Otlarımı bin bir emekle topladım. Satmak için pazara getirdim, güzelce dizdim. Ama utangaç olduğum için onları tanıtamadım bile ühü ühüüü!" İki arkadaş Zürafa Boynu Uzun'un haline çok üzüldüler. Ona yardım etmek istediler. Fil, tavşana, "Boynu Uzun'un otlarını satmasına yardım edebiliriz." dedi.

"Bunu nasıl yapacağız? diye sordu tavşan. Pazar kaldırılmak üzere."

"Daha iyi ya! Tam akşam yemeği vakti. Herkesin karnı iyice acıkmıştır."

"Doğru söylüyorsun" dedi tavşan.

Fil, Boynu Uzun'a dönerek, "Haydi üzülme artık" dedi. "Gel bugün otlarını birlikte satalım. Fakat haftaya Pazar kurulunca mallarını kendin tanıtmalısın. Bunda utanılacak bir şey yok."

Zürafa "tamam" der gibi başını salladı. Sonra fil ile tavşan, zürafanın otlarını hayvanlara tanıtmaya başladılar: "En lezzetli, en şifalı otlar burada!..." "Bir tadan bir daha istiyor!..." "Onları duyan hayvanlar birer ikişer geldiler. Hayvanların toplandığını gören zürafa da cesaretlendi. "Enfes kokulu... Vitamin deposu... En yüksek ağaçlardan toplandı bunlar!..." diye bağırmaya başladı. Karnı acıkan hayvanlar otlardan satın aldılar. Bu kadar lezzetli ot yemediklerini söyleyerek tekrar tekrar istediler. Zürafa Boynu Uzun'un mutluluğu görülmeye değerdi.

Akşam olmuş bütün hayvanlar evlerine çekilmişti. Üç arkadaşın da içi huzur doluydu. Çünkü emeklerinin karşılığını fazlasıyla aldılar. Zürafa ise böyle yardımsever dostları olduğu için daha çok mutluydu.

1. Etkinlik

Yönerge: Zürafa, topladığı otları satamamış. Bu duruma çok üzülmüş. Zürafanın otlarını neden satamadığını söyler misin?

Sen zürafanın yerinde olsaydın, otları nasıl bir yöntem geliştirerek satardın? Aklına gelen yöntemi ailenle paylaşır mısın?

2. Etkinlik

Yönerge: Senin, insanlığa faydalı olması için düşündüğün ilginç icatların var mı? Aşağıdaki boşluğa resmini çizerek fil, tavşan ve zürafa ile paylaşıyor mısın?

Sincap Kıtırdak

Mutluluk ormanında ilkbahar mevsimi yaşıyordu. Sincap Kıtırdak, ağaç evinin kapısını açarak dışarı çıktı.

Kollarını iki yana açtı. "Huuuuuuf..." diye temiz havayı içine çekti. Biraz spor hareketleri yaptı: Hop bir iki... hop bir iki!...

Ağaç evinden aşağıya indi. Çevresine bakındı. Arkadaşları etrafta görünmüyorlardı. Acaba neredeydiler?

Onları aramaya başladı. Çok geçmeden arkadaşlarını oyun alanında buldu. Sincap Kıtırdak'ın yüzü asıldı. "Beni çağırmadan oyuna başlamışlar bile!" diye kendi kendine söylendi.

Arkadaşlarının içinde Kıtırdak'ın daha önce hiç görmediği birisi vardı. Kirpi arkadaşı, "Gel seni akrabam Kirpi Nazik'le tanıştırayım." dedi. "Komşu ormandan bizi ziyarete geldi. Bir süre misafirimiz olacak."

Kirpi Nazik, Kıtırdak'ı görünce ayağa kalktı. Öne doğru eğilerek onu selamladı. "Tanıştığımıza çok memnun oldum Kıtırdak" dedi.

Kıtırdak "Tıpkı adı gibi ne kadar da nazik bir kirpi" diye düşündü.

O günden sonra ormandaki herkes Kirpi Nazik'le yakından ilgilendi. Onun kibar davranışları hepsinin çok hoşuna gidiyordu. Ormanda hep o konuşuluyor, anne babalar yavrularına onu örnek gösteriyordu. Oyunlara da ilk o çağırılıyordu.

Kıtırdak ise bu durumdan hiç memnun değildi. Kendini çok kötü hissediyordu. "Kirpi Nazik gelmeden önce arkadaşlarım benimle daha çok ilgileniyordu. Artık kimse beni sevmiyor!" diye düşünüp üzülmüyordu.

Kirpi Nazik'le bir arada bulunduğu anlarda sürekli onun sözünü kesiyor, cümlelerini tamamlıyor, arkadaşlarının dikkatini çekmek için olmadık şeyler yapıyordu. Kirpi Nazik'se Kıtırdak'ın bu davranışlarına hiçbir anlam veremiyordu. Ama bütün bu yaptıklarına çok üzülmüyordu.

Kıtırdak yine bir gün arkadaşlarına kızmış, akasya ağacının tepesinde kendi kendine söyleniyordu: "Öf öf!... Artık kimse beni sevmiyor. Kirpi Nazik geldiğinden beri beni gördükleri bile yok!"

Bu sırada ağacın altından bir ses işitti: "Böyle düşündüğünü bilmiyordum. Madem öyle, ben hemen ormanıma döneyim."

Kıtırdak, Kirpi Nazik'in ağacın dibinde olduğunu o an fark etti. Kirpi Nazik gerçekten çok üzgün görünüyordu. Ormanına doğru yürümeye başlamıştı bile.

Kıtırdak ne kadar hatalı davrandığını o anda anladı. Kıskançlık yaptığı için çok pişman oldu. Hemen ağaçtan aşağıya indi. Kirpi Nazik'i durdurmaya çalıştı. Onunla konuşmaya çalışıyor, gitmemesi için yalvarıyor yakarıyordu. Fakat Kirpi Nazik ormandan gitme konusunda kararlıydı. "Benim yüzümden kimsenin üzülmemesini istemem, buradan gitmeliyim" diye tekrarlıyordu. Kirpi Nazik'i kalması için ikna etmeye çalışan Kıtırdak, hemen akasya ağacından bir çiçek kopardı. Bu güzel kokulu çiçeği Kirpi Nazik'e doğru uzattı "Özür dilerim" dedi.

Fakat o anda çok kötü bir şey oldu. Çiçeğin tozu kirpi Nazik'in burnuna kaçtı ve kirpicik neredeyse nefes almaksızın hapşırmaya başladı: Hapş... hapş... hapş...

Kıtırdak bir an ne yapacağını bilemedi. Kirpi Nazik'in sırtına vurmak istedi fakat dikenleri eline battı. Sonra kuvvetli bir nefes alıp "Hüüf..." diye yüzüne üfledi. Çiçek tozu kirpiciğin burnundan çıktı ve uçarak uzaklaştı. Neyse ki hapşırığı geçmişti. Kirpi Nazik kendisini kurtaran Kıtırdak'a teşekkür etti. Sincap Kıtırdak ondan bir kez daha özür diledi. O günden sonra Kirpi azik ve Sincap Kıtırdak çok iyi dost oldular.

1. Etkinlik

ARKADAŞLAR KIRPI NAZİK
ORMANIMIZA GELDİKTEN SONRA
ONA KARŞI OLAN HİSLEBİMİ AŞAĞIDAKİ
RESİMLERDEN HANGİSİ DOĞRU OLARAK
ANLATMAKTADIR?..

Ona çok
kızdım.

Kirpi Nazik
beni üzdüğü
için ağladım.

Onun
yüzünden daha az
sevildiğimi düşünerek
üzüldüm.

2. Etkinlik

Yönerge: Kirpi Nazik'in bir problemi var. Kıtırdak'la yakın dost olmak istiyor. Fakat ne yapacağını bilemiyor. Ona yardımcı olabilir misin? Önerilerini boşluğa resim çizerek bizimle paylaşır mısın?

Kişisel/İçsel Zeka

Ayı Pafi ve Kurt Yavruları

Bir varmış bir yokmuş... Evvel zaman içinde kalbur saman içinde ormanın birinde yaşayan çalışkan bir ayı varmış. Bu ayının adı Pafi'ymiş. Bütün ayılar derenin

kenarında eğlenirken Pafi, ormanda dolaşarak kendine yapacak iş ararmış. Onu gören aylar: "Hey Pafi! Yine neyin peşindesin" diyerek onunla alay ederlermiş.

Pafi, "Bütün kış zaten uyuyoruz. Yazın da yiyor, içiyoruz. Çok sıkıcı! En azından uyanırken güzel şeyler yapmalıyız. Ormandaki diğer arkadaşlarımıza yardımcı olmalıyız." diye onlara cevap verirmiş.

Ormanın diğer hayvanları Pafi'yi çok severlermiş. Çünkü ne zaman başları sıkışsa Ayı Pafi onların yardımına koşarmış. Tavşanların, havuç toplamasına yardım eder, ağaçtan düşen anı kovanlarını tekrar yerine yerleştirir, ormanda kaybolan yavru hayvanlara yol gösterirmiş.

Günlerden bir gün Pafi, taşlı tepedeki mağarada, annesiz kalmış kurt yavrularına rastlamış. Yavrular "uuuv... uuuv..." diye bağırarak ağlıyorlarmış. Ayı Pafi "Acıkmiş olmalılar" diye düşünmüş. Hemen etraftan yiyecek bir şeyler bulup yavrucuklara getirmiş. Karıları doyan kurt yavrucukları mişıl mişıl uyumuşlar.

Çalışkan Pafi, ertesi gün ve daha ertesi gün de yavru kurtların yanına gelip onlarla ilgilenmiş. Dereden yakaladığı balıklarla onları beslemiş. Kurt yavruları biraz büyüdüklerinde ise onlara dereden balık avlamayı öğretmiş...

Günlerden bir gün Ayı Pafi hastalanmış. Ormandaki bütün dostları onu ziyarete gelmiş. Arılar, en güzel ballarını onun için getirmişler. Tavşanlar, Ayı Pafi'ye kucak kucak havuç taşımışlar. Bir tek kurt yavruları Pafi'yi ziyarete gelmemiş... Ayı Pafi buna çok üzölmüş. "Ben onları çok sevdim. Onlar için elimden geleni yaptım. Ama onlar, ihtiyacım olduğu zaman yanıma gelmediler." diyerek gözyaşı dökmüş. Onlarla oynadığı oyunları, birlikte geçirdikleri güzel günleri düşünmüş. "Olsun, onlar beni düşünmeseler de ben onları çok seviyorum." demiş. "Ne zaman isterlerse yine onlara yardım ederim."

Günler günleri kovalamış. Kış mevsimi yaklaşıyormuş. Ayı Pafi artık kendini daha iyi hissediyormuş. Yavaş yavaş göz kapaklarının kapanmaya başladığını fark etmiş ve mağarasına girerek kış uykusuna dalmış... Aylar boyu uyumuş... uyumuş... Sonunda ılık rüzgarlarla birlikte uykusundan uyanmış. Mağaranın içi karmakarışıkmiş! Telaşlanmış, "Acaba burada ne oldu?" diye düşünmüş. Dışarı çıkınca ceylan arkadaşı ile karşılaşmış.

Ceylan nefes nefese anlatmış: "Ormana avcılar geldi. Seni vurmak istediler. Ama birkaç kurt yavrusu onların üzerine saldırdı. Seni korumak için canlarını tehlikeye attılar. Doğrusu biz bir şey anlamadık. Kurt yavrularının bir ayıyı koruduğu nerede görölmüş!..."

Ceylandan olanları dinleyen Pafi, hemen kurt yavrularının yanına koşmuş. Yavrulardan biri sekerek yürüyormuş. Meğer avcılardan biri ayağında vurarak onu yaralamış.

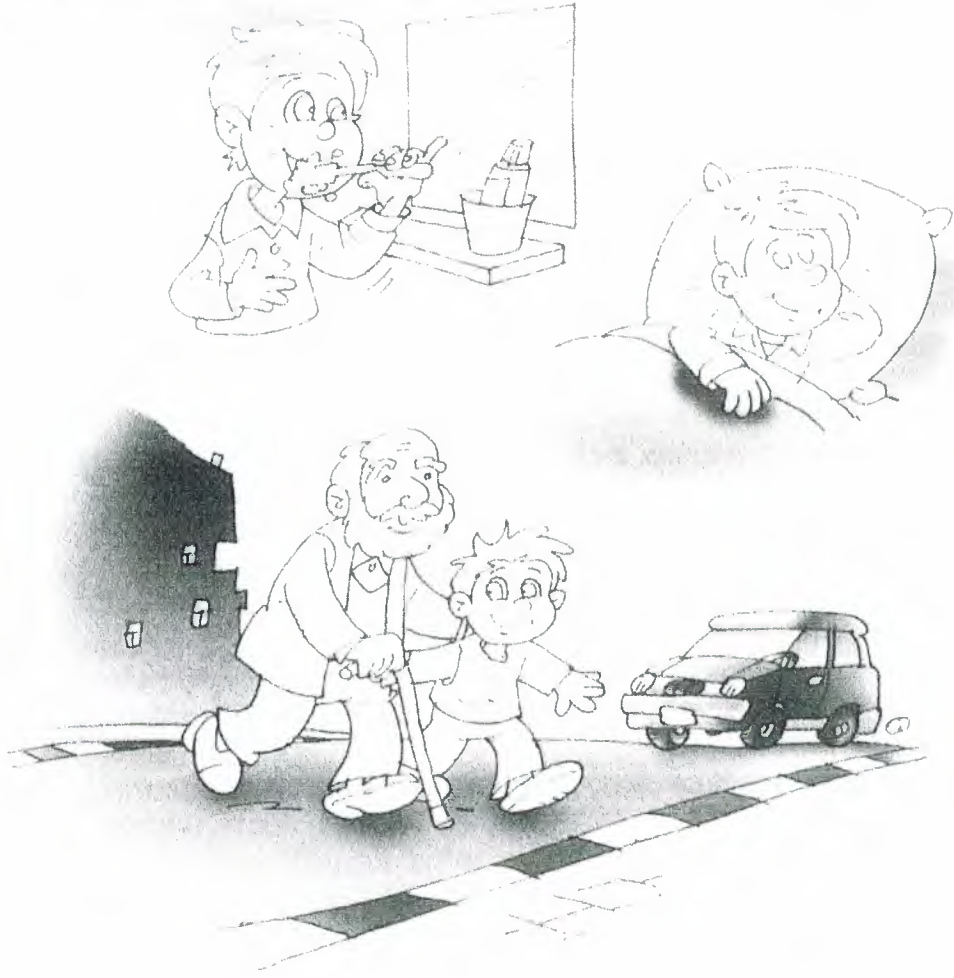
Ayı Pafi kurt yavrularına çok teşekkür etmiş. Onlar da "Geçen yaz hastalandığında yanına gelemedik. Çünkü seni ziyarete gelen arkadaşlarını korkutmak istemedik" demişler. Paficik sevgiyle kurt yavrularına sarılmış.

Pafi hayatı boyunca iyi olmaya ve iyilik yapmaya devam etmiş. Davranışlarıyla diğer hayvanlara da örnek olmuş.

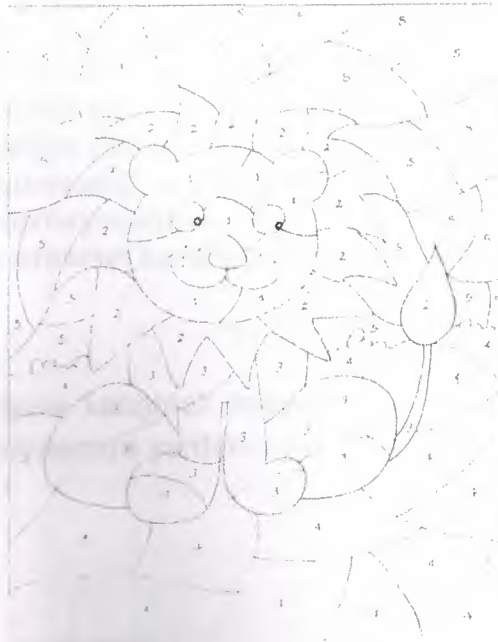
1. Etkinlik

Yönerge: Pafi iyilik yapma konusunda kararlı bir ayı. Kararlı olduğu davranışların varsa bunları bizimle paylaşır mısın?

Aşağıdaki resimlerde kendimiz ve çevremiz için faydalı davranışların resimlerini göreceksin. Bunları boyar mısın?

2. Etkinlik

Yönerge: Yukarıdaki resimde bir sürpriz seni bekliyor. Sonuna kadar boyama kararı alarak resmi boyar mısın? 1'leri sarıya, 2'leri kırmızıya, 3'leri turuncuya, 4'leri yeşile, 5'leri maviye boya. Bakalım hangi şekil ortaya çıkacak. Sabır ve kararlıkla resmi boyadığın için seni şimdiden tebrik ediyorum.

Kendini Beğenen Baloncuk

Ahmet önce musluktan bir kaba su doldurdu. Sonra kabın içine bir miktar sıvı sabun ilave etti. Ardından kamışıyla sabunlu suya üflemeğe başladı...

Ahmet "buuu..." diye üfledikçe suyun üzerinde sabun köpükleri belirip kabarıyordu. Kabaran köpükler bir süre sonra kabın içinden kurtulup yükseliyor, rüzgarla birlikte uçuyordu. Özgürlüğün tadını çıkaran baloncuklar "Yuppii" diye bağırarak kabın içindeki arkadaşlarına el sallıyorlardı.

Kabın içindeki baloncuklar, uçan baloncuklara imrenerek bakıyorlardı. Ahmet'in kamışla üflediği havayı "Hüf hüf hüf!" diye içlerine çekiyor, kocaman bir baloncuk olup kabın içinden çıkmaya çalışıyorlardı.

Minik bir baloncuk Ahmet üfledikçe şişti, şişti ve kocaman oldu.

O şiştikçe yanındaki küçük baloncuklar eziliyordu. Fakat baloncuk bunu önemsemedi. Nasıl olsa onlar minicikti; kendisi gibi kocaman olup gökyüzüne çıkmaları imkansızdı.

"Hey ufaklıklar! Çekilin etrafımdan ben gökyüzüne uçacağım." dedi.

Minik baloncuklar, "Biz olmazsak sen yükselemezsin." dediler "Bizim üzerimize basmalısın ki yükselip uçabilesin."

Büyük baloncuk ayağının altındaki küçük baloncuklara kibirli kibirli baktı.

"Böyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Evet tabi ki." dediler. "Çünkü bizler ancak beraber hareket edersek başarılı olabiliriz."

Büyük baloncuk, "Hıh!" diye burun kıvrıdı. "Benim hiç birinize ihtiyacım yok!" Sonra sol tarafındaki minik baloncuğa, "Sen zaten küçücüksün. Ben sana tutunmam." dedi. Diğer yanındakine, "Senin rengin solmuş, bana destek olamazsın; kendine bile hayrın yok" diye laf attı. Sözleriyle etrafındaki bütün baloncukların kalbini kırıdı. Kalbi kırılan minik baloncuklar kendilerini bir bir geri çektiler.

Onlar etrafından çekilince büyük baloncuk yavaş yavaş kabın içine doğru düşmeye başladı. "İmdat!... İmdaaaat!... Düşüyorum" diye bağırdı. Ama sesini duyan olmadı. Baloncuk kabın içindeki suya düşer düşmez "paat!" diye patladı. Onun patlamasıyla etrafındaki minik baloncuklar kabın dışına doğru fırladı ve gökyüzünde rüzgarın sırtına binip gezintiye çıktılar... Sonra büyük baloncuğa ne mi oldu?

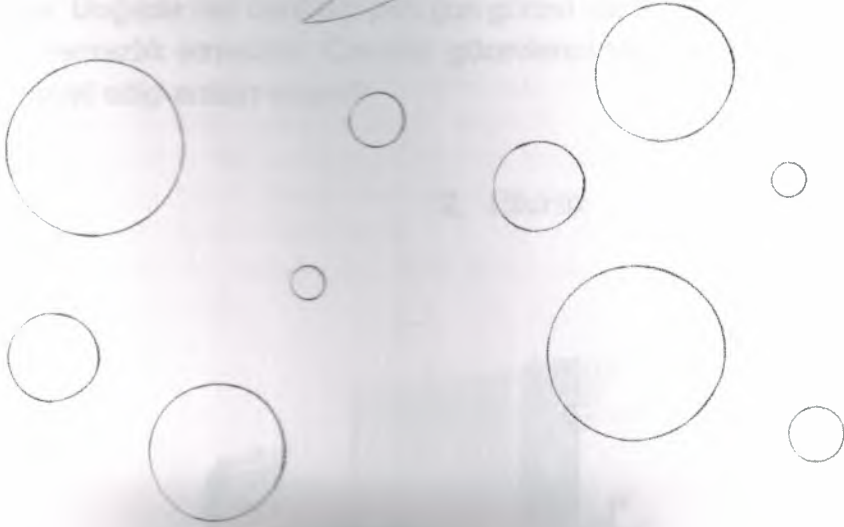
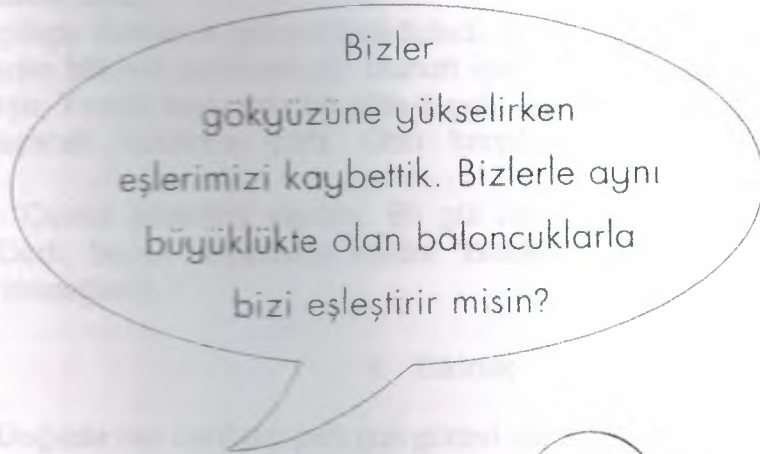
Arkadaşlarını küçümselediği ve onların değerini bilmediği için çok pişman oldu. Bir daha aynı hatayı yapmayacağına dair kendi kendine söz verdi. Suyun içine karışarak baloncuk olma sırasının kendisine tekrar gelmesini bekledi...

1. Etkinlik

Bizler uçup rüzgara karışmak isteyen baloncuklarız. Altımıza bize benzer baloncuklar çizerek yükselmemize yardımcı olur musun?

2. Etkinlik

Doğa Zekası

Damlacığın Anısı

Gökyüzündeki varlıklar aksatmadan görevlerini yapıyorlardı. Güneş yeryüzünü ısıtıyor, rüzgar, "vuvvv... vuvvv..." diye eserek bulutları gezdiriyor, bulutlar da yağmur damlalarını göndererek susayan bitkileri suluyorlardı. Minik damlacık, bulut annesinin elini bıraktı ve "hoop" diye bir çiçeğin üzerine düştü. Çiçek mis gibi kokusuyla onu karşıladı. "Hoş geldin küçük damlacık. Beni sulamaya mı geldin?" diye sordu. Damlacık, "Hayır !" dedi. "Şimdi seni sulayamam. Çünkü yeryüzünü çok merak ediyorum. Biraz gezeceğim."

Çiçek "Peki" dedi. "Umarım bunun için pişman olmazsın."

Küçük damlacık, çiçeğin yaprağından aşağı doğru süzüldü. Yokuş aşağı yuvarlanmaya başladı. Az sonra çok kötü bir koku duydu. "Öf bu ne kötü bir koku!

Hemen buradan uzaklaşmalıyım." Diyerek hızlandı. Fakat koku da onunla birlikte geliyordu. Anlaşılan kötü koku, geçtiği yerden üzerine bulaşmıştı. Damlacığın yanından geçtiği çiçekler, böcekler "Öf öf!... Çöp kokuyor çöp!" diyerek burunlarını tikiyorlardı. Damlacık, görevini yapmayıp çiçeği sulamadan uzaklaştığı için çok pişman oldu. Tam bu sırada minicik bir tohumun iniltilerini duydu. Tohum incecik sesiyle "su... su... su..." diyordu.

Damlacık bu tohumu sulayarak görevini yapabileceğini düşündü ve tohumun içine akıverdi. Sonra tohum çatladı ve içinden minicik bir gül filizi çıktı. Gül filiziyle damlacık çok iyi arkadaş oldular. Bizim kötü kokulu damlacık gülle arkadaş olunca gül kokulu bir damlacık oldu.

Günler geçtikçe damlacık gökyüzünü özledi. Buharlaşıp bulutlara yükselmeli sonra tekrar susayan bitkileri sulamalıydı. Bunun için gül arkadaşı ile vedalaştı ve yeraltı suyuna karıştı. Yeraltı suyu onu bir göle taşıdı. Güneş gölü ısıttı ve gül kokulu damlacık, buharlaşarak bulutlara çıktı. Onu karşılayan bulut "Sen ne güzel kokuyorsun" dedi.

Damlacık, "Çünkü görevimi yaptım. Bir gül tohumunu suladım. O da bana kokusunu verdi." Dedi. Sonra heyecanla sordu: "Bitkileri sulamak için bir daha ne zaman yeryüzüne ineceğim?..."

1. Etkinlik

Yönerge: Doğada her canlının pek çok görevi vardır. Bu canlılar bir zaman görevlerini yapmazlık etmezler. Canlılar görevlerini yapmasa ne gibi karışıklıklar çıkabileceğini hayal edip anlatır mısın?

2. Etkinlik

Yönerge: Resimdeki arkadaşlarımız evdeki sorumluluklarını yerine getiriyor. Evde senin sorumlulukların var mı? Bunları söyler misin? Aileni mutlu etmek için sorumluluklarına dikkat ediyor musun?

Kokarca Kumkuma

Kokarca Kumkuma'nın gündüzleri, mağarada uyumak, geceleri ise yiyecek aramakla geçiyordu. Kumkuma bir gün mağarasında oturmuş düşünüyordu: "Hayatım ne kadar da sıkıcı. Keşke dostlarım olsaydı. Onlarla birlikte koşup oynayıp ağaçlara tırmanabilseydim." Üzgün bir şekilde olduğu yerde büzüldü: "Ama ben bu kötü kokuya sahipken kim benimle dost olmak ister ki!..."

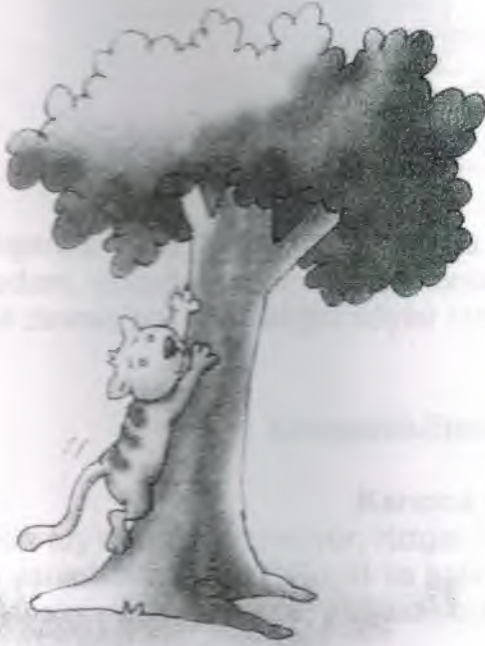
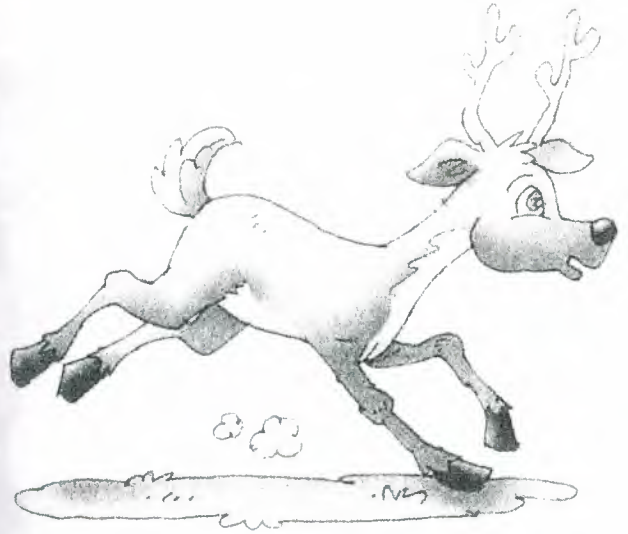
O gece Kumkuma her zamanki saatinde dışarı çıktı. Ağaçların diplerinde yiyecek bir şeyler aramaya başladı. Bu sırada afacan yarasa üzerine doğru uçarak onu korkuttu. Tehlikede olduğunu sanan kokarca kendini savunmak için kullandığı kötü kokuyu yarasaya doğru püskürttü. Etrafa öylesine kötü bir koku yayıldı ki yarasa bir an fenalaşıp "pat" diye yere düşüverdi. Kendine geldiğinde, "Öhö öhö... Kumkuma az kalsın beni zehirliyordun. Ne kadar kötü kokuyorsun. Böyle kokarsan, ormanda kimse senin yanına uğramaz!" diye söylendi.

Kumkuma yarasanın sözlerine çok üzüldü. Hiç bir şey söylemeden onun yanından uzaklaştı. Sessiz sessiz ağlamaya başladı: "Ühü... ühü... ühü... Keşke bu kötü kokum olmasaydı. O zaman hayvanlar beni daha çok severdi." Bu sırada ağaçların arasından "Cıyk... cıyk... cıyk..." diye bir ses duydu. Hemen o tarafa koştu. Acımasız tilki, zavallı porsuk yavrularını bir ağacın dibinde sıkıştırmış, üzerlerine doğru yürüyordu. Kumkuma hemen kötü kokusunu tilkiye doğru püskürttü. Neye uğradığını şaşırان tilki, porsuk yavrularını bırakarak ormana doğru kaçtı.

Biraz sonra porsuk yavrularının annesi geldi. Yavrular Kumkuma'nın kendilerini nasıl kahramanca koruduğunu ona anlattılar. Anne porsuk, "Teşekkür ederim Kumkuma" dedi "Yavrularımı koruyarak bana çok büyük bir iyilik yaptın. Bu günden sonra benim en yakın dostumsun."

Kumkuma kendisine verilen bu kötü kokunun ne kadar faydalı olduğunu o günden sonra daha iyi anladı.

1. Etkinlik

Yönerge: Her varlık kendisini farklı yöntemlerle korur. Yukarıdaki resme bakarak resimdeki hayvanların kendilerini nasıl koruduklarını anlatır mısın? Tehlikeli bir durumla karşılaşıncı sen kendini nasıl koruyorsun?

2. Etkinlik

Yönerge: Dışarıda bazı tehlikeli durumlarla karşılaşabiliriz. Yukarıdaki resimde yabancı bir adam, çocuğa şeker vererek onu bilmediği bir yere götürmek istiyor. Çocuğun nasıl davranması gerektiğini söyler misin?

Kinestetik/Bedensel Zeka

Karınca Minik

Ormanda kış mevsimi yalaşıyor, rüzgar hızlı hızlı eserek ağaç yapraklarını bir o yana bir bu yana savuruyordu. Güçlü ve kalın sesiyle adeta "Vuuuu, vuuuu! Hadi herkes hazırlansın. Çok yakında yağmur bulutları ormana gelecek. Acele edin yiyeceklerinizi biriktirin!" diyordu.

Karınca Minik de kış için hazırlık yapıyordu. Yuvasına doğru hızlı adımlarla yiyecek taşıyordu. Bu sırada rüzgarla havalanan bir yaprak, Karınca Minik'in üzerine kapanıverdi. Karınca Minik, hiç telaşlanmadı. Bu tip aksiliklere alışık. Yavaşça tırmanıp yaprağın üzerine çıktı. "Rap... rap... rap..." hızlı adımlarla yoluna devam etti. Az sonra yuvarlanan bir cevizin peşinden koşan Sincap Kıtık hızla yanından geçti. Telaşlı sincap farkında olmadan bir taşı itekleyivermişti. Taş gelip Karınca Minik'in ayağını sıkıştırdı. Zavallı Karınca "Ay ayağım!" diye bağırdı. Ama sincap onu duymadı.

Karınca Minik, "İmdat!... Yok mu beni kurtaran!" diye seslenmeye başladı. O sırada havuç toplamak için ormanda dolaşan Tavşan Keskindiş, hoplaya hoplaya yanından geçti. Akıllı fikri lezzetli havuçlar bulup yuvasına taşımakta olan tavşan da zavallı karıncayı duymadı. Üstelik hop hop hoplarken bir de karıncanın ayağını sıkıştıran taşa basmasın mı!

Karınca Minik, "Ay, aman ayağım! Canım ayağım! Ben şimdi ne yapayım?" diye inim inim inledi. Artık ayağının acısı dayanılmaz olmuştu. Ama karıncanın sesini hâlâ duyan yoktu.

Az sonra Karınca Minik, yılanın “tıs... tıs...” sesini duydu. Çok sevindi. “Yılan kardeş beni mutlaka duyar” diye düşündü. Çünkü o, yere diğer hayvanlardan daha yakındı; sürünerek hareket ediyordu.

“Hey yılan kardeş beni kurtar!” diye seslendi. Fakat gözüne besili bir av kestirmiş olan yılan da onu duymadı. Yanından geçip gitti.

Karınca ne yapacağını şaşırmıştı. Kış hazırlığına girişmiş olan orman halkı onu ne görüyor ne de duyuyordu. Herkes kendi derdine düşmüştü.

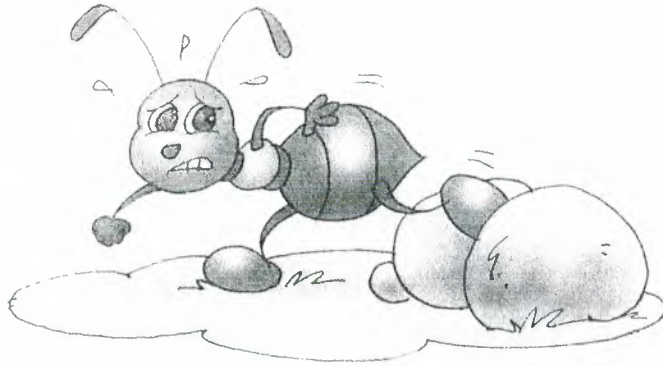
Çaresizce beklemeye başladı. Bekledi... Bekledi... Bekledi...

Ormanın başka bir yerinde bir köstebek, toprağı eşeliyordu. Arada da durup etrafı dinliyordu. Çünkü köstebekler göremez, yalnızca dokunup koklayarak bir de duyarak hissederlerdi. Derken köstebek bir yer elması buldu. Koparmak için bütün gücüyle asıldı. Hooop.. Yer elması topraktan çıkıverdi. Köstebek çok sevindi. İşini bırakıp tekrar etrafı dinledi. Bu sırada “İmdaaat!... Beni kurtaran yok mu?” diye bir ses duydu. Hemen yer almasını bırakıp ince sesi takip etmeye başladı. Sese doğru yaklaştıkça, bu sesin bir karıncaya ait olduğunu anladı. Çok geçmeden karıncanın yanına vardı. “Karınca kardeş, ne oldu sana?” diye sordu. Karınca, “Ayağım taşların arasına sıkıştı. Lütfen bana yardım et.” dedi.

Köstebek tutup taşı kaldırdı. Karıncayı kurtardı.

Karınca, köstebeğe çok teşekkür etti. Köstebek de ona yardım edebildiği için çok mutlu oldu.

1. Etkinlik

Yönerge: Karıncanın yerinde olsaydın, ayağını taşın altından nasıl kurtarırdın? Aşağıdaki boşluğa resim çizerek anlatır mısın?

2. Etkinlik

Yönerge: Resmini gördüğün hayvanları boyayarak yürüyüşlerini taklit eder misin?

Vrak Drak ve Kuvak Kardeşler

Bir varmış bir yokmuş... Dünyada göller çokmuş. Bu göllerin birinde yaşayan üç kardeş kurbağa varmış. Bunlardan en büyüğünün adı Vrak, ortancanını Drak, en küçüğünün adı ise Kuvak'mış... Kurbağacıkların günleri, göldeki nilüfer çiçeklerinin üzerinde geçiyormuş. Bazen güneşleniyor, bazen de zıplayarak eğleniyorlarmış.

Günlerden bir gün karınları çok acıkmış. Gölün üzerinde yiyecek bir şey bulamamışlar. Üç kardeş, sinek avına çıkmaya karar vermişler... Gölde uzaklaşarak ormana doğru yola koyuldular. Hoplaya zıplaya giderken bir sinek görmüşler. Onun peşine düşmüşler. Zıp zıp zıp ilerlerken gölden iyice uzaklaşmışlar.

Sinek kaçtıkça kaçıyor, oradan oraya uçuyormuş. Sinek önde kurbağalar arkada uzunca bir yol gitmişler? Sonunda sinek büyük bir çukurun içine saklanmış. Kurbağa kardeşler de sineği yakalayalım derken çukurun içine düşüvermişler. Bunu gören sinek havalanıp kurbağaların elinden kurtulmuş...

Çukura düşen kurbağalar, zıp zıp zıplamışlar. Hop hop hoplamışlar. Yorgun argın çukurun dibinde beklemeye başlamışlar. Az sonra çukursda "tıssss... tıssss..." diye bir ses yankılanmaya başlamış. Bir de bakmışlar ki koca bir yılan onlara doğru geliyor. Çok korkmuşlar, tir tir titremeye başlamışlar.

Yılan onlara seslenerek, “Aman kurbağacıklar, benden size zarar gelmez.” demiş. “Her gün size güzel güzel yiyecekler getirir, sizi beslerim. Siz yiyin için rahatınıza bakın.”

Meğer yılanın niyeti başkaymış. Kurbağaları şişmanlatıp yemeyi planlıyormuş. Kurbağa kardeşlerden Vrak ve Drak yılanın yalanına inanmışlar. Yılanın getirdiği yiyecekleri afiyetle yemişler, yatıp yatıp dinlenmişler. Her geçen gün biraz daha şişmanlamışlar. Sonunda şişmanlıktan zıplayamaz olmuşlar. En küçük kardeş Kuvak ise çok akıllıymış. Her gün olduğu yerde zıplayarak spor yapıyor, yılanın getirdiği yiyeceklerden az az yiyormuş. Günün birinde zıplaya zıplaya çukurdan çıkmayı başarmış. Yılanın uykuda olduğu bir sırada göldeki arkadaşlarına haber vermeye gitmiş. Kardeşlerinin durumunu diğer kurbağalara anlatmış. “Onun niyeti sizi şişmanlatıp bir güzel mideye indirmek”

Kuvak “Lütfen kardeşlerimi kurtarmama yardım edin.” demiş. Kurbağalar toplanmış hep birlikte yılanın çukuruna gitmişler. İçerisi karanlıkmiş. Yılan da uyuyormuş. El ele tutuşup şişmanlamış kardeşlerini yukarıya çekmişler. Sonra hep birlikte göle dönmüşler. Yılanın niyetini öğrenen Vrak ve Drak kardeşler de onları kurtaran arkadaşlarına teşekkür etmişler. Yılanın yalanına kandıkları için kendilerine çok kızmışlar...

Diğer yanda uykusundan uyanan yılan, “Kurbağalar istediğim gibi iyice şişmanladılar. Artık onları afiyetle yiyebilirim.” demiş. Çukurun içinde kurbağaları aramış taramış “Tısssss!... Güzel kurbağacıklar neredesiniz?” diye bağırmış. Ama onları bulamamış. Bu sırada, çukurdan kaçan kurbağalar gölün kenarında mutlulukla “Vrakk vrakk!...” diye neşeli şarkılar söylüyorlardı...

1. Etkinlik

Yönerge: Çukurdaki kurbağalar çıkmaya çalışıyorlar. Fakat bir türlü başaramıyorlar. Onlara çıkmaları için bir fikir verir misin? Fikrini aşağıdaki boşluğa çizerek ailene gösterir misin?

2. Etkinlik

Yönerge: Kurbağa Kuvak'ın kaç defa zıpladığını söyler misin? Onun zıpladığı sayı kadar sen de zıplayarak ona eşlik eder misin?

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2010/1B-PP.2427-288

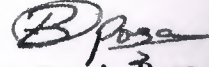
Lefkoşa

06.04.2010

**Sn. Buket Sezenay,
Yenicami Anaokulu Lefkoşa.**

“Çoklu Zeka ile Modüler Eğitim Uygulaması” başlıklı anketin soruları Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş ve uygulanmasında bir sakınca görülmemiştir.

Anketi uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve uygulama tamamlandıktan sonra da anket sonuçlarının Müdürlüğümüze ve Talim Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne iletilmesi hususunda bilgilerinizi saygı ile rica ederim.

**M. Bumin Paşa
Müdür**

ZT/ ŞG

Tel (90) (392) 228 3136 - 228 6893
Fax (90) (392) 228 7158
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC